

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam.

Szubotica, 1927. VASARNAP, szeptember 18.

260. szám

Telefon: Kiadóhivatal 9-58 Szerkesztőség 5-10, 9-52, 370.

Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvosztály, Szubotica

Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

Szcillák és Charibdiszek

Egy hete zajlottak le a választások és jellemző, hogy ámbár a nép akarata szabad megnyilvánításával jelentékeny parlamenti többséget adott a kormánynak, mégis kezd már előtérbe nyomulni az új választások gondolata, mint expediens abból a zsákuccából, amelylyel a pártpolitikai makacsság fenyeget. Kiszámíthatatlan károkat szenvedne az ország, ha a parlament munkalehetőségei ismét kiaknázatlanul maradnának. Viszont a parlamenti viszonyok konszolidálódása nélkül nem hajtható végre az a munkaprogram, amelyet Vukicscevicnek Ófelségéhez intézett nevezetes levele ölel fel. A két körülmény összekapcsolásából csak annak a belátásnak megszilárdulása következhet, hogy az együttműködésre hivatott két legnagyobb pártnak szorosan össze kell tartania a kormányzatra háruló nagy feladatok betöltésére. Ámde éppen ennek az összetartásnak vannak egyelőre szembeálló fogyatkozásai s ezek azt a veszélyt rejtik magukban, hogy az új parlamentben ki fognak ujulni azok a funkcionális zavarok, amelyek a régi parlamentet elkorhasztották. A kibontakozásnak milyen perspektívája nyílik tehát a parlamenti erők adott megosztásából?

A radikális párt megfoglyakozott ugyan, de még mindig a legerősebb párt, amely a kormányalakítás alkalmával természetesen első sorban jön számításba. Belőle, a demokrata egyesülésből és a szlovén néppártból bőven kitérne a parlamenti többség, amely annál eredményesebben működhetne, mert hiszen a választások szinte expressis verbis ezt a koalíciót hagyták jóvá és ruházták fel a nép bizalmával. Vukicscevic arra az álláspontra helyezkedik, hogy sem oka, sem joga letérni arról az útról, amelyet a nép jelölt ki számára és ezért ragaszkodik a kormánynak Koroseccékkal kibővített jelenlegi összetételéhez. Davidovics azonban más véleményen van és hajlandóságot mutat arra, hogy az ugynevezett demokratikus blokk alakjában sorakoztassa fel az ellenzéki pártokat a radikálisok ellen. Egy ilyen divergens törekvésektől aláaknázott koalíció uralmát méltán ellenzik azok a politikusok, akik a választásokat új éra megalapozásául fogták fel, de az országnak is elég volt a provizórikusan szövetkezett heterogén elemek kormányzatának tehetetlenségéből, aminek elriasztó példáit nyújtotta az előbbi parlament. Körülbelül mindazokból a koalíciókból, amelyek a mostani kormánykombináció kivül összeállíthatók, kaptunk már ízelítőt és meggyőződhetünk róla, hogy mindezek csak meddő manőverek lebonyolítására alkalmas harci formációk, nem pedig a parlamenti alkotó munka hadseregei. Innen van az, hogy a közvélemény rokonszenvével találkozik az a kormánykörökben hangoztatott felfogás, amely szerint a Vukicscevic-kormánynak mindenképp a helyén kell maradnia és elvégeznie azt a munkát, amire vállalkozott. És ezzel magyarázható az a verzió is, hogy Vukicscevic új választásokkal is kész munkaképes parlamentet teremteni, ha Davidovics a kormány-

többséget meghiúsítaná.

Davidovics és Marinkovics között egyfelől, Marinkovics és Vukicscevic között, másfelől megindultak a döntő tanácskozások a politikai helyzet tisztázására. A nép, amely

az antiparlamentarizmus ismervét nem a pártviszályok terrénjának lehető szűkítésében, hanem a parlament munkátlanágában és széles rétegek jogos igényeinek vég nélküli kapcsolattartásában látja, bizik

benne, hogy sikerülni fog az ellentéteket a közérdek platformján kiegyenlíteni s a választásokon diadalt aratott kormánykoalíciót kiementeni az akadályok Szcillái és Charibdiszei közül.

Franciaország nem szakítja meg a diplomáciai viszonyt a szovjettel

Anglia is újból fölveszi a diplomáciai viszonyt Oroszországgal és nagyobb kölcsönt bocsát a szovjetkormány rendelkezésére

Párisból jelentik: A szombati minisztertanácson megtörtént a feszült érdeklődéssel várt döntés:

Franciaország nem szakítja meg a diplomáciai viszonyt Oroszországgal.

A minisztertanácsban, mint előrelátható volt, Briand sikert aratott és leszerelte azokat a jobboldali minisztereket, akik a szakítás mellett voltak.

Rakovszkynek, a szovjet párisi nagykövetének azonban el kell hagyni a francia fővárost.

A francia kormány, mint a beavatottak tudni vélik, már a legközelebbi napokban felhívja az orosz kormányt, hogy Rakovszky helyett küldjön más diplomátát Párisba.

A francia kormány nagyjelentőségű döntésével egyidejűleg a *Westminster Gazette* diplomácia munkatársa jó formából arról értesít, hogy

angol és orosz részről megindultak a bizalmas tárgyalások,

melyeknek az a célja, hogy Chamberlain ismeretes alsóházi beszéde alapján

kézeledést létesítsenek a két birodalom között és a diplomáciai viszonyt újból állítsák helyre.

A sorrend az lehetne, hogy a szovjetkormány kötelezné magát, hogy megtéríti az angol állampolgárok kárát és garanciát ad, hogy kereskedelmi delegációja tartózkodik az agitációtól.

Az angol pénzpiac ezzel szemben nagyobb kölcsönt bocsátana Oroszország rendelkezésére.

Az utolsó lépés lenne a diplomáciai viszony helyreállítása.

Vukicscevic miniszterelnök a királynál

Korosec Beogradba érkezett — A szlovén néppárt vezérének tanácskozása a miniszterelnökkel és külügyminiszterrel

Davidovics a Radics-pártot be akarja vonni a demokrata egyesülésbe

Beogradból jelentik: A politikai élet szombati eseménye Korosec Antonnak, a szlovén néppárt vezérének a fővárosba való megérkezése volt. Korosec hosszabb tanácskozást folytatott Vukicscevic Velja miniszterelnökkel és Marinkovics Voja külügyminiszterrel, de a tanácskozás anyagáról csak annyit lehetett megtudni, hogy a blédi paktum visszavonásáról volt szó.

Korosec, Vukicscevic és Marinkovics tanácskozása

Kocics Vlado postaiüggyel miniszter pénteken este elhazott Ljubljánába, hogy ott találkozzék Korosec Antonnal, a szlovén néppárt vezérével és közvetítse számára Vukicscevic miniszterelnök üzenetét. Az történt azonban, hogy Korosec, aki nem értesült a készülő látogatásról, ugyanekkor Beogradba indult és így Kocics miniszter és Korosec Anton utközből elkerülték egymást.

Korosec pénteken korán reggel érkezett meg Beogradba. Amikor Vukicscevic megtudta, hogy Korosec Beogradba ért, azonnal magához hívatta a szlovén néppárt vezérét, akivel azután egy óra hosszat tanácskozott. Feltűnő, hogy a beszélgetésnél jelen volt dr. Marinkovics külügyminiszter is.

Dr. Korosec még a miniszterelnökségen tartózkodott, amikor Vukicscevic Velja miniszterelnök kihívására ment az udvarhoz ahol feltűnő sokáig tartózkodott. A miniszterelnök visszatérése előtt az újságírók megkérdezték a szlovén néppárt vezérét, hogy mit tárgyalt a miniszterelnökkel, amire Korosec ezt felelte:

— Okunk volt arra, hogy beszéljünk.

Vukicscevic miniszterelnök egy óra hosszán tartózkodott az udvarnál és az újságírók előtt ő is nagyon rezelvántan viselkedett. A miniszterelnököt a királyi palota előtt megkérdezték az újságírók, hogy mi lesz: rekonstrukció, a koalíció kiszélesítése, vagy lemondás.

— Még csak mindig beszélgetések és tárgyalások folynak. Nincs semmi pozitív eredmény — hangzott a válasz.

— Hát holnap lesz valami eredmény?

— kérdezték az újságírók.

— Holnap jó napom lesz: vadászni megyek.

Az újságírók ezután felhívták a kormányelnök figyelmét arra, hogy a demokraták még néhány tárcát követelnek

— Én a beogradi fakultáson végeztem a matematikát és hogy őszinte legyek sohasem mentek a fejembe az ilyen számok.

— És mi van Koroseccel?

— Majd meglátják uraim — szölt a miniszterelnök s ezzel autóján hazahajtatott.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa beszélgetést folytatott a Vukicscevicnek egy meghitt emberével, aki elbeszélte nekik a köztük lefolyt beszélgetést. A politikus azt kérdezte Vukicscevicstől, hogy biztosnak érzi-e magát a jelenlegi helyzetben, mire Vukicscevic azt felelte:

— Biztos vagyok mint a vár.

— Tehát azt hiszi, hogy megmaradunk?

— Hát nem látja, hogy megmaradtunk? — mondta mosolyogva Vukicscevic.

Vukicscevic és Korosec tanácskozása

saival kapcsolatban politikai körökben azt állítják, hogy a találkozásán Korosec kormányra lépéséről volt szó. A két politikus nem tárgyalt a részletkérdésekről, csupán arról folytatott eszmecsere, hogy milyen módon kellene életbeléptetni a blédi paktumot. A szlovén néppárt kormányba lépését politikai körökben befejezett ténynek tekintik. A szlovén néppárt két tárcát követel. Még nem döntöttek afelől, hogy a közoktatási és földmívelési tárcát fogják-e követelni, vagy esetleg más tárcát. Beogradi politikai körökben szombatira várták azt, hogy Davidovics Ljuba nyilatkozzon fog a jelenlegi politikai helyzetről. Ez azonban elmaradt.

Grol Milán az udvari miniszternél

Grol Milán nemzetgyűlési képviselő pénteken délelőtt látogatást tett az udvari miniszternél. Az újságíróknak azt a felvilágosítást adta, hogy beszélgetni-valója volt az udvari miniszterrel. Általában azt hiszik, hogy Grol azért járt az udvarnál, hogy Davidovics Ljubát audienciára jelentse be.

Radics István dícsőíti Pribicscevicet

Zagrebból jelentik: Radics István a *«Narodni Val»* vasárnapi számába érdekes cikket írt, amelyben valóságos glóriifikálja Pribicscevic Szvetozírt. A cikk, amely bizonyára nagy szenzációt fog kelteni a politikai körökben, így hangzik:

— Pribicscevic Szvetozár okosan beszél, még okosabban ír és a legokosab-

ban cselekszik. Mindenek fölött a nemzet becsület és a nemzet életérdekeinek politikáját folytatja. A demokrata párt mindkét szárnya ugyanugy fogja fel a nemzet létérdekeit, mint a horvát parasztpárt. A demokrata és parasztképviselők a muzulmánokkal és földművespártiakkal együtt szándékoznak együtt járni és ezek ma program tekintetében s ami a fő: etnikailag olyan parlament egységet alkotnak, amelyen e pillanatban kevés van Európában. Ezért határtalan elvakultság az, ha a kormány azt állítja, hogy ezek divergens elemek, amelyek ha blokkba tömörülnek is, nem maardnának együtt. A radikálisok másokat is a maguk mértékével mérnek. Három radikálisnak tizenötféle véleménye van, nem szólva arról, hogy mindegyik nemcsak miniszter, de miniszterelnök szeretne lenni. Emitt azonban az igazi népképviselők közt senkinek eszeágában sincs a miniszteri hársousszék, hanem minden gondot arra fordítanak, hogy végre már ne csak a térkép szerint, hanem egész parlamentáris életünkkel is aszabad és haladó Európában legyünk.

Davidovics be akarja vonni a Radics-pártot a demokrata egyesülésbe

Politikai körökben úgy tudják, Davidovics Ljubának az a terve, hogy a horvát parasztpártot is bevonja a demokrata egyesülésbe. Ha ez a terv sikerül, Davidovics pozíciója jelentékenyen megerősödik. Hír szerint a horvát parasztpárt szeptember 22-iki ülésén is szóba kerül ez a kérdés.

Kanári, amely kottából énekel és párisi veréb szabadlábban

Páris, szeptember hó.
(A virágok szigetén).

A Cítén van a madárvásár. És a virágpiac. Egzotikus madarak és egzotikus virágok kolóniája. Egyiknek Japánban van a hazája, a másiknak Ceylon szigetén. Most itt Párisban találkoztak. Észak, dél, kelet és nyugat madarai, a legszebb színekben és a legkulturáltabb füttyökkel. A kanárik mellett például ott van egy kotta is, amelyből kiderül, hogy mit tud dalolni a madár. A jávai rigónak még kalitka sem kell. Nem repülnek el. És a papagályok! És az öklömnnyi kolibrik! A krizantémok fullasztó illat és színorgiájában ők képviselik a mozgást és a hangot. Mintha daloló virágok lennének és a virágok: szundikáló madarak!

Boldog föld ez a virágok és a madarak szigete. Az autók és villamosok pokoli tengerében egy csipetnyi paradicsom, szinte varázslat, galambok szabadlábban és valódi vérecek szájkosárral az ajkukon, mint azt a törvény előírja. A papagályok folyton veszekednek, ki tudja milyen nézeteltérések vannak közöttük? És a majmokról majd elfelejtkeztem! Van hófehér szakállu, őszhajú majom is, akár egy pátriárka és komoly, soványképu, mélabus máki majom mint egy éhező filozofus a kartylé latomból. Persze bolházkodnak mert a majom főalaptulajdonsága a vakaróztatás. Ez egyúttal világszemléleti álláspontjuk is, amit valószínűleg a négerektől tanultak el, akik szerint a larpurlár vakaróztatás a legnagyobb gyönyörűség a világon. A kis fiatalmajmok úgy viselkednek, mintha legalább is az őserdőben lennének. A veréb vonítani kezd, kényes idegei nem bírják el a zsvajt és a papagályok készségesen csatlakoznak a koncerthez. Öreg néni két galambra alkuszik. A ketrecen tábla: »Szaporodna« De ezek a galambok már nem igen fogják ráérni családot alapítani, mert a néni egy inyenc és a tubikat kövérségük szerint méltányolja. Gyenge paprikát készít majd belőlük. A kanáriknak még szerencsésük, hogy olyan picikék és a papagályok is csak a rossz hírűnek köszönhetik az életüket, mert azt terjesztik rólok, hogy a husuk keserű és élvezhetetlen. Legnagyobb keletjük a virágoknak van, ebben a füstös, rettenetes városban mindenki szereti a virágot.

Fenn az akácfákon öreg párisi vérecek csipipelnek. Lediskurálnak a ketrecben ugráló kolibrikhez. A kolibrik hencsereg és szemmel láthatólag derogál nekik ez a szedett-vedett atyafiság. Pedig a veréb, a nagyvárosi proletár,

nem cserélne velük, még a tarka tollaiért sem, még a karcsu alakjukért sem. Mert a veréb, ha kedve támad, felszállhat az Eiffel torony tetejére is, míg a kolibri csak a ketrec rácsán át nézheti a világot. (t. i.)

Elsülyedt egy japán hajó: kilencszáz halott

Londonból jelentik: A Times tőlől jelentése szerint az Awusung japán gőzös elsülyedt. A hajón utazó kilencszáz munkás a tengerbe fulladt. A szerencsétlenség színhelyére mentőexpedíciót küldtek ki.

Vihar és jégeső a Vajdaságban

A palicsi strand kabinjainak egy része összedőlt — F. kat csarai ki a szél — Noviszad környékén hatalmas jégdarabok estek a jégeső nagy kárt okozott a szőlőkben

Szombaton délnél Szubotica felett nagy vihar vonult át, amely több helyen jelentős károkat okozott és megromlalt a telefonvonalakat is, úgyhogy Beograddal és Beeskerekkel megszakadt a telefonösszeköttetés.

Egy óra tájban az égbolt hirtelen beborult, fekete felhők vonták be az eget, majd orkánzerű szélvihar söpört végig a városon. A szélrohám olyan erős volt, hogy az Aleksandrova-uca elején a tetőről lesodorta az egyik drogéria többméter hosszú súlyos bádócegtábláját, amely egy arra haladó parasztszeker lovára zuhant. A kocsi ülőnégy embernek szerencsére az ijedségen kívül semmi bajuk nem történt. Egy pillanattal később csörömpölve tört be egy kirakat, majd újból cégtáblák zuhantak le. Egy idős újságárut a színház előtt a szél ereje az aszfalthoz csapott. Több sebből vérezve vitték be a járókelők az egyik kapu alá, ahol alig tudott az ijedségtől magához térni.

Szubotica külvárosában még nagyobb pusztítást végzett a vihar. Egyes helyeken a szél ereje kerítéseket döntött ki. A Skotus Viatoru-uccai szennyviz-

vezető csatorna kiáradt és a mlakai részben a víz befolyt az alacsony fekvő házak udvarába. A lezuhanó hatalmas víztömeget a csatornák nem tudták levezetni, az utakat elöntötte a víz és a forgalom megakadt. A Szegedi-úti vasúti átjáróban méter magasban állt a víz és a villamos közlekedés minjaddig szünetelt amíg a víz le nem folyt.

A városban is, Palicson is fákát csavart ki a szélvihar. Az orkán megromlalt a palicsi strandfürdő kabinjait is, amelynek egyrésze összedőlt. Egyik kabinornak a tetejét sodorta le a szél és messze elhajította. A városban egy háznak a tetejét sodorta le a vihar.

Szubotica környékén jégeső esett és jelentős károkat okozott a szőlőkben.

Mint Noviszadról jelentik, a szombat délután Noviszadon is nagy vihar pusztított. Délután két óra tájban Jarekon hatalmas szélvihar dühöngött, majd galambtojás nagyságu jégdarabok estek, melyek az összes házak ablakait veverték. Noviszad környékén a vihar jelentős károkat okozott. Bácska több kisebb helyéről is hasonló nagy vihart jelentenek.

189 szubotica munkanélkülinek osztottak ki 20.000 dinár segélyt

A munkanélküliek nagy tömege vár még segítségre Szubot cár, Szentán és Topoán

Az elmúlt hónapokban Szubotican hosszú idő óta először bonyolítottak le munkanélküli-segély akciót, amely érdekes tanulságokkal járt. A szociálpolitikai minisztérium júniusban huszezer dinárt bocsájtott rendelkezésére a szubotica munkáskamarai kirendeltségnek, hogy az összeget a munkanélküli munkások segélyezésére használja fel. mégpedig kétharmadrészt napisegélyek formájában való szétosztásra, egyharmadrészt pedig utazási költségre azoknak, akik más vidéken kapnának munkát.

Mikor a segélykiosztás megkezdődött, a munkáskamarai kirendeltségnél olyan nagy számban jelentkeztek segélyért a munkanélküliek, hogy rögtön nyilvánvaló lett az akció gyengéje: a kiutalt huszezer dinár csak egy csekély százaléka annak az összegnek, amennyire Szubotican és környékén szükség volna a munkanélküliségi nyomor enyhítéséhez. A kiosztásra került 13.300 dinárból mindössze száznyolcvankilenc szubotica munkásnak, illetve munkásnőnek jutott, fejenként 30—45—60—80 dinár segély. Ezek a kis összegek két-, három-, illetve négy nap segélyt jelentenek, noha a jelentkezettek közül az a munkás is, aki a legrövidebb idő óta volt munkanélküli, már hét napja munkanélküli volt, de olyan is akadt közöttük, akinek már ezer-nyolcvannégy nap óta nem volt munkája. A segélyt azok között osztották szét, akik a munkásbiztosítópénztár és a különböző szakszervezetek utasították a munkáskamarához. Képviselve voltak a munkanélküliek között a faipari, fémipari, nyomdai, építő, bőripari és szabószakmák. A munkanélküliek családtagjaival együtt összesen négyszázhuszonöt ember részesült segítségben a szociál-

politikai minisztérium huszezer dinárjából, aminek egy harmad részét, 6700 dinárt a rendelet értelmében utazási segélyek céljára rezerválták.

Természetesen az akció folyamán háromszor annyi embert vissza kellett utasítani, mint ahányat részesíthettek munkanélküli segélyben és még ma is napon-ta újabb jelentkezők fordulnak segélyért a munkáskamarai kirendeltséghez, akik kénytelenek üres kézzel távozni a munkanélküliség minden iparágban rendkívül méretű, úgy a munka és kenyér nélküli álló munkás emberek száma, mint a munkanélküliség idő tartama tekintetében.

A munkáskamarai kirendeltség jelentést tett a noviszadi munkáskamarának a segélyakció lefolyásáról, javasolva egyúttal, hogy a kamara kérje a szociálpolitikai minisztériumtól minél előbb új és nagyobb segélyösszegek kiutalását. Azt is kéri, hogy ne csak Szubotica város, hanem a környék, főleg Szentán és Topoia munkanélküli munkásai részére is juttassanak segélyt, mert ezen a vidéken nagy tömegek vannak munka nélkül.

Mint értesülünk, időközben a minisztérium köriratot intézett az illetékes testületekhez, amelyektől adatokat kér a munkanélküliség méreteiről és ez valószínűleg annak a jele, hogy a minisztérium ismét szándékozik pénzt kiutalni. Legutóbb két esetben a minisztérium közvetlenül is adott a munkásszervezeteknek munkanélküli segélyalapot: a grafikai munkások szövetségének és a beogradi szabók szakszervezetének, az egyenruhakészítő munkások részére. Az államnak sürgős feladata a vajdasági munkanélküliek nyomorának enyhítése

Megmérgezte a fia menyasszonyát

Névtelen levél a apján derítették ki a bűntényt

Nagykanizsáról jelentik: A hatóságok már hónapok óta titokzatos bűnygyben folytatnak nyomozást.

Orbán Áronné hatvanegy éves Kerka községben lakó özvegyasszony, akinek Nagykanizsán vendéglője van, még a múlt évben megmérgezte kocsisát, Németh Ferencet. A gyilkosság csak később derült ki, amikor a községből több névtelen levélben közölték a natósággal, hogy a kocsis nem természetes halállal halt meg. A csendőrség a névtelen levelek alapján megindította a nyomozást, az ügyészség exhumáltatta a holttestet és megállapították, hogy a kocsisot arzénrel tették el láb alól. Orbánnt letartóztatták és a bizonyítékok alapján a nagykanizsai törvényszék tizenöt évi fegyházra ítélte. A védelem előterjesztésére elrendelték a gyilkos asszony elmebeli állapotának megvizsgálását, még mielőtt a pör az ítéletábra elé kerül.

Miközben Orbán megfigyelés alatt állott, a faluban arról kezdtek suttogni, hogy özvegy Németh Józsefné sem halt meg természetes halállal. A hatóság elrendelte a holttest exhumálását és ekkor kiderült, hogy a fiatalasszonyt is arzénrel mérgezték meg. A gyilkosságot, mint megállapították, szintén Orbán Áronné követte el, akinek a fia feleségül akarta venni a fiatalasszonyt. Orbánné, miután fiát nem tudta lebeszélteni a házasságról, a menyasszonyjelöltet eltette láb alól.

A cukorrépa termelők a cukorgyárak ellen

Sztankovics miniszter is résztvesz vasárnap a cukorrépa termelők szombori gyűlésén

Szomborból jelentik: Régóta elkeseredett harc folyik a cukorrépa termelők és a cukorgyárak között a cukorrépa árának megállapítása miatt. A termelők ugyanis már többször kifogásolták, hogy a cukorgyárak a cukorrépa átvételi árát teljesen önkényesen állapítják meg. A cukorgyárak és a termelők közötti viszony rendezetlensége folytán rengeteg per is indult a cukorgyárak részéről a termelők ellen a szombori törvényszék előtt.

A termelők között most mozgalom indult meg, hogy a cukorrépa termelők érdekeik védelmére szövetségbe tömörüljenek, hogy a szövetség egyöntetűen rendezze a termelők és a gyárak közötti viszonyt. A mozgalmat a Szomborban székelő Bácskai Gazdasági Egyesület kebelében működő cukorrépa termelők bizottsága vezeti, amely a napokban a következő felhívást intézte a Vajdaság összes répatermelőihez:

A felhívás közli a répatermelők legfontosabb követeléseit, amelyek a következők:

1. A répaárakat egy bizottság állapítja meg, amelyben résztvesznek a répatermelők és a cukorgyárak megbízottai. A répaár megállapításnál tekintetbe veendő a termelési költség, a cukorár s a közterhek.

2. A cukorrépa szerződések revíziója a múlt évről és az új termelési évről.

3. Az összes perek visszavonása és moratórium engedélyezése a kötelezettségek rendezése céljából.

A Gazdasági Egyesület vasárnap, szeptember 18-ra hívta össze gyűlésre a répatermelőket. A gyűlés délelőtt 9 órakor lesz a Gazdasági Egyesület székházában és azon Sztankovics Szvetozár földmívelési miniszter is résztvesz.

Valószínű, hogy az új egyesüléshez több ezer répatermelő fog csatlakozni.

NAPRÓL NAPRA

Sacco és Vanzetti a múlt században. A párisi *Gazette des Tribunaux* megírja, hogy a Sacco és Vanzetti esethez nagyon hasonló pör játszódott le a múltban, ha nem is olyan kimenetellel, mint az amerikai pör.

1833-ban *Ranke Henriket* a holsteini legfelsőbb törvényszék gyilkosság és gyújtogatás miatt fűvesztésre ítélte.

Pont a kivégzés előtt pár perccel, mikor az ítéletet már a vesztőhelyre kísérték, egy udvaronc a király rendeletét hozta oda, mely a büntetés végrehajtását felfüggesztette.

Az történt, hogy egy orvos — *Ranke* családjának barátja — megpillantotta a királyt, aki kocsijában Karlsbad-ból tért haza, megszólította őt s a király azonnal meghallgatta. Bebizonyította neki, hogy *Ranke* beszámíthatatlan, nem tekinthető felelősnek a rovására írt büntények tekintetében.

A királyt az orvos közbelépése annyira megindította, hogy új orvosi vizsgálatot rendelt el. De az orvosi vélemény szerint *Ranke* beszámítható volt, azaz a hozzáadással hogy nem mindig uralkodik magán.

Erre az igazságügyminisztérium azt az indítványt tette a királynak, hogy hajtassa végre a halálos ítéletet. A király tekintetbe véve azt, hogy a halálos ítélet felfüggesztését nem *Ranke* kérelmezte s hogy a halálraítelt a büntetés minden borzalmát elszenvedte már akkor, mikor a vesztőhelyre vezették, úgy döntött, hogy kegyetlenség volna még egyszer meggyőződni s a halálos ítéletet életfogytiglani fegyházra változtatni.

Lu, a szomorú kínai diploma. Régi szokás-mondás tartja, hogy az ember tudja, hogy született, de sohase tudja, hogy hal majd meg. Például ki láthatta volna előre *Lu*-nak, a kínai diplomatának a sorsát?

Lu Kínának egyik legnevezetesebb személyisége volt. Ragvögő pályafutása harminc évtizeddel ezelőtt kezdődött, mikor *Szent Pétervárra* kínai nagykövettől nevezték ki, innen Hágába küldték, majd hazahívták s otthon külügyminiszter lett.

Aztán a versaillesi béketanácskozáson a Mennyei Birodalmat képviselte s ő írta alá a békeszerződést.

A világháború után Berne-ben teljesített szolgálatot a népszövetségben, mint meghatalmazott miniszter. Semmi kétség tehát, hogy jeles, mindenki által becsült férfi lehetett *Lu*, a kínai diploma.

Utóbb azonban meghalt a felesége, egy belga hölgy, akit hályványozott, imádott. Az érzékeny kínai ekkor megvált hivatalától, nem kellett neki rang, kitüntetés, buskomor lett, áttért a keresztény hitre s most belépett egy kolostorba, mint szerzetes. Annyi siker és nagyvilági elismerés után rideg cellájában fog majd meghalni *Lu*, a kínai diploma.

A paragrafus kacskaringója. Nemrégiben történt meg az angol bíróság előtt. Egy kereskedő, aki a vasárnapi munkaszünet alatt is nyitva tartotta boltját, tíz shilling pénzbüntetésre ítélték.

A kereskedő aki tisztelte hazájának törvényeit, sietett kifizetni az összeget, de nem shillingeképpen adta át, hanem farthingokban, mely a mi fillérünknek felel meg. A bírák a sok aprópénzt nem fogadták el, mire a kereskedő nem okoskodott, hanem magával vivén a bíróságot, eltávozott.

Másnap azonban a törvénykönyvvel a kezében megjelent bírái előtt, kimutatta, hogy a pénzbírságot a törvény kifejezett rendelkezése szerint jogában van farthingokban fizetni, amennyiben a bírság nem haladja túl a két font sterlinget. A bírák kissé elámulnak, de most már hajlandók lettek volna elfogadni a kellemetlen aprópénzt.

Csak hogy meglepetésük még mindig nem ért véget. A kereskedő, aki közben zsebébe gyömöszölte a farthingokat, szemrebbenés nélkül, igazi angol hidegvérrel másik törvénycíkket mutatott föl, mely szerint annak a polgárnak, aki

egy izben már le akarta róni a pénzbírságot, de a hatóság nem fogadta tőle el, jogában van a fizetést megtagadni.

Csak egy dollárt kérek! Nemrégiben több newyorki újságban vastag, feltűnő betűkkel ez a hirdetés jelent meg:

— *Csak egy dollárt kérek! X. ucca Y. címére: Mr. H.*

Másnap ugyanezen a helyen az alábbi hirdetés volt olvasható:

— *Holnapig még betizetheti a dollárját.* Az utána következő napon pedig ennyi:

— *Ha ma nem fizeti be a dollárját, akkor tartsa meg magának, holnap már minden késő.*

Egy kíváncsiságú újságíró — amint mestersége követeli — elment az újságban jelzett lakásra.

Itt egy gépirókisasszonyt talált, aki kijelentette, hogy átvesz minden dollárt, melyet *Mr. H.* címére hoznak. Ellenben

a dollárok rendelkezésére vonatkozólag minden felvilágosítást megtagadott.

Az újságíró kíváncsisága nőttön-nőtt. Kiterjesztette nyomozását s végül megtudta, *Mr. H.* newyorki nagykereskedő fogadott barátjaival, hogy Newyorkban legalább ezer olyan »palit« talál, aki egy dollárt befizet, anélkül, hogy tudná, mire.

Fogadását fölényesen megnyerte, mert három napon belül 1200 dollárt vett be, melyet jótékonycélra fordított.

A demokraták és a Radics-párt megegyeztek a szubotícai községi választásokon való együttműködésről

A többi ellenzéki pártot is felhívják a blokkhoz való csatlakozásra

Jelentette már a *Bácsmezei Napló*, hogy az országos választások után a szubotícai politikai élet vezető tényezői azonnal megkezdték a községi választásokra irányuló agitáció előkészítését. A községi választásokat tudvalevőleg november hatodikán tartják meg a Vajdaságban és

a törvény értelmében a jezőlő listákat legkésőbb október 21-ikéig kell benyújtani a törvényszéknek.

Igy mindössze egy hónap áll rendelkezésre a jelölések megjelöléséhez és az agitáció ideje sem terjed tovább hat hétnél. Ezt az időt minél eredményesebben igyekeznek kihasználni a pártok és már valamennyi párt szervezetben intenzív munka folyik, hogy az országos választások tanulságait leszűrve kezdjék meg agitációjukat.

Az előkészítő munkát legintenzívebb-

ben az ellenzéki pártok és a demokrata párt kezdték meg és már korábban felmerült az a lehetőség, hogy

az ellenzéki pártok polgári blokkban szövetkezve veszik föl a küzdelmet

a községi választásokon a radikálisok ellen. Az erre vonatkozó tárgyalásokat a radikális-magyar párt után legnagyobb két szubotícai párt szervezet, a demokrata párt és a horvát parasztpárt vezetői kezdték meg. A tárgyalásokon a demokrata párt részéről dr. *Dimitrijević* Drágo, *Udizki* Szvetozár, dr. *Skalić* Lovro, *Lendvai* József és dr. *Havas* Emil vettek részt, míg a Radics-párt szubotícai szervezetét *Ivković* Iván, *Ivándéki* Iván, *Katanec* Mihovil ügyvéd és *Vukisević* Djido József földbirtokos képviselték.

A két politikai párt delegátusai között

szombat este elvi megegyezés jött létre, amelynek értelmében a horvát parasztpárt és a demokrata párt közös listával vesznek részt a szubotícai községi választásokon.

A delegátusok megállapodást hoztak létre abban is, hogy a választási szövetséget lehetőleg minél jobban szelősítsék és

felszólítást intéznek a többi ellenzéki pártokhoz, hogy csatlakozzanak a szövetséghez.

A blokkba egyesült pártok remélik, hogy az ellenzéknek sikerülni fog megszerezni a többséget a községi választásokon, aminek annál nagyobb jelentősége volna, mert a november 6-ikán megválasztandó városi képviselőtestület fogja majd a városi tisztviselőket megválasztani.

A magyar-román birtokpörben Magyarország nem fogadja el a hármass bizottság jelentését

Apponyi Albert gróf és Titulescu román külügyminiszter beszéde a népszövetségi tanács ülésén — A magyar álláspont: a döntést a nemzetközi bíróság e e kell terjeszteni

Románia elfogadja a hármass-bizottság javaslatát

Genéből jelentik: A Népszövetség tanácsa szombaton délelőtt megtartotta negyvenhatodik ülését, melynek elnöke *Villegast* választották meg. Az ülésen az elnök röviden üdvözölte a tanács három tagját, majd áttért a magyar-román birtokpör tárgyalására. Chamberlain a konfliktus elintézésével megbízott hármass bizottság előadója, ismertette a bizottság jelentését, melynek szövege megegyezik a jogügyi bizottságnak azzal a javaslatával, amelyet a *Bácsmezei Napló* már ismertetett. A jelentés felolvasása után *Villegas* elnök bejelentette, hogy a szokástól eltérően ezúttal először a tanács tagjai szólnak a javaslatról és csak aztán az érdekelt államok képviselői. Az elnök javaslata ellen gróf *Apponyi* Albert energikusan tiltakozott és azt kívánta, hogy elsőnek az érdekelt államokat hallgassák meg *Apponyi* felfogását támogatta *Paul Boncourt* *Scialoja*, *Dondurent* kanadai delegátus, akik a régi rendszer fenntartását követelték.

Chamberlain szemmel láthatólag idegesítette a vita, mert mint később kiderült, ő kérte fel *Villegast*, hogy térjen el a régi rendszertől.

A brit külügyminisztert annyira kihozta a sodrából a tanács több tagjának nyílt fellépése az elnök javaslatával szemben, hogy ingerülten felheszakította *Dondurent*-t ezzel a kijelentéssel:

— *Hát akkor maradjon a régi rend!*

Apponyi és *Titulescu* román külügyminiszter egyszerre emelkedtek szólásra és miután udvariasan üdvözölték egymást, elsőnek *Apponyi* Albert lépett a szónoki emelvényre. *Apponyi* francia nyelvén mondott beszédében kijelentette, hogy

a hármassbizottság javaslatához Ma-

gyarország abban az esetben sem járul hozzá, ha a javaslatot a tanács határozattá is emelné.

Beszéde további részében felszólította *Titulescu*-t, csatlakozzék a magyar állásponthoz legalább abban, hogy ő is utasítsa el a hármass bizottság javaslatát, majd részletesen kifejtette és megindokolta a magyar indítványt.

— Magyarország — mondotta *Apponyi* — azt kívánja, hogy

terjesszék a nemzetközi döntőbíróság elé ezt a kérdést: követelheti-e és ha igen, milyen mértékben Magyarország és Románia a hármass-bizottság által felállított alapelvek elfogadását a trianoni szerződés szövegének értelmezése szempontjából.

A hármass bizottság első alapelvét, hogy a békeszerződések nem zárják ki egy olyan általános agrárreform végrehajtását, amely magyar földbirtokosokra is vonatkozik, elismerte *Apponyi*, de hozzátette, hogy a magyar birtokosok érdekeit hathatósan védelmezni kell. A második és a harmadik alapelvét keréken visszatartotta és álláspontjának indokolása során felemelte a nemzetközi ítélszéknek döntését is. *Apponyi* idézte az 1924. évi genfi jegyzőkönyvvel kapcsolatos tárgyalásokat és hangsúlyozta, hogy a Népszövetség mindig a leghigorubbán ügyelt arra, hogy elválassza a politikai és bírói kérdéseket.

A döntőbíróság a Népszövetség vezérgondolata és ezen a gondolon súlyos csorba esnék, ha a tanács magáévá tenné a hármassbizottság három alapelvét.

nem is szólva arról, hogy a tanácsnak nincs is joga kivonni magát azok alól a kötelességek alól, amelyeket a Népszövetség ráruházott. *Apponyi* végül felszólította a tanácsot, hogy a döntőbírósági intézmény fensége érdekében vesse el a hármass bizottság javaslatát.

Apponyi beszéde után az ülést berekesztették s a vita folytatását délutánra halasztották.

A délutáni ülésen, mely négy órakor kezdődött, *Titulescu* román külügyminiszter közel egy órás beszédében fejtegette ki Románia álláspontját. *Titulescu* *Apponyi* beszédéből indult ki és kijelentette, helytelen *Apponyi*-nak az az álláspontja, hogy Magyarország nem fogadhatja el a hármass bizottság jelentését. Az álláspont indokolása is hamis, mert hiszen éppen a hármass bizottság jelentése az, mely előfeltétele a döntőbíróság megalakulásának. A román agrárreformot — mondotta — végte kellett hajtani, mert

abban az időben egész Közép Európát a bolsevizmus veszélye fenyegette.

Ha a földet elvonnák a parasztoktól, akkor nemcsak Románia, de egész Közép-Európa kerülne veszedelembé.

Románia nem mehet abba bele, hogy Magyarország kíváncsiságához képest a párt a nemzetközi döntőbíróság elé terjesszék.

Románia részére ez nem jogi kérdés, hanem elsősorban politikai kérdés. A román álláspont szerint egy döntőbíróságról lehet csak szó és ez: a Népszövetség tanácsa.

Titulescu végül a hármass bizottság javaslatának elfogadását ajánlotta.

Kiadták a mandátumokat a szubotici kerület képviselőinek

Csak Jurics Márkó és Strelitzky Dénes dr. vették át személyesen mandátumukat

A szubotici választókerület főbizottsága e hó 17-ikén, szombaton délelőtt a törvényszék főtárgyalási termében tartott záróülésén kiállította a szeptember hó 11-ikén megtartott nemzetgyűlési képviselőválasztáson képviselővé választott Szubotics Dusán dr. igazságügyminiszter, Sztrilics Béla, Jurics Márkó, Strelitzky Dénes dr., Grol Milán és Kerepesi Vince megbízóleveleit.

A képviselői megbízólevél szövege a következő:

Megbízólevél.

Az Alkotmány 69. és 72. szakasza, valamint a nemzetgyűlési képviselők választásáról szóló törvény 5. és 81. szakasza alapján a szubotici kerületi törvényszék területén lévő választókerület választási főbizottsága 1927 szeptember 17-iki ülésén ..... urat nemzetgyűlési képviselővé nyilvánította az 1927 október 5-ikén Beogradban rendkívüli ülészakra összehívott nemzetgyűlés négyéves periódusára.

A megválasztás törvényes igazolásául a szubotici törvényszék területén lévő választókerület választási főbizottsága kiadja ..... urnak ezt a megbízólevelet.

Szubotica, 1927 szeptember 17-ikén.

A képviselői mandátumot aláírták Sztamenkovics Trajkó dr., a beogradi felebbiviteli bíróság bírója, mint a választási főbizottság elnöke, Pavlovics István, szubotici törvényszéki elnök, a főbizottság helyettes elnöke és Hoffmann Kálmán dr., szubotici városi tanácsos, a főbizottság tagja. Ugyancsak aláírták a megbízólevelet a pártok megbízásából: Miladinovics Radivoj dr. királyi közjegyző és Evtovics Mátyás dr. leánygimnáziumi igazgató a radikális párt részéről, Mnicics Ljubomir, a demokrata párt, Katanec Mihovil dr., a Radicspárt és Piskulics Zvonimir dr., a független demokrata párt részéről.

Délelőtt tízezer órákor megjelent a főbizottság előtt Strelitzky Dénes dr. magyarpárti képviselő, majd Jurics Márkó radikális párti képviselő, akiknek Sztamenkovics Trajkó dr. elnök átnyújtotta a képviselői megbízóleveleket.

Szubotics Dusán dr. igazságügyminiszternek, Sztrilics Béla szentai radikális képviselőnek, Grol Milán és Kerepesi Vince demokratapárti képviselőnek, akik nem jelentek meg személyesen, posta

utján fogja a főbizottság kikézbessíteni képviselői megbízóleveleket.

Mint értesülünk, a főbizottság hét egyénről állapította meg, hogy más nevek alatt akartak szavazni. Ezek a következők: Kergely József, aki Redasics Simon helyett akart szavazni, Szaulics Alajos, aki Percics Márkó helyett, Kosztics Dusán, aki Bencsik Matija he-

lyett, Balovics Dusán, aki Bozsilovics Ljubomir helyett, Sztankovics Vlasztoje, aki Bukovics Ilija helyett, Turányi Iván, aki Wáplár János helyett, Pruzsics Sztéván, aki szintén más helyett akart szavazni. A főbizottság ezeknek az ügyét hivatalból áttette a bírósághoz acélból, hogy ellenük a törvényes eljárást megindítsák.

Balassa Pál, a sztariyecseji magyarság vezére nyilatkozik a magyar pár hoz való viszonyáról és a bacskogradistei eseményekről

A sztariyecseji magyarság tovább halad a kijelölt uton — Balassának semmi része nem volt a bacskogradistei eseményekben

Sztariyecsejről jelentik: A sztariyecseji magyarság egy része, élén dr. Balassa Pál ügyvéddel, mint ismeretes, a parlamenti választások idején nem követte az országos magyar párt utasításait, hanem az önálló magyar lista helyett a noviszadi kerületben is a kormánytámogató radikális listát támogatta. A magyar párt hivatalos sajtója részéről emiatt heves támadások érték a sztariyecseji magyarokat, elsősorban dr. Balassa Pált, akit a délbácskai magyarság Coriolánjának tüntettek föl, sőt a bacskogradistei atrocitással kapcsolatban olyan cikkek is láttak napvilágot melyek bizonyos fokig dr. Balassa számlájára írják a Bacskogradistén történt jogsérelmet. A Bácsmegeyi Napló sztariyecseji munkatársa felkereste a súlyosan megvádolt dr. Balassa Pált, a sztariyecseji magyarság vezetőjét, aki az őt ért támadásokról és a bacskogradistei eseményekről a következőket mondotta:

— Csak mosolyogni tudok azokon a rágalmakon, amelyeket rám szórnak a magyar párt tulbuzgó lapjai. Glavaski bacskogradistei jegyzővel semmiféle viszonyban nem vagyok, legkevésbé jó viszonyban, hiszen az én indítványomra határozta el a magyarság negyvenes bizottsága, már a tartományi választások előtt, hogy választási paktumot csak az esetben kötünk, ha Glavaski jegyző, aki a magyarság ellen vétett, nem szerepel a listán. A parlamenti választások előtt szintén az én indítványomra állította föl a sztariyecseji magyarság azt a követelést, hogy Glavaskit a jegyzői székéből sürgősen távolítsák el, de én voltam az is, aki elsőnek követelte, hogy vesztse el állását az a tisztviselő, aki a magyar szavazók fölvetését a választói névjegyzékbe megtagadja. Glavaski

jegyző eltávolítása egyébként már úgyszólván befejezett dolog és én azt hiszem, hogy ennek tudatában bosszúból követte el azokat a súlyos és példátlan atrocitásokat a bacskogradistei jegyző.

— Ott volt ön Bacskogradistén, amikor Horváthot letartóztatták?

— A választás utáni napon halloztam, hogy Horváthot a község házára idézték, de szabadon bocsájtották. Másnap délután többek kívánságára, kimentem Bacskogradistére, hogy tanácskozzunk affelől, miképpen lehetne a községi választáson a Glavaski-féle blokkot kibuktatni a község házáról. Ekkor hallottam Schwerrer Imre plébánostól, hogy Horváthot ismét letartóztatták. Mivel éppen Horváthék részéről keresztelték el a magyarság fogadatlan prókatorának, tervbe vett intervenciómmal nem akartam ezt a címet kiérdemelni, hanem rövid ott-tartózkodás után visszatértem Sztariyecsejre. Ami a számba adott azt a kijelentést illeti, hogy »most segítsen a híres bacskogradistei magyarokon a magyar párt közönséges hazugság. A magyar párt hoz való viszonyomat dr. Sántha Györgyhöz írt levelemben ismertettem és ha a személyemet ért szemtelen támadások rám nézve lehetlenné is tették, hogy a kijelölt utat kövessék, ez nem lesz akadály annak, hogy a járás magyarsága, mely hű maradt magyarságához, nélkülem haladjon tovább a kijelölt uton.

— Mit tud ön a Hirlan Sztariyecsejen történt elközbásáról?

— Mikor itt Beacsén vidám percekét akarunk magunknak szerezni, elolvassuk a Hirlan törmedvényeit. A múlt szombaton is erre spóroltunk éppen, amikor megtudtuk, hogy a lap példányait összevásárolták és megfosztották bennünket az élvezettől. Ez is választási

tási trükk volt, amit éppúgy nem lehet tragikusan elbírálni, mint Horváth Ferenc bacskogradistei kortesnek azt a szokatlan eljárását, hogy a katolikus templom lépcsőjét és belsejét Király Károly-párti plakátokkal drasztotta el és a plakátokat eltávolító Schwerrer Imre plébánost felelősségre vonta.

— Az önök politikai magatartásának a magyarság milyen előnéveit látta?

— A mi járásunkban eddig körülbelül 500 szegény nincsetlen magyar kapott ingyen házhelyet. A magyarokat mindenütt felvetettük a választó névjegyzékekbe; Sztariyecsejen most is, a községi választásokra 226 ul magyar szavazót vettek föl és csak háromtól kívánunk állampolgársági bizonyítványt. A községében fokozatosan érvényesül a paritás elve, a járásban a második magyar iskola nyílik meg, ami másutt az egész SHS királyságban nem történt meg. (H.)

A süket leány tragédiája

A rendőrségi laktanyán hasba lölte magát egy csantavéri leány

Csantavérről jelentik: A csantavéri rendőrlaktanyán pénteken délután megrendítő öngyilkosság játszódott le. Gubena Irén huszonegyéves csantavéri leány a rendőrségi szobában öngyilkosságot kísérelt meg.

Gubena Irén három hónappal ezelőtt egy izben már öngyilkosságot kísérelt meg. Az exaltált süket leány akkor nagymennyiségű aszpirint vett be, de néhány napi kórházi kezelés után felgyógyult és egy ideig Szuboticián bolyongott. Később apróhirdetés útján próbálkozott alkalmazáshoz jutni a németül és szerbül perfekt beszélő volt nevelőnő, de süketisége miatt nem vették fel sehová sem.

Pénteken délután Gubena Irén megjelent a csantavéri rendőrségen és kérte, hogy szállítsák be a süketnémák intézetébe. Eközben az elkeseredett leány felhasználta az első kínálkozó alkalmat és mikor senki se figyelt rá, a falról lekasztott egy forgópisztolyt és hasba lölte magát.

A dörrenés zajára többen odarohantak a vérben fetrengő leányhoz, akinek a golyó szétronsolta a beleit és bentmaradt a testében. Haldokolva szállították be a szubotici közkórházba, ahol megoperálták.

Tesztvérek

Irtá Arató E zsi

— Kikoszaraztad?

— Nem.

— Hozzámégy?

— Nem.

A fiatalasszony csodálta nézett a lányra:

— Nem? Hát akkor... bocsáss meg, Magda, nem értelek.

A lány nem felelt. Elgondolkozva nézett ki a kertbe. A nyitott veranda előtt elvirult akácok ácsorogtak és rezignáltan nézték a pocsolva tükréber. bágyadt zöld lombjukat, melyben néhány kora-sárga levél oly óvatosan bujt meg, mint az öregedő asszony hajában az első ezüstszál. A hirtelen-támadt, hirtelen-múlt nyári esőnek egy-egy cseppje nesztelenül pergett le a száritkozó fákról, mint néma könnye egy szóval ki sem fejezhető halk és finom bánatnak.

Magda mindebből nem vett észre semmit. Két hét óta, mióta itt van, a pusztán, erre a kínos beszámolóra készült és most, egy nappal az elutazás előtt, még mindig keresgélte a szavakat.

— Nevetséges, — gondolta magában — meg merem tenni és beszélni nem tudok róla?

Érezte, hogy a Tett mennyivel igazabb énebb része, mint a szavak, melyeket róla mondani fog, mégis valami gögös magabizás színezte a hangját:

— Szeretem őt és boldog akarok lenni!

Felemelte a fejét. Azt akarta, hogy a néne kása erős, bátor és büszke ar-

cát, mert erős, bátor és büszke volt a lelke.

A fiatalasszony egyre a magát ismételte:

— Vegyen feleségül!

Magda szíve hirtelen nagy, elnéző szeretettel télt meg.

— Nem ért engem, — gondolta — de mégis: ő az egyetlen, aki hozzám tartozik. Hozzám tartozó a közfelfogás szerint is: testvérem.

Meglepetten kapta magát rajta, hogy ez a gondolat mégis csak megthatja. Az ő nézete szerint merő megszokás volt minden családi kötelék és sokszor érvelt e felfogása mellett azzal, hogy az anya magának nevelné fel az elcsereült újszülöttet, mert a szíve sosem sugná meg, hogy a becézett kicsike nem az ő gyermeke.

A fiatalasszony szemében zavaros hullámokat kavart nyugtalan, furcsa érzése a megbotránkozásnak.

— Akkor hát... — és nem mondta ki az ajkára tolaodott szót: »a szeretője leszel.

Magda arca türelmetlenül rándult meg. Kiolvasta néne szeméből a bántó szót és megütötte a durva fogalom. Elszántan, de kicsit még akadozó szóval kezdett beszélni:

— Mondom, hogy megkért! Megkínált a házassággal, mint valami jelentéktelen figyelmességgel, udvariassággal, mint egy ibolyacsokorral. Az ember megköszöni az ibolyacsokrot, vázába teszi s ha néha rápillant, jólesik a szemének. De nem jelent többet és egyáltalán nem fontos.

— Buta hasonlat, — mondta hirtelen más hangon, mert észrevette, hogy a

nénje értelmetlenül néz rá. — Nem, nem megyek hozzá feleségül, — rázta meg a fejét dacosan, mintha ellentmondó véleménnyel vitatkozna — nem akarom, hogy valaha is érdekel, megszokás, konvenció láncoljon egymáshoz bennünket. Nem akarom, hogy ami ma élő, égő, színes valóság, holnapra hazugság legyen, élettelen, hideg és szürke. Nem kell »az édes otthon«, a »fészek«, cselelmizériák s a férjnek a hivatalból hazahozott bosszus gáncoskodása, a család traces, a kenyérgond. Pénzről hallani sem akarok. Én mindig a magam lábán állok. És nem feleség akarok lenni, hanem egész ember.

Most már csakugy hőmpölyögtek ajkáról a szavak.

— Az egész tüzhelyromantika csupa ámitás! Férj és feleség segítségül szegődnek a kegyetlen gyilkoshoz, az Időhöz. Nap-nap után a legkellemetlenebb énjüket fordítják egymás felé, az érdeketlent, a legkevésbé bőságot és vonzót.

Egy pillanatig hallgatott, aztán kicsit elszomorodva mondta:

— Örökre, sajnos, nem lehet szerelmet fogadni. De szeretném megtartani, amíg lehet.

— Engem is szeret az uram, — vágott közbe a fiatalasszony ellenségesen. — Honnan tudod? — csattant fel Magda és az előbb még értést kereső testvéri szavak úgy villantak, mint az acéltörök: szúrásra készen. — Biztosan tudod, hogy téged szeret? Hátha a gyógyító fehérneműt szereti, vagy a fényes kis gallérgombot, amit a férfiak oly gyakran elveszítenek és amit neki sohasem kell keresni, mert minden reggel pontosan ott van a tiszta gallérban,

ahová odakészíted. Nem akarom a férjedet bántani, — tette hozzá gunyosan — hiszen ez mind csupa érdem, huszonegykarátos házastársi erény!

— Nem hiszed, hogy boldog vagyok?

— A te boldogságod...

Széles gesztussal ejtette le a kezét: —... csupa negatívum: boldog vagy, mert nincsenek anyagi gondjaid, mert nem vagy beteg sem te, sem a családod, mert nem szoktatok veszekedni és mert nem történik veled, az életeddel semmi.

Nagy erővel lendítette ki a két karját, mintha az izmait próbálná.

Egyetlen hatalmas, harsogó Igent inkább! — kiáltotta. — Ezt! Ezt akarom!

Elhallgatott. Nagy, nehéz esend hullott közéjük. Közele mezőkről ázott széna illata kószált erre. Magda lehunyta a szemét. Érezte, hogy az elmúlt percek alatt messzire sodródott innen s a hallgatás sem hozza már őket közelebb. Hogy többé nem érthetik egymást. Végépp idegenek.

A fiatalasszony lassan felkelt helyéről. Nem sértődött meg, sőt még csak nem is nehezelt a hugára. De tudta ő is, hogy az utjuk most már elválik mindörökre.

Elnehezült a szíve és valamit mondani akart még, de kedvetlenül ejtette vissza lelkébe a szavakat.

— Hiába... — gondolta csüggedten, — ha már elindult...

Szomorú szemmel nézett a lányra, szánakozó, tudó, asszony-tekintettel. Aztán bement a belső szobába, ahol már várta a maga életének élő igenlése: a Gyermeke.

Capablanca—Aljechin

Megkezdődött a párosmérkőzés a sakk-világbajnokságért

Buenos-Airesből jelentik: A Buenos-Airesi Sakkörben megkezdődött a kubai José Raoul Capablanca világbajnok és dr. Aljechin Alekszandar nagymester küzdelme a világbajnokságért. A buenos-airesi sakkbarátok előzetesen le-tétbe helyeztek tízezer dollárt, mint a párosmérkőzés díjalapját. A feltételek értelmében Capablanca világbajnoknak kétezer dollár tiszteletdíj jár. A fennmaradó nyolcezer dollár összege hatvan százaléka a világbajnoki meccs győztesét illeti meg, míg negyven százalék a legyőzötté. A párvialdal feltételei szerint összesen husz játszmát váltanak az ellenfelek s a nyert játszmák többsége dönti majd el a mérkőzés sorsát. A döntetlen kimenetelű pártik nem számítanak.

A legutóbbi newyorki világmesterversenyen mutatott nagyszerű formája alapján Buenos-Airesben is Capablanca világmester győzelmét jósolják. Newyorki második helyezését, azonban dr. Aljechin párisi nagymester a győztes kubai matador méltó ellenfelének mutatkozott. Az egymással váltott játszmák aránya szintén Capablanca fölényét igazolja. A sakkozó világ mindenesetre rokonszenvvel kíséri a becsvágytól sarkalt világmesterejlőlt nagyratörő vállalkozását, aki a *Champion of the World* büszke címért párvialdalra kiáll. Feszült érdeklődéssel várják a Buenos-Airesben meginduló, világbajnoki címért való ket-tős mérkőzés lefolyását.

Bonyodalmak az érettségi tabló körül

Az osztályfőnököt, vagy az iskolát illeti-e meg az érettségizett diákok csopor képe?

Becskerekéről jelentik: A becskerei gimnázium magyar tagozatának, valamint a becskerei kereskedelmi akadémiának most érettségizett volt tanulóit közös eset foglalkoztatja. Az iskolákban már régi szokás, hogy az érettségizett diákok és tanáraik fényképeiből úgynevezett tablát csináltatnak a tanulók, amelyet aranybetűs felirással látnak el és díszesen berámázva az igazgatónak, illetve az iskolának ajándékozzák. Az ilyen tabló körül ez évben a kereskedelmi és a gimnáziumban érdekes bonyodalom keletkezett.

A kereskedelmi akadémia ideai maturánsai rendkívül melegen ragaszkodtak osztályfőnökükhöz, Rakocsevics Márkó tanárhoz és ragaszkodásuk jeléül elhatározták, hogy ok az idén a tablát, amely néhány ezer dinárba került, nem az igazgatónak, illetve az iskolának, hanem az osztályfőnöknek ajándékozzák emlékül.

A maturánsok végre is hajtották ter-vüket. A szépen kidolgozott arcképsorozat vastag kartonra ragasztva, díszes keretben az érettségi után elvitték Rakocsevics osztályfőnök lakására. Az intézet igazgatója azonban tudomást szerzett az esetről és felszólította a tanárt, hogy a tablát adja át neki, mert az az iskolát illeti. Rakocsevics tanár eleget tett a felszólításnak és átengedte tanítványai ajándékát az iskola részére.

A gimnáziumban is hasonló eset történt, de az sokkal izgalmasabban játszódott le. A magyar tagozat nyolcadik osztályu tanulóinak Dragutinovics Márkó tanár volt az osztályfőnöke, akit a tanulók nagyon szerettek és ok is elhatározták, hogy a tablát nem az igazgatónak, hanem az osztályfőnöknek ajándékozzák.

Miután a tablon az igazgató arcképének is rajta kellett lennie, a tanulók az iskolaév végén küldöttségben keresték fel Szubotin Szlávko igazgatót és kérék, hogy fényképeztesse le magát a tabló részére. Szubotin igazgató kijelentette előttük, hogy csak olyan feltétel alatt tesz eleget kérésüknek, ha a tablát az iskola részére fogják átengedni. A diákok az igazgató szavára mélyen hallgattak. Az igazgató természetesen a hallgatást beleegyezésnek vette és lefényképezte magát és a képet átadta a tanulóknak.

A diákok aztán pompás tablát készítettek, amely kétezeröttszáz dinárjukba került és azt nagy lelkesedéssel nyújtották át Dragutinovics Mirkó osztályfőnöknek. Dragutinovics nagyon örült a diákok szép ajándékának, mert sejtelték sem volt arról, hogy az igazgató milyen feltételt szabott a tanulóknak és a berámázott izléses fényképsorozatot mindjárt fel is akasztotta szobája falára.

Ekkor már vakáció volt és Dragutinovics tanár nem járt be a gimnázium-

ba és így nem állt módjában az igazgatóval megtárgyalni a dolgot. Annál nagyobb volt meglepetése, mikor egy szép napon megjelent a lakásán az iskolaszolga egy másik ember társaságában és közölte vele, hogy az igazgató megparancsolta nekik, hogy a tablát szállítsák el a gimnáziumba. Dragutinovics tanár kijelentette, hogy a képet ő kapta a fiuktól ajándékba, tehát nem engedti azt elvinni. Az iskolaszolga azonban kijelentette, hogy neki szigorú pa-

ranca van a kép elszállítására és egyenesen a falhoz lépett, hogy onnan a tablát levegye. Dragutinovics tanár nem ellenkezett többé.

A maturánsok nagyrésze a vakációt Becskerektől távol töltötte el és sokan közülük csak most tértek vissza Becskerekre. A fiatal emberek most élénken tanácskoznak azon, hogy milyen módon juttathatnák vissza a tablókat volt osztályfőnökükhöz. A kényes ügyben egyelőre még nem tudtak megegyezni.

Ismeretlen aeroplán repül az oceán fölött Európa felé

A titokzatos repülőgépet Horta fölött látták, amint keleti irányban nagy sebességgel haladt

Londonból jelentik: Az Azori-szigeteken levő Hortából az a hír érkezett, hogy

egy ismeretlen repülőgép keleti irányban halad Európa felé.

Angliában semmit sem tudnak arról, hogy valaki is megkísérelte volna az oceán átrepülését, de azt hiszik, hogy

a pilóta valószínűleg titokban

startolt az oceánra.

nehogy a hatóságok akadályokat gördítsenek vállalkozása elé. A repülőőről azóta nem érkezett semmiféle újabb hír.

Megisméltődtek a földlökések Krim félszigeten

A lakosság szabad ég alatt tartózkodik, mert attól fél, hogy a földrengések megisméltődnek

Moszkvából jelentik: A Krimfélszigeten szombaton megisméltődött a hétfői földrengés, a földlökések ereje azonban jóval kisebb volt, úgyhogy emberáldozata nincs a katasztrófának.

A lakosság mindenütt kiinn a szabad ég alatt tanyázik, mert attól tart, hogy a földrengés többször megisméltődik.

Csehov jaltai villája, amelyet a szovjetkormány muzeummá alakított át és amelyet Csehov huga gondozott, súlyosan megrongálódott Csehov huga az értékes tárgyakat az épületből kihordatta a villa kertjébe és ott sátor alatt őrizi. A jaltai kórházban közel száz sebesültet ápolnak, akik közül soknak állapotja igen súlyos.

Koreis tengerparti városban egy ház iala beomlott és maga alá temetett husz embert.

A romok alól hármat holtan húztak ki, a többiek súlyosan megsebesültek. Baltavában a földrengést szökőár követte, amely nagy károkat okozott. A szovjetkormány több millió rubelt utalt ki a károsultak számára.

Barátja lakásán mellbelötte magát Anisics Sztaniszló szombori biztosítási tisztviselő

A tragikus halvacsoara — A fiatalember azért akart meghalni, mert nem tudott álláshez jutni

Szomborból jelentik: Megrendítő öngyilkosság történt szombaton hajnalban Szomborban. A szombori társadalom egyik közismert tagja,

Anisics Sztaniszló huszonhároméves volt biztosítási tisztviselő mellbelötte magát.

Anisics, aki öt évvel ezelőtt végezte középiskolai tanulmányait, szombori fiu és szülei köztiszteletben állnak. A fiatalember tanulmányai elvégzése után a biztosítói pályára akart lépni és előbb a *Rossia-Fonciera* biztosítóintézet szombori fiókjánál, majd Budapesten próbált elhelyezkedést találni, de sikertelenül. Budapestről visszatérve Szomborba, a feletti bánatában, hogy nem tud egzisztenciát teremteni magának, inni kezdett és különösen az utóbbi időben, nap-nap után hangos mulatozások középpontjában állott.

A legutóbbi három nap alatt állandóan mulatott és pénteken éjjel is ittás volt.

Pénteken este felé Anisics Hameder Nándor, szombori földbirtokos, Jankovics Iván, volt novisziváci jegyző és Szláv Oszkár volt szombori vaskereskedő társaságában Apatinba rándult ki halvacsoarára. Apatinból éjféltájban jókedvűen tért vissza a társaság Szomborba, ahol a Szlobodában tovább folytatta a mulatást.

Itt már Anisics többször hangoztatta, hogy öngyilkos akar lenni

és Jankovicsból el is vette annak hallható revolverét, amellyel hadonászni kezdett. Miután a társaság többi tagja tartott attól, hogy Anisics beváltja fenyegetését, Rajics Mihály főpincér segítségével lefegyverezte.

Hajnali két órakor indult el a társaság Hameder Szveti Iván-ucca 6. szám alatti

lakása felé. Minthogy Hameder családja nem tartózkodik Szomborban, a föld birtokos meghívta Jankovicsot, hogy aludjon nála. Anisics erre megkérte Hamedert, hogy neki is adjon szállást, mert szüleivel összeveszett és így nem mehet haza. Erre hárman fölmentek a lakásba és nyomban hozzákészültek a lefekvéshez. Anisicsnak, akire nem számítottak, két karosszékből rögtönöztek fekvőhelyet. Vetkőzés közben a fiatalember odaszólt Hamederhez:

— Ha én az éjjel meg találnék halni, kérlek mondd meg Nusinak, hogy mindig őt szerettem.

A megjegyzésen barátai mulattak és nem vették komolyan. Közben Anisics már le is feküdt, ugyszintén Jankovics is, míg Hameder kiment a fürdőszobába. Jankovics már elszenderült, amikor lövés dördült el.

Felriadva nyomban az éjjeli szekrényhez ugrott és revolverét kereste, amelyet előzőleg oda helyezett, de azt nem találta

ott. Először azt hitte, hogy Anisics tréfából a plafonba lőtt és csak amikor odalépett a karosszékekből hevenyészett fekvőhelyhez látta, hogy

barátja melléből folyik a vér.

Anisics, bár eszméletlenül volt, hörgött és a mellére mutatott. A dörrenésre előfutott Hameder is, értesítette a mentőket, akik a fiatalembert a kórházba szállították.

Anisics eszméletét ekkor sem vesztette el és amikor a rendőrség kihallgatta, elmondta, hogy öngyilkossági szándékából követte el tettét.

— Nekem már elég volt az élet — mondotta — meg akarek halni.

Az orvosok megvizsgálták sérülését és megállapították, hogy a golyó a harmadik és negyedik borda között hatolt be, átfurta a tüdőt és életveszélyes sérülést okozott. Az orvosok véleménye szerint, amennyiben komplikációk nem állnak elő, az életunt fiatalembert sikerül megmenteni az életnek.

Leszállítják az egyenes adókat

Markovics Bogdán pénzügyminiszter tanácskozása Vukicsevics miniszterelnökkel

Beogradból jelentik: Dr. Markovics Bogdán pénzügyminiszter szombaton hosszabb tanácskozást folytatott Vukicsevics Velja miniszterelnökkel. A pénzügyminiszter az újságírók előtt kijelentette, hogy a tanácskozáson a költségvetéstről volt szó, ezenkívül pedig elsősorban az egyenes adótörvényről és az adóegységesítés kérdéséről. A költségvetést a miniszter szavai szerint tíz százalékkal csökkenteni fogják, még pedig

a bevételek csökkentését az egyenes adóknál viszik keresztül. Hangsúlyozta a pénzügyminiszter, hogy most a legkomolyabb formában és a legsürgősebben elővették az egyenes adótörvénytervezetet.

— Ezt a törvényjavaslatot — mondotta — amellyel az adóterhet az egész országban egyenlővé akarom tenni, a nemzetgyűlés első napirendjére fogjuk kitűzni.

Reinitz Jakab megnevezi az igazi gyilkost második gyilkossági perének tárgyalásán

Szatmárról jelentik: A tömeggyilkossággal vádolt Reinitz Jakab — mint ismeretes — szeptember 20-án ismét a szatmári törvényszék bírái elé áll, hogy feleljen egykori üzlettársa, Rozmarin Jenő erdői kereskedő meggyilkolásáért. Reinitz Jakabot már átszállították a nagyenyedi fogházból a szatmári ügyészségre.

Reinitz megírta védőjének, hogy ezt az elkalimat fogja felhasználni arra, hogy az összes vádak alól tisztázza magát.

— Ezen a tárgyaláson beszélni fogok — írja — és tudom, hogy a helyemre azok fognak kerülni, akik most felemelt fejtel sétálnak odakint.

A 20-iki tárgyalást sokkal nagyobb érdeklődés előzi meg, mint amilyen az első Reinitz-tárgyalást kísérte. A tény az, hogy Reinitz az első pillanattól kezdve töretlen erővel és kitartással hangoztatta ártatlanságát és közvetlen bizonyítékot Fuchs Jenő kétes értékű vallomása mellett nem lehetett produkálni ellene. A bíróság annak idején egész sor közvetett bizonyíték alapján mondta ki Reinitzot bűnösnek a Grosz-féle gyilkossági ügyben és ítélte el életfogytiglani fegyházra, de nagyon sokan bíznak Reinitz ártatlanságában és azt hiszik, hogy ezeknek a gyilkosságoknak valójában rejtélyes háttere van, amit most a Rozmarin-féle főtárgyaláson akar a rab Reinitz feltárni. A Reinitz ártatlansága mellett kardoskodók legnagyobb része az, hogy Reinitz mindig súlyos pénzzavarokkal küzdött, holott több millióra rug az az összeg, amellyel az áldozatok el-tűntek.

A tőke és hozadéka

Az egészség a tőke. A zellemi és testi munka a tőke hozadéka, amelyet ebből a tőkéből élvezhünk.

Aki azt akarja, hogy a tőkéje érintetlen maradjon, annak azon kell lenni, hogy ne csak éjen a tőke hozadékából, hanem minél nagyobb hozadékot szolgáltatson a tőkéje, azaz minél nagyobb szellemi és testi munka elvégzésére legyen képes, de azt semmiesetre se szabad megengedni, hogy több munka végzését vállaljuk magunkra, mint amennyit egészségünk megenged.

De munkaképességünket emelhetjük, ha a napi étkezésünkhöz egy oly koncentrát és kellemes tápszert adunk, amely könnyen átalakul és amely fiziológiailag helyesen van összeállítva.

Ez a tápszert az

Ovomaltine

Az akinek dolgozni kell és van is munkaképe és azt akarja, hogy legbecselebb tőkéje: az egészsége ne támadtassék meg, igyék minden étkezés alkalmával egy csésze Ovomaltinet.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és jobb csomogkereskedésben dobozonként 18 dinár 50 paras árban

Kérjen a lapra való hivatkozással ingyenes mintát

Dr. A. Wander d. d., Zagreb

HIREK

Üzenet

Talán a mindenütt megbújó tüzekért aggódom, amelyek sose szeretik ki magukból a meleget s a pipacsot sajnálom, amely sose lakik jól pirossággal. Ha lehetne, megállítanám a növénybe vándorló sós nedvet, mert élet akar lenni gyökérben, levélben, gyümölcsben, madárban s talán hennem is. Közöttünk még nem settenkedett a szó, nem szántott alánk földet a bátor szembenézés s nem hozta a szél erre az érintések magvait. De a nap mintha már rajtunk nevetne, a virág utánunk néz és bűnököt tanul a járásunkból és minden mozdulatunkból külön is. A találkozások kegyetlen istene várost épít valamelyik árnyékos szigeten, a városban uccát köveznek tiszta és vérfoltos kezek, az uccán pedig fiatal májusia áll a ház fölött, ahol megszületik majd az emlék, az élet legszomorubb és legszebb gvermeke. Csak fáradt magambaomlás ez. a szavak, akarom, hogy úgy peregjenek eléd, mint a jól fölmondott lecke, ne keress hangsúlyt, kérdőjelet és eszedbe ne jusson tüzet gyújtani a lészalóhól a sápadt lámpára, amely az esték nagy áradásába akarja lövöldözni a lángjait.

Mintha fordítva tartod szemed elé a látszóvet. De a sínek párhuzamos futása így is találkozásnak látszik és a hétszer messzebbre lövellő távolság előtt is a régi helyen érzed mindazt, ami a hátad mögött van. Az éberebb pillanatokban néha mindent megmutat a homályos sarkok: kicsi asztalon ezüstedény, gömbölyödő énekes láng, méreg, tör, oltári kenyérszék, csecebecsék és két együgyű sziv. A végzetnek nincsenek orvosai, föntartott utai s hiába is hinnéd érdemesnek éppen a mi tervünket az ő ernyője alatt. Holnap vagy holnapután, ugye lehet, nekünk is kezét kell fognunk s akkor mesévé változik a most tudás, hisszük majd, hogy visszaadjuk a fölhőnek a végtelen eget, a halmak a vizet, a csillag alá a tavak megtisztított tükréit, a halottnak a földet és egymásnak fehér jóéjszakát kívánunk ahhoz az ámatlansághoz, amelyre eleve elítélték magukat a gyilkosok.

Ne védj magad: vér és csodálkozás az élet. És jó meleg ünep előtte a szerénység. Minden eldobott hittel és örömmel csak elföldelt önmagunkhoz szegényedünk vissza. Nézd ilyenkor a némább történelmet is. Kedves helyére jön meghalni az őzike, csöpp madárnak teremnek magot az óriási fák, a dagadt idegen őszi hajnal láttán sírásra iakadt a kisgyerek és isten szava tisztul a halványodó kalászkokban. A szem utakat huz a folyókig, a folyók szikrázó lélekzetet lökdönsnek habról-habra a tenger felé, a tenger sima lelkével itatja magára az ég minden átütött csillagát. És mindezt pár perces életében eljegyz magának egy érzés vagy gondolat.

Ha kell, így haladnak a szívek is. Valaki viszi őket. Cifra kendőbe göngyöltet verik különszakadt életünk egyszerre ugró taktusát. Néha tudom is, valami fekete asszony, rég elfelejtett anyánk halag így velünk a magasabb állomásokra. Meg se jegyezte őket, vonást vagy keresztet nem írt melléjük, nem karcolta rájuk a nevünket, bizik, hogy ismerni fogja őket az események vénítő árnyéka mögött is. Félelmünk maga után húzza a sanda rablókat, így haladunk minden megbottolt, késedelmes percben századokat cséplő szorongások közepett. Mondd, mit szól az isten, aki az egyik uti kereszt törvében átveszi tőle ezt az ajándékot, meghurcoltságunk lassú lépésekre bízott fájdalomát? Mi ugyanakkor talán messze vér nélkül, szürke rettegések közt emeljük egymás felé kezünket s az üres kinban az elfalazott utak végén fáradtan keressük az egyetlen kibuvót, a csalódás hazug irányát.

A hold még fűrészrel áll az éjszakák elé. Te már a csillag sarkán állsz, lebegő lépésben, másokat fásasztó, mozdulatlan egyensúlyozásban. De ismerem az ősi

holdkórosság veszélyes cirkuszát és nem intek érted, nem hivlak, nem is rántom el rólad hirtelen a szemem. A reménykedést parancsnak vésem elé a kötél-látra: jönnöd kell, piros karikában, kék ködös foltok lába nyomán. érkezésben, távozásban, az ellenséged itt pusztító unalmában vagy egy karej friss félholdban vagy akár másként: mint az uton lépdelő szeptemberi virág. Nekem csak megprezennem szabad, valahányszor megérezem a boldog hajók találkozását a hallgató kikötőkben, vagy félnem attól, hogy visszanezék utánad, ha mégegyszer elhaladsz mellettem.

Berényi János

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Változókéony idő, nyugati szelekkel, hősüléddel és sok helyütt esővel.

— **Tanítói kinevezés.** Be. gradbó' jelentik: A közoktatásiügyi miniszter a lokj elemi iskola magyar tagozatán megüresedett tanítói állásra Schönborn Mária okleveles vrsaci tanítónőt nevezte ki.

— **A sztaribecseji görögkeleti szerb esperes szemleutja.** Sztaribecsejéről jelentik: Sztepanov Jován, a sztaribecseji görögkeleti egyházi kerület esperese vasárnap kezdi meg szemleutját kerületében. Az esperes a jövő hét folyamán meglátogatja a martonosi, sztaraknai, szentai, adai, moholi, petrovszei, bácskogradstei, turjai és végül a sztaribecseji parochiákat, ahol a templomokat és az egyházközségek ügyvezetését vizsgálja felül.

— **Uj szerb templom Orlováton.** Orlovátról jelentik: Orlováton elkészült az új pravoszláv templom, melyet Prédics Ráda műépítész tervezett és Brasován Dragoljub épített. Az új templomot Ilarion vrsaci püspök szeptember 11-ikén szenteli fel ünnepélyes keretek között.

— **Halálos szerencsétlenség a jareki malomban.** Noviszadról jelentik: Jarek községben az ottani részvénytársasági malomban szombaton délután halálos szerencsétlenség történt. Majer Gottfried malommunkást a gépszij elkapta és a forgó kerékbe dohta. A szerencsétlen munkást a kerék teljesen összezuzta és azonnali halálát okozta. A noviszadi törvényszékről vizsgálóbizottság fog kiszállni, hogy a helyszíni vizsgálatot megejtse.

— **Családi dráma Győrött.** Győrött jelentik: Véres családi dráma játszódott le szombaton Győrött. Varju Lajos felpecí vendéglős válpórt indított felesége ellen, mert az asszonyt hiútlansággal érte. Az első tárgyalás szombaton volt Győrben, amelyen az asszony akadályokat gördített a válás elé. Varju Lajost ez annyira elkeserítette, hogy amikor a tárgyalás után találkozott feleségével, előrántotta revolverét és az asszonyt két lövéssel lelerítette. A gyilkos vendéglőst letartóztatták.

— **A szubotical cserkészek közgyűlése.** A szubotical cserkészegyesület vasárnap, szeptember 18-ikán délután négy órakor tartja meg rendes évi közgyűlését a kereskedelmi akadémia épületében. A közgyűlésre a tagokon kívül azok szüleit és a pártoló tagokat is meghívja az elnökség.

— **Elhalasztották a szubotical tanonciskolai beiratásokat.** A szubotical iparosok körében nagy elégedetlenséget keltett a kereskedelemügyi minisztérium rendelete, amely szerint a tanoncoknak a tanonciskolába való beiratása alkalmával beiratási díj fejében száz dinárt kell fizetni. A kereskedelemügyi minisztérium rendelete annál nagyobb vizsztatást keltett, mert sem az elemiben, sem a középiskolákban nem fizetnek beiratási díjat, sem tandíjat, míg az iparos tanonciskolában, ahol kötelező a tanítás, száz dinár beiratási díjat kérnek. Az iparosok kérelmére az ipartestület elírt az iparosiskolai igazgatóságnál, amely október 1-ig felfüggesztette a beiratásokat. Az iparosok vezetői most memorandummal fognak fordulni a kereskedelemügyi minisztériumhoz, amelyről kérni fogják a tandíj törlését.

— **A megbokrosodott lovak áldozatai.** Szentáról jelentik: Banatszki Arangye-lovac (Oroszlámos) határában az elmúlt nap megrendítő szerencsétlenség történt. Két kocsi haladt az országúton, az egyikben Kádin Szever, a másikou Mészáros Erzsébet husz éves munkás-lány ültek. A lány lovai valamitől megbokrosodtak és rohanni kezdtek, miközben a lány lezuhant és a rudra esett. Amint a lovak Kádin kocsija mellett elrohantak, annak lovai is megbokrosodtak és futni kezdtek. Kádin lezuhant a földre és eszméletét veszítette, a leányt még vonszolták a lovak, még ő is leesett. A járókelők bevitték őket a szentai kórházba, ahol megállapították, hogy mindketten súlyos belső és külső sérüléseket szenvedtek. A vizsgálat megindult.

A Nyugat szeptember 16-iki száma megjelent. A szám nagy érdekessége az a cikk, melyet Christian Houmark írt a Nyugat felkérésére Herman Bang-ról, a nálunk különösen megbecsült dán íróról, a »Reményvesztett nemzedékek« világhírű szerzőjéről, akiről most fölötté jellemző és intim emlékeit mondja el meghitt barátja. A Nyugat számára készült cikket Hajdu Henrik fordította. A szám egyes közleményei közül ki kell emelni Babits Mihály és Kosztolányi Dezső új verseit, Hatvany Lajos és Földi Mihály novelláit, Sinkó Ervin regényét, Ignotus cikkét Hindenburg-ról, Szini Gyula cikket Robert de Flers-ről. Gazdag kritikai rovat teszi még teljessé az új szám tartalmát. Ára 20 dinár. Negyedévi előfizetési díj 100 dinár. Főbizománvos: Pravda, Beograd, Mihajlova ul. 19.

CASANOVA

Ivan Mosjukin vi ághírű monumental filmje

BALKAN FILMNÉL

megjelent!

9299

— **A szubotical katolikus egyházközségek felhívása.** A szubotical római katolikus egyházközségek felhívják tagjaikat, hogy az egyházközségi adót november hó 15-ikéig feltétlenül fizessék be a hitközségi irodákban. Azok ellen, akik három évi egyházközségi adójukkal hátralékban vannak, végrehajtást fognak vezetni.

— **A Hofherr & Schrantz cég noviszadi telepének megnyitása.** Szombaton délelőtt nyitották meg ünnepélyes keretek között a Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth nagy mezőgazdasági gépkereskedés noviszadi telepét, amely Auch i drugovi k. d. néven van bejegyezve. A megnyitó a cég Temerini-ut 1. szám alatti hatalmas ujonnan berendezett telepén volt és azon a legelőkelőbb közönség vett részt. A város részéről dr. Borota Branislav polgármester és Gyakov Alekszandar rendőrkapitány jelent meg, a tőzsédét dr. Petrovics Brankó főtitkár, a Lloydot dr. Tabakovics A., az agrárszövetséget Glavina Marijo, az agráregyesületet Szruducki Ilija, az Iparbankot dr. Mátics Milorád, a komlósövetséget Gerich István elnök, valamint dr. Petrovics Milos és Popovics Pecija Pavle képviselték. A meghívottak sorában volt még Sztákiics Sztóján városi tanácsos, Brkics Vojin munkásbiztosítói igazgató, Erdős Henrik és Mojzes Béla, a Rekord d. d. igazgatója, valamint a sajtó képviselői. A vendégeket László Sándor, a Hofherr & Schrantz cég vezérigazgatója, kormányfőtanácsos és Elek Jenő, a jugoszláviai fiúk igazgatói fogadták. A megjelenetek valamennyien a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a noviszadi telepről, amely nagyszerűen van felszerelve és az ország legnagyobb cégei közé sorolható.

Páva deszert
A RUFF
csokoládégyár
ujdonsága!

— A telekkönyvi és bírósági iratok kicserélése Jugoszlávia és Magyarország között. Mint ismeretes, Jugoszlávia és Magyarország közt már régebben konvenció jött létre arra vonatkozólag, hogy a két ország kicseréli a telekkönyvi és bírósági iratokat. A konvenció értelmében vegyes bizottságokat alakítottak, amely mint értesülünk, ez év október havának második felében fog Budapesten összeülni. A szuboticei törvényszék részéről a bizottság tagja Schreiber Dávid, törvényszéki irodavezető.

— A kereskedelmi ifjuság noviszadi tanonciskolája. Noviszadról jelentik: A noviszadi Kereskedelmi Ifjúsági Egyesület elhatározta, hogy október elsején megnyitja a kereskedő ifjuság tanonciskoláját. Beiratkozások a kereskedőifjuság otthonában (Skerliceva ulica 29.) szeptember 15—30-ig lesznek.

A Baranyai Menekültek szuboticei csoportja ma vasárnap délelőtt tíz óra körül a szokott helyen (Sokolska ul. 16. sz. alatt) gyűlést tart.

— Tettenért tolvaj. Noviszadról jelentik: Brdarov Mika munkanélküli noviszadi fiatalember pénteken este behatolt Simics Branislav limáni lakásába és onnan ruhaneműket akart elvinni. Mikor azonban Brdarov a lakást el akarta hagyni, a házbéliek észrevették, elfogták és átadták a rendőrségnek. Kihallgatása alkalmával Brdarov bevallotta, hogy az utóbbi időben több más helyen is hasonló módon lopásokat követett el. Letartóztatták és átadták az ügyészségnek.

Práter Mici

Kertész Mihály nagy filmje

— Elveszett egy szörme gallér. Szomborból jelentik: Pénteken délután Szomborbán egy tizenhárom éves tanonclány a Bajai-úton Schmidt divatszalon üzlethől árut vitt. Utközben elvesztett egy értékes nyest szörme gallért, mire szegény tanonclány öngyilkos akart lenni. A leány hozzátartozói ezután kéri fel a becsületes megtalálót, hogy a szörmet a szombori rendőrségen adja át.

— Halálos szerencsétlenség a noviszadi főtéren. Noviszadról jelentik: Borzalmas szerencsétlenség színhelye volt pénteken délután Noviszad főtere. Gőz Sándor noviszadi fuvaros egy butorokkal megrakott kocsi hajtott, a Duna-ucca felé. Mikor a kocsi a Mária-szálloda elé ért, a kocsikerekek megakadtak a villamosvágányban, mire egy kiálló rud a lóba szuródott, amely megvadult és sebes iramban futni kezdett. Gőz megijedt, eleresztette a gyeplőt és úgy igyekezett megmenekülni, hogy leugrott a kocsiról. Az ugrás oly szerencsétlen volt, hogy Gőz épen a fejére zuhant és eltörte nyakcsigolyáját. Beszállították a kórházba, ahol hosszú kínlás után, anélkül, hogy magához tért volna, szombaton délután meghalt.

A beiföldi butorpiacot

egyedül

Gayer Jakab és Fiai

butorgyárának gyártmányai uralják

7232

Angol férildivatot nézze meg Székely divatüzlet kirakataiban.

— Alekszandrovön külön katolikus egyházközség létesült. A napkeleti ugarokon és Alekszandrovön külön római katolikus egyházközség alakult. Az egyházközségnek külön irodája, pénztára és anyakönyve van. A paplak és az irodák egyelőre a kórházban vannak elhelyezve. Ehhez az egyházközséghez mintegy kétezer hívő tartozik. Mozgalom indult meg annak érdekében, hogy nagyobb templomot és plébániát építsenek Alekszandrovóban.

— Kinevezés. A belügyminisztérium Ponavics Zsvojint a szuboticei vasúti és határrendőrségre fogalmazónak nevezte ki. Az újonnan kinevezett rendőrt szombaton foglalta el hivatalát.

— Rövidesen megkezdődik a szuboticei vámpalota építése. A szuboticei vámhivatalnak és hivatali tisztviselők lakásainak építésére a pénzügyminisztérium, mint ismeretes, ötmillió dinárt szavazott meg az idei költségvetés terhére. A pénzügyminisztérium erről szombaton hivatalosan értesítette a szuboticei vámhivatal igazgatóságát és a városi tanácsot. A vámhivatal a teherpályaudvar mellett levő ugynevezett Ferrum-telepen fog felépülni. Az épület egy emeletes lesz. Az első emeleten tisztviselőlakások lesznek a vámhivatal családos tisztviselői részére, a földszinten pedig a hivatalokat helyezik el. Mint értesülünk, a beogradi vámvezérigazgatóság azzal a kéréssel fordult a pénzügyminiszterhez, hogy a szuboticei vámpalota építésére még kétmillió dinárt utalványozzon ki, hogy megfelelő nagyságu épületet lehessen építeni. Ebben a kérdésben még nem történt döntés.

— A Tolnai Világlexikon újból árusítható Jugoszláviában. Jugoszlávia területén újból engedélyezték a Tolnai Világlexikon terjesztését. A VI. kötet már megérkezett Szubotícára és pár napon belül az összes hírlapárusoknál kapható lesz. Főbizománys: Literaria, könyv- és lapterjesztővállalat, Szubotica.

— Képtárlat Szubotícán. Popovics Ivanov Száva, jónévű jugoszláv festőművész, aki hosszabb időt töltött Münchenben, Párisban, Londonban és Berlinben Jugoszlávia nagyobb városaiban tárlatot rendez képeiből. Körutjában most érkezett meg Szubotícára, hogy itteni kiállítását előkészítse.

— Szerencsétlenség futballozás közben. Szentáról jelentik: Horváth Gyula ötödik gimnázista szombaton délelőtt futballozás közben elcsuszott, ráesett balkarjára és eltörte. Beszállították a szentai kórházba.

Hétfő—Kedd—Szerda

Práter Mici

a Városi Moziban

— Noviszadi aviatikusok a zagrebi aviatikai ünnepségen. Noviszadról jelentik: A szeptember végén Zagrebban rendezendő aviatikai ünnepségen a noviszadi pilótatisztek nagy számban vesznek részt. A noviszadi Aero-Klub kiküldöttjei szintén részt vesznek az ünnepségen.

— Áramszünet. Vasárnap délelőtt 8—11 óráig villanyvezetékek felülvizsgálata miatt szünetel a villanyáram szolgáltatás.

— Befejeződtek a pótérettségi vizsgák a szuboticei gimnáziumban. A szuboticei főgimnáziumban a napokban befejeződtek a pótérettségi vizsgák. Írásbeli vizsgálatra tizenegy jelölt jelentkezett, akik közül tizet az írásbeli letelele után a szóbelire bocsátottak. A szóbeli vizsgát heten sikeresen letették, kettőt három hónapra, egyet egy évre utasítottak vissza. Érettségi bizonyítványt nyertek: Ebertin Erneszt, Maler Erneszt, Popara Ljubica, Szlapar Dániel, Szvirac Milos és Vujkovic Vojislav.

— Hudson angol bajnoknőnek sem sikerült a La Manche-csatorna átszása. Londonból jelentik: Miss Hudson angol bajnoknő, aki péntek délelőtt tizenegy óra hat perckor szállt a tengerbe, hogy a La Manche-csatornát átszassa, éjfél után közvetlenül az angol partok előtt feladta a vállalkozást. Hudson tizenhárom óra hosszat volt vízben és ha még másfél óráig kitart, eléri Downt.

— Áthelyezték a Becskerek-begaparti állomásfőnököt. Becskerekéről jelentik: A szuboticei vasutigazgatóság Pirkmajer Gábor Becskerek-begaparti állomásfőnököt hasonló minőségben Vrsac-főállomásra helyezte át. Pirkmajer állomásfőnök áthelyezését őszintén sajnálják a becskerekai gazdasági körök, mert az állomásfőnök szorgalmas, lelkiismeretes és a közigazdaság érdekei iránt kitűnő érzékkel bíró tisztviselőnek ismerik meg.

Anyai gondok

A bőr kifestésű izgatása a fehérneműnél használt mosószer valamelyik csipős alkotórésze által felléteknél minden további nélkül szokott mulni, de a kis gyerekek gyenge bőrénél már nem. A csemege fehérneműjének mosására a lehető legnagyobb gondot kell tehát fordítani. Használja tehát csak az ártalmatlan Luxot. — A gyapju se megy benne össze.

A Lux csak zárt csomagokban kerül eladásra, másképpen nem. Gondoljon erre a bevásárlásnál.

Nitta Naldi a Práter Mici főszereplője

Klein és Fia toalettszappanok felülmulthatatlanok. Vezérképviselő: Heller és Vázsonyi Velikakikinda.

— Szentán kevesen jelentkeznek a választói névjegyzékbe való felvételre. Szentáról jelentik: Három napja folyó a jelentkezések a választói névjegyzékbe való felvételre. Az első napon mindössze harmincöt, a másodikon száznegyvennyolcan, szombaton pedig százharmincötön kérték a választói névjegyzékbe való felvételüket. A jelentkezők fele szerb, fele magyar. Mindegyik jelentkezőnek a kérelmét személyi adataival együtt jegyzőkönyvbe foglalják, a felvétel ügyében a jelentkezés után ötödik napon hoz határozatot a városi tanács. Az érdekeltek három napon belül felebebehetnek vagy közvetlenül a törvényszékhez, vagy pedig a városi tanácshoz, melynek a felebebezt két nap alatt fel kell terjesztenie a törvényszékhez.

Bruck Imre női ruha tervező üzleti utairól visszatért és divatszalonját újból megnyitotta. Szubotica, trg Slobode 2. (Farkas-ház.)

Világvárosok divatkülönlegességeit láthatja Székely divatházának kirakataiban.

A »La Nationale« nagy francia biztosító társaság közli velünk, hogy Velikibecskerek székhellyel vezérigazgatóságot állított fel s ennek vezetőjévé Keller Ferencet nevezte ki. Az iroda a Vilsonov trg 3. szám alatti új Beno-házban, a Korona-szállóval szemben van. A La Nationale 1820-ban alapított, tehát 107 éve áll fenn. Kartellen kívül van és kimutatható vagyona 1,200,000,000 dinár.

A műértő közönség fotografusa Reményi, Rudicéva ul. 4. I. em.

Vásároljon iskolakönyveket az S. H. S. királyság állami nyomtatványrúsi-tójánál, a Jedinstvo könyvkereskedésben. Telefon 7—44.

Egy főúri botrány a bécsi arisztokrata körökből a Práter Mici

a Városi Moziban

Kozmetikai rendelő, villany- és fénykezelés, orvosi felügyelet. Ciril i Metod trg 5. I. em. (A volt Vojnic Piroška-féle ház.)

Dr. Kosztolányi Árpád orvos rendeléseit este 7—8-ig újra folytatja. Nap-pali rendelés 9—11-ig és 3—5-ig. Szudarevics-ucca 40. szám.

— A Muzsikus Ferkóval kezd meg újból működését a szuboticei Műpartolók Köre. Két év óta nem működik már a szuboticei Műpartolók Köre, amely évtizedeken át érdemes munkát végzett, amennyiben a rendezett műkedvelő előadások jövedelmét mindig emberbaráti célokra fordította. A Műpartolók Köre most újból megkezdte tevékenységét és október elsején a Muzsikus Ferkó című nagyszerű operettet mutatja be elsőrendű szereposztásban a Népkör színpadán. Az egyesület jó erőkből álló együttest szervezett és nagy gondot készült az október elseji premierre, amire a közönség is várakozással tekint.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódulásoknál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral 1 pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a »Ferenc József« viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. Kapható gyógyszerárakban, drogériák-

— Véres korcsmal verekedés. Szomborból jelentik: Pénteken délután Frazan József és Reifner Pál krnyafai legények a korcsmalban összeveszttek. Veszekedés közben Frazan kést rántott és azzal Reifnert súlyos sérülésével lakásán ápolták. A csendőrség Frazan ellen megindította az eljárását.

— Adományok a nyomorgó szubotical családnak. Molnár Rozália részére, aki hat gyermekével nyomorog, szombaton a következő adományok érkeztek: N. N. Crvenka 100 dinár, Mavro Weinmann (Petrovac) 50 dinár. Az adományokat rendeltetési helyükre juttattuk.

A Baranyai Menekültek szubotical csoportja ma vasárnap délelőtt tíz órakor a szokott helyen (Sokolska ul. 16. sz. alatti) gyűlést tart.

— Halálozás. Sztariszivról jelentik: Sztankovics Györgyike Sztariszivacon szombaton reggel huszonöt éves korában meghalt. Az elhunytban Szenteleky Kornél, a Bácsmegeyi Napló kitűnő munkatársa testvérhugát gyászolja. A haláleset széles körökben keltett őszinte részvétet.

Csárdáskirálynő Americantfilm

Uj villamos menetrend. A szubotical villanygyár közli, hogy 19-ikétől, vasárnaptól kezdve a villamosok a következőképpen közlekednek: Az első kocsik indul a Rudics kitérőtől Palicsra reggel 5.35 órakor, az utolsó este 9 órakor. Palicsról indul az első kocsik reggel 6 órakor, az utolsó este fél 10 órakor. A törvényezéktől Alekszandrovóba indul reggel 6 órakor, az utolsó este fél 8 órakor. Alekszandrovóból Szubotica-ra az első 6.20 órakor indul, az utolsó 9 órakor. Azenkívül naponta egy külön kocsik indul a Rudics-kitérőtől éjjel fél 12 órakor, Palicsról pedig 12 órakor.

— Leütötte bérését egy sztanisicsi gazda. Szomborból jelentik: Weisz Antal sztanisicsi gazdálkodó, Ebert Antal Szontai illetőségű bérését felhívta, hogy hozza rendbe a disznóolat. Eközben szóváltás kerekedett a gazda és a bérés között és Weisz a vita hevében a kezében lévő lapáttal többször fejbe vágta bérését, akit súlyos sérülésével lakására szállítottak. Weisz ellen a csendőrség megindította az eljárását.

— Szabadlakások kedvenc találkozó-helyei!

Budapest legszébb családi szállója

ARLON-SZÁLLÓ

Budapest, VI. Paulay Ede- cs. 52. sz., az Andrássy-utca és Ostogon-tér szejtlen közelében — Telefon 145-08.

Központi fűtés, fürdőszobák, hideg-meleg víz. Mérsékelt árak! 742

A szubotical városi fogyasztási hivatalt felhívja az érdekelteket, hogy a következő napot a mai naptól kezdve a gyors- és teheráru pályaudvar bejáratánál felállított új hivatalos helyiségben fizessék be, annál is inkább, mert minden utólagos felszólítás nélkül a legszigorúbban lesznek megbüntetve.

FILM

Prater Micci

Kertész Mihály szeniális rendezésében hozta ki a bécsi Sascha-gyár Nita Valdi legújabb filmjét. A csodálatosan szép színésznő kettős szerepet játszik és az álarcos táncosnő szerepében táncművészete is briliánsan csillog. Kertész Mihály hibátlanul rendezte meg a filmet, amelynek cselekvése öt perc alatt játszódik le, amíg a férfi főszereplő Igi Sym egy utazást tesz a Prater barlangvasútján. A csábító táncosnő hátköréből Micci a barlangvasút pénztárosának leánya (Anni Oondra) ragadja ki a férfit, hogy az izgalmas meséjű, szép felvételekben bővelkedő film boldog házasággal végződjék. A filmet hétfőtől szerdáiig játssza a szubotical városi mozi és szombaton mutatták be nagy sikerrel a sajtó képviselői előtt.

KÖZGAZDASÁG

A köveztvám fizetése Szubotican

Szubotica város tanácsa a vasúti gyors- és teheráru pályaudvarok előtt javadalmi őrházakat állított fel, ahová megfelelő számú hivatalnokot neveztek ki. A javadalmi hivatal megszervezéséről szóló szabályrendelet értelmében a jövőben a két őrháznál kell lefizetni a szállítónak a vasútra vitt vagy onnan a városba beszállított áru után a köveztvámot. A kereskedők és szállítók eddig a vasúti pénztárnál fizették le a városi köveztvámot, ami azonban a város és az állam között surlódásokra adott okot. A városi javadalmi hivatal felhívja az érdekelteket, hogy mielőtt a vasuton árut feladnának, vagy onnan hazaszállítanának, a javadalmi hivatal őrházánál fizessék meg a köveztvámot. A javadalmi hivatal figyelmezteti az érdekelteket, hogy ne kíséreljék meg az árut kerülő uton kivinni, mert a rendelet ellen vétőket szigorúan meg fogják büntetni. Az őrházakban permanens szolgálat van és fizetés minden időben eszközölhető.

Jön a Csárdáskirálynő a Lifikában

A komlópiac helyzete

Irta: Steiner Kálmán

A szedés többé-kevésbé mindenütt befejeződött és annyi ma már konstátálható, hogy úgy Csehszlovákia, mint Németország, egyedüli vásárlóink, tetemesen többet termeltek az idén, mint tavaly. A halletau-i vidék termését a tavalyi 26.000 vámmázsaával szemben az idén 150.000 vámmázsaúra becsülik, amitálán egy kissé túlzott, de ha esetleg redukálódik is, még akkor is rendkívül nyomasztóan hat idei komlókiivitelünkre. Úgy a csehszlovák, mint a német komló minősége, kezelése elsőrangú az idén és jóval kevesebb közte a sárga és tarka, mint más években szokott lenni. Ezek minősége, lupulinbősége a színeltározás ellenére elsőrangú. Rövid időn belül már tisztább képet kaphatunk a termelt mennyiségekről, de kiindulva a csehszlovák és német termelők előadókészségéből, konstátálható, hogy a helyzet a tavalyihoz képest igen megváltozott.

A legutóbbi jelentések alapján Németországban, Nürnbergben az árak 110 márkától 270 márkáig mennek, ami a költségeket levonva 2200—6500 dinárnak felel meg. Csehszlovákiában, Saazban 2000—2400 koronát, vagyis 6200—7800 dinárt lehet elérni (a termelési helyeken a komló valamivel olcsóbb). Az értékelődés a mi és a külföldi komló között mindig nagyobb, ha külföldön a szükségleteknek megfelelő mennyiségek állnak rendelkezésre, míg ellenkező esetben sokszor alig van egy kis differencia. Úgy a csehszlovák, mint a német termelő szövetkezetek vezetői, valamint a sörgyárosok vezetői, elsőrangú befolyásos szakemberek, akik erőteljes propagandát fejtenek ki, hogy elsősorban hazai terményük használtassék fel és csak szükség esetén más országok terményét. Valószínű, hogy az árárközi differencia sokkal nagyobb lesz az idén, mint más években, sőt nagy része komlónak alig lesz eladható még nyomott áron is, főleg a rossz szedett, szárított komlók. Azt ajánlom, ha termelőink pénzt akarnak látni, hogy az ilyen komlókat sürgősen szedik át és úgy zsákolják; mindenki zsákolja be komlóját, mert gyors eladásra nem lehet számítani. Zsákolatlan állapotban pedig a komló sokat veszít úgy sulyban, mint minőségben.

A külföldi termelő, ellentétben a miénkkel, részletekben adja el komlóját; ha megbízható vevője jön, nem engedi el, elad neki, csak hogy a nexust fenntartsa; sohasem spekulál, mert igen jól tudja, hogy nem a termelő, hanem a kereslet szabja meg az árat; nem adja ki bizományba a komlóját, hanem igyekszik minél hamarabb a kínált áron el-

adni. Évtizedes tapasztalatok bizonyítják ennek az eljárásnak a helyességét; ajánlom hazai termelőinknek, alkalmazkodjanak ehhez az eladási módhoz, csak jól járhatnak vele.

Kénytelen vagyok megemlíteni a hazai komlótermelők szövetkezetének azt a helytelen eljárását, hogy sietett világgá kürtölni termelésünk minden egyes rossz momentumát. A külföld úgy tudja, hogy katasztrófális rossz termésünk van, rossz minőségű és ezért, még aki itt is akarta venni a szükséges komlót, az is másutt fedezi szükségletét.

Pedig jóval több komló termelt az idén, mint máskor és van elsőrangú minőségű komlónk is. Becslésem szerint a Vojvodinában 50.000 vámmázsa vár eladásra. Időbe fog kerülni a megnehezített helyzetben ezt értékesíteni, mert itt is alkalmazható a régi közmondás: »Jó hír messze jut, de rossz még tovább«.

Utjavítások a Bánátban. Noviszadról jelentik: A noviszadi építészeti igazgatóságának a kormány kiutalt 180.000 dinárt, amit a Belacrka-vrsaci országot javításához szükséges könyag beszerzésére fognak fordítani. Az utjavítási munkálatokat október elején kezdik meg.

Csárdáskirálynő a Lifikában

Nem tudják megállapítani a földadó kulcsát Szubotican. A szubotical jövedelmi adókiivető bizottság, amely az 1925—6—7. évekre fogja kivetni az adót, hétfőn kezdi meg működését a városháza 135. és 136. szobákban. Egyelőre csak az első és hatodik kör bizottság fog dolgozni, míg a többi hat kör bizottsága csak október elején lát munkához. Az első és hatodik kör bizottságok kincstári előadója Trivánovics Goja, aki szombaton délelőtt már nyolcadszor hívta össze a bizottságok elnökeit, hogy a föld holdankinti és a vendéglősök osztályonkinti adókulcsát megállapítsák, de eddig minden eredmény nélkül. Enélkül azonban az adókiivető bizottság nem kezdheti meg működését. Mint értesülünk, a kincstári előadó a föld adókulcsát ezer dinárban akarta megállapítani, de a bizottsági tagok ebbe nem egyeztek bele. A bizottsági tagok legnagyobb része háromszáz dinárt javasolt, csupán egy tag javasolt háromszázötven dinárt. A kincstári előadó arra való hivatkozással, hogy Topolán hatszázötven dinárban állapították meg az adókulcsot, kérte, hogy ezt fogadják el. A bizottsági tagok azonban nem voltak hajlandók ezt a javaslatot sem elfogadni. Ezután a vendéglősök adókulcsának megállapítására tértek át, azonban ez sem sikerült. Mivel a szombati értekezlet nem vezetett eredményre, az adóügyi referens hétfőn délelőttre újabb értekezletet hívott össze, amelyen eldől, hogy megkezdhetik-e az adókiivető bizottságok működésüket, vagy sem.

Praga-Piccolo Személyautó

utólérhetően ruhoz su kis turakocsi, nagyszerű motorral, meglepően csekély üzemenköltséggel. Ára 5 ballonkerékkel, teljes Bosch-felszereléssel

Din. 65.000

Garantált szolid és tartós kidolgozás

Tegyen próbautat! „RECORD“ IPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T. NOVISAD Temerinska 6 8108

KINTORNA

— Maga éjnek idején bemászott egy idegen lakásba.

— Azt hittem kérem, az én lakásom!

— Jó, de mikor egy asszony belépett, maga rögtön kerekelt oldott!

— Azt hittem kérem, az én feleségem!

Kövr asszony utazik a palicsi villamoson és egyszerre sirva fakad. A kalauz résztvevően kérde tőle, hogy mi a baja, mire az asszony elpanaszolja, hogy már négyezer akart leszállni és mindig tovább viszik.

— Ugyanis — mondja — oly kövr vagyok, hogy csak hátrafelé tudok leszállni és a felszállni akaró utasok mindig visszalöknek, abban a hitben, hogy fel és nem le akarok szállni.

Csárdáskirálynő a Lifikában

Eckstein ur egyedül andalog az utolsó esti autóbuzsban. A kalauz is unatkozik és beszédbe ereszkedik Eckstein urral.

— Bizony nehéz az élet. Kicsi a fizetés, a gyerekek meg egyre-másra nőnek. Hónap vége felé az ember már azt sem tudja, mit csináljon, annyi a gond...

Eckstein ur részvételt hallgatja, azután előveszi bugyellárisát:

— No, ha így van, adjon még egy szakaszjegyet.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város mellett szám a hallásmérsé! jelontti)

Vasárnap, szeptember 18

Bécs (517.2) 11: Szimfónikus zene.

16: Koncert. 18: Előadás az Operából »Tristan és Isolda.«

Zagreb (310) 17: Hangverseny. 19.50: Operett-előadás.

Róma (450) 10.30: Egyházi zene. 17.30: Szórakoztató zene. 21: Hírek és sport. 21.10: Verdi: »Ernani«, opera.

München (535.7) 17: Hangverseny. 19.45: Operett-előadás.

Lipce (365.8) 8.30: Orgona-koncert. 12: Előadás: »Leonardo da Vinci, mint mérnök.« 18.30: Zeneelmélet. 20.15: »Az operabál«, operett. 23: Táncczene.

Teljesi ményben felülmulhatatlan az „ULTRA“ Orchestron 4 hangszóró-lámpa Din. 130.— KONRATH D. D.

Berlin (483.9) 17: Hangverseny. 19.30: Ismeretterjesztő előadás. 20: Humoros-est. 22.30: Táncczene.

Prága (348.9) 16: Hangverseny. 18: Német előadás. 19: Szintelőadás. 22.20: Koncert.

Budapest (555.6) 9: Hírek és kozmetika. 10: Istentisztelet a ref. templomból. 11.30: Matiné (Radnai E., Somló). 13: Időjelzés, időjárás. 15: Mese. 16.15: Régi operett-részletek és magyar nóták (cízányzenével). 17.40: Felolvasás. 18.15: Fmód Tamás két egyfelvonásosa: 1. A nő meg a csipke. 2. A nő meg a királyi. 20: Kamarazene. 21.30: Időjelzés, sportescemények, utána jazzband.

TŐZSDE

Zürich, szept. 17. (Zárlat.) Beograd 913, Páris 2033.25, London 2522 és háromnyolcad, Newyork 51852.50, Brüsszel 7220, Milánó 2824.50, Amsterdam 20780, Berlin 12342.50, Bécs 7310, Szófia 375, Prága 1536.50, Varsó 58, Budapest 9065, Bukarest 3.21.

Szentai gabonaárak, szept. 17. A szombati piacon a következő árak szerepeltek: Buza 295 dinár, ötengeri morzsolt 212.50—215 dinár, új tengeri decemberi és januári szállításra 150 dinár, tavaszi szállításra 160 dinár, csöves 100 dinár, takarmányárpa 225 dinár, sörárpa 250 dinár, zab 185 dinár, rozs 275 dinár, bab 200 dinár, burgonya 175 dinár, örlemények: új lisztek árai szeptemberi és októberi szállításra: 0-ás gg 475 dinár, 0-ás g 475 dinár, kettős főzöliszt 455 dinár, ötös kenyérliszt 435 dinár, hetes 320 dinár, nyolcas 230 dinár, daraliszt 200 dinár, korpá 195 dinár. Irányzat: lanyha. Kínálat: gyenge. Kereslet: élénk.

Szombori tőzsde, szept. 17. Új buza bácskai vasut 78—79 kg. 2 százalékos 292.50—295 dinár, új rozs bácskai vasut 71—72 kg. 280—285 dinár, új zab bácskai vasut 197.50—200 dinár, új árpa takarmányi 61—62 kg. 220—225 dinár, takarmányi 63—64 kg. 230—235 dinár, tavaszi 65—66 kg. 260—265 dinár, tengeri bácskai vasut 187.50—190 dinár, bab fehér nem válogatott 290—300 dinár, fehér válogatott 325—335 dinár; lisztek: Ogg 425—435 dinár, Og 425—435 dinár, kettős 405—415 dinár, ötös 375—385 dinár, hatos 325—335 dinár, hetes 265—275 dinár, nyolcas 205—215 dinár, finom korpá 175—180 dinár. Irányzat: változatlan.

Budapesti gabonátőzsde, szept. 17. A budapesti gabonátőzsdén az irányzat szilárd. A készáru piacon az árak változatlanok voltak. A határidő piacon a buza árfolyamának mérsékelt emelkedése mellett a rozs és tengeri valamivel olcsóbbodott. Határidő buza okt. 3062—3074, zárlat 3074—3076, március 3302—

3310, zárlat 3308—3310, május 3346—3354, zárlat 3350—3352, rozs okt. 2870—2890, zárlat 2880—2882, március 3006—3020, zárlat 3006—3008, tengeri május 2502—2506, zárlat 2504—2506, július 2554—2556, zárlat 2554—2556. Készáru buza 3020—3154, rozs 2825—2850, takarmányárpa 2450—2550, sörárpa 25—31,

Budapesti értéktőzsde, szept. 17. Magyar Hitel 91.6, Osztrák Hitel 58, Kereskedelmi Bank 135.5, Magyar Cukor 248, Georgia 20.9, Rimamurányi 128.4, Salgó 82.7, Kőszén 767, Bródi Vagon 3.5, Nacsi 178, Ganz Danubius 210, Ganz Villamos 179, Athenaeum 30, Nova 44.3, Levante 28.

köles 23—23.50, tengeri 24—24.50, zab 2175—2275, korpá 18—18.50.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 232 (+14), Apatin 314 (+28), Bogojevó 334 (+28), Vukovár 250 (+20), Palánka 239 (+21), Noviszad 220 (+8), Zemun 145 (—5), Pancsevó 120 (—5), Orosva 195 (0). Dráva: Maribor 144 (—41), Osizjek 276 (+72). Száva: Mitrovica 180 (+38), Beograd 80 (0), Tisza: Bccsej 25 (—9), Titel 195 (—4).

SPORT

Vasárnapi program

Kettős bajnoki mérkőzés a városligeti pályán

A szubotocai alszövetség területén vasárnap négy első és hét másodosztályú bajnoki mérkőzés kerül lejátszásra. Az elsőosztályú meccsek közül kettőt Szubotocán, a városligeti pályán játszanak le, míg Szomborban szintén két elsőosztályú mérkőzés lesz.

A városligeti pályán negyed háromórától kezdettel mérkőzik a Bácska a Szubotocai Sporttal. A mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, mert erős küzdelemre lehet számítani. Bíró Mangh. A Bácska—Sport meccs után a ZsAK és a Szombori Sport csapatai

találkoznak. A mérkőzést Krausz vezeti. Szomborban a Szoko—Vrbászi SC és a ZsAK—SzMTC mérkőzéseket játszik le.

A másodosztályú mérkőzések közül a Hakoah—Pincérek, a Ferrum—Villanytelep és a Postás—Szloga Szubotocán kerül lejátszásra, míg a vidéken kerülnek eldöntésre a Topolai SC—Becseji Szoko, a Vrbászi Amatőr—Kanizsai AC, a Torzsai AND—Apatini Amatőr és a Szombori TK—Odzsaci SC meccsek.

A SzAND, mint Szubotocai válogatott csapata Beogradban mérkőzik.

A jugoszláv-magyar meccs előkészületei

Siflis bent van a válogatott keretben — Még nem állították össze véglegesen a jugoszláv csapatot — A SzAND szeptember 25-én a Vasással játszik

Szeptember 25-ikén vendégszerepel a magyar válogatott Zagrebban. A mérkőzésre a jugoszláv szövetség részéről már megtették az előkészületeket, de a magyarok ellen szereplő csapatot még nem állították össze. A JNS hivatalos

lapja, felhívást küldött azokhoz a játékosokhoz, akik benne vannak a válogatott keretben, hogy szeptember 25-ikén jelenjenek meg Zagrebban. Amennyiben valamelyik játékost bármilyen ok akadályozná a megjelenésben, akkor ha-

ladéktalanul akár telefonon, akár táviratilag köteles ezt a szövetség tudomására hozni.

A válogatott keretben szerepelnek Ifkovics, Popovics, Luburics, Petrovics (Jugoszlávia), Mitrovics, Arsenijevics, Marjanovics (BSK), Mihelcsics, Hitrec, Cindrics (Gradjanski), Dasovics (HASK), Siflis (SAND), Preml (Viktória), Bonacsics (Hajduk), Giller (Gradjanski).

A JNS lapja, nem hivatalosan közli a jugoszláv válogatott csapat felállítását is, amely a következő:

Mihelcsics — Ifkovics, Mitrovics — Arsenijevics, Preml, Popovics — Marjanovics, Bonacsics, Ljuburics, Perska, Giller.

A magyar szövetség még szintén nem állította össze a válogatottat. Tekintettel arra, hogy ugyanezen a napon Ausztria és Bécs csapata ellen is ki kell állítani a magyar szövetségnek csapatot, Zagrebban csak a második garnitúra szerepelhet. Az eddigi tervek szerint a magyar szövetség a következő csapatot küldi Zagrebba:

Acht (Bástya) — Mandl (Hungária), Senkey (Hungária) — Lutz III. (Ujpest), Wéber (Bástya), Lutz II. (Ujpest) — Rémay III. (Nemzeti), Mészáros (Szarbia), Stofflán (Szarbia), Spitz (Nemzeti), Jenny (Hungária).

Mint ahogy Siflist besorozták a válogatott keretbe, valószínű, hogy ha más-kép nem is, de mint tartalék, tagja lesz a válogatottnak. Ezek után lehetővé válik, hogy

a SzAND szeptember 25-ikén a Vasast vendégül láthassa,

miután kisorsolt bajnoki mérkőzését, a Szubotocai Sport ellen, nem kell lejártszania.

Serravallo

KINA VASBOR

Élvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer
Lábbalozók és verszögények
részére a legkiválóbb orvosok által ajánva.
Különösen izm.
Több, mint 10.000 orvosi bizonyítvány.
Kapható minden gyógyszerboltban.

A 7-es SZAMU CELLA!

(6)

REGÉNY

— Nem fogja többé látni, felelte szünet után és lépésemet más indok sugalta.

— Miről van szó?

— Önről!

— És kit érdekelhetnék, miután Klotild nincs többé? — Azokat, akik tudják, hogy az emberi igazság fölött isteni igazság is létezik és hogy ha amaz néha csalatkozik is, ez csalhatatlan!

— Oh! tehát beszéljen.

Az ismeretlen pillanatig gondolkozni látszék, aztán megfogta kezemet, melyet különös hévvel szorított meg.

— Mielőtt szólánék, biztosítania kell engemet, hogy szavam örökre titokban maradjon; hogy azokat nem fogja fegyverül használni védelmére, végre pedig, hogy elfeledi a köztünk lefolyó társalgást.

— Igérem, feleltem minden habozás nélkül.

— Bizom becsületében.

— Becsületemre esküszöm, hogy feledni vagy emlékezni fogok, aszerint, amint akarja.

— Köszönöm.

Én ágyamra ültem, a csudálatos idegen előttem állt. Néhány pillanat múlva folytatta:

— Elképzelheti, hogy Lucenay Klotild meggyilkolása nagy botrányt okozott, Párisban úgy, mint vidéken és a boldogtalan gyermek tragédiáját különös szenvedéllyel tárgyalták. Azonban néhány nap óta a közfelindulás lecsillapodott; megtudták, hogy a vizsgálat kezdetét vette és miután újabb esemény nem történt, a kíváncsiság csökkenni fog. Nem véli-e, uram, hogy a Lucenay-család becsülete, Klotild emléke azt kívánja, hogy a dolog ebben maradjon?

— Mit ért ezzel? — kérdeztem bámulva.

— Néhány nap múlva tárgyalni fogják ezt az ügyet — folytatta az ismeretlen, anélkül, hogy fölvenné közheszlásomat — és Klotild neve és személye újra nyilvánosság elé kerül. Mit fognak mondani a

tanukul fölhívott szolgák? Az ügyvédek mely szerénytelenségre engedik magukat ragadtatni? Ez gyűlöletes látvány lenne, és mit sem használna önnek, Klotildot pedig meggyalázná! Gondolja meg Gardener ur! ha még haszna lenne is a tárgyalásból, nem jöttem volna el, de a helyzetben, melybe a véletlen sodorta, azt hiszem, mit se fog nyerni belőle és az csupán a közönség kíváncsiságát elégíti ki.

Hasztalan kerestem a szavak értelmét.

— Ön nem kételkedik Klotild iránti szerelmében — mondtam végre — és a tiszteletben, melyet emléke iránt örökre érezni fogok. De az események hatalmasabb akaratomnál; a hatóság vette kezébe az ügyet... az események borzasztó összetettségével engemet jelöltek ki annak gyilkosának, kit szerettem és kiért ebben pillanatban is örömmel áldoznám föl minden csepp véretem... De mit tehetek én... és lehet-e ezentúl más szerepem mint a vádlotté? Azért tehát magyarázza ki magát érthetőbben, uram és mondja meg, mit vár tőlem.

Az ismeretlen helybenhagyólag intett és ágyamhoz közeledve, fülemhez hajolt.

És ekkor oly csodálatos dolgokat mondott, közlései a valószínűtlenség és lehetetlenség oly fokát érték el, hogy nem találtam feleletet.

Sőt midőn ezeket írom, még nem határozhattam el magamat és folyvást habozok, hogy mitevő legyek.

Mit tegyek!

Vajjon nem tört velettek-e?

Oh! Klotild! Klotild! tiszta és szent szerelme védjen a siron túl!

November 15-én a lapok törvényszéki rovatában a következő különös cikk jelent meg:

»Olvasóink talán még nem felelték el a Rennes-uccai rejtélyes büntényt és azon csudálatos körülményeket, melyekkel Gardener Gyula urat elfogták, kit Lucenay Klotild kisasszony meggyilkolásával vádoltak.

Olvasóink fölfoghatják tartózkodásunk okait, melyek eddig arra kényszerítettek, hogy munkatársaink tudósításait elnapoljuk. Két család becsülete forgott kérdés alatt és bevártuk a vizsgálat eredményét, melyet a büntény utáni napon elkezdtek, hogy tudásuk olvasóinkkal mindazt, amit megtudtunk. Ma azonban, a ballatlan dolgokkal szemben, melyek történtek nem hallgathatunk tovább, nehogy azt véljék, hogy rosszul vagyunk értesülve és előadjuk a történetet

Szeptember 25-én Lucenay Klotild kisasszonyt este hat óra tájban a nyugati állomás közelében levő Rennes-uccai fogadóban meggyilkoltan találták. Az áldozat a szent Germain negyed legrégebb és tiszteletreméltóbb családjai közé tartozott. Lucenay báró urnak kiterjedt jószágai vannak Maconban és azt mondják, hogy vagyonuk több millióra rug.

A rendőrség azonnal kutatni kezdett és alig múlt el huszonegy óra, midőn Lavalban elfogták Gardener Gyulát, ki a legjobb család ivadéka, alig huszonegy éves és kit mindjárt eleintén súlyos gyanuk terheltek. Midőn Gardener Gyulát elfogták, a nála levő zsebkendő véres volt; és nem is tagadta, hogy Lucenay Klotildot néhány órával a büntett után hagyta el. Meg kell azonban említenünk, hogy a vallomás mellett, Gardener Gyula erélyesen állítja, hogy ártatlan és késznek nyilatkozott, hogy megadja a hatóságnak a szükséges fölvilágosításokat. Visszahozták tehát Párisba, a Dépotba s innét Mazasba vezették. A tények egyrésze, melyek az eseményt megelőzték és talán siettettk, a közönség előtt már ismeretes volt és mindenki tetszése szerint magyarázta. Megtudták, hogy Gardener Gyula, kinek jelentős vagyonra volt ismert és szerette Lucenay Klotildot. Ki nem mutatkozott érzéketlennek az udvarlás iránt.

Gardener jól nevelt, eszes, intelligens ifju.

Érezte-e Lucenay Klotild e szerelmet? ezt nem szabad mondanunk... annyi azonban kétségtelen, hogy a fogadás, melyben Gardener részeseült, ez utóbbi fölbátorítá szerelmére és e pillanattól kezdve megfedkezett minden óvatosságról. Bármint mondjanak is bármily tagadhatlanok legyenek is a 89-iki társadalmi vívmányok, azért az osztályok előítélete még se tűnt el és a régi nemesség képviselőinek legnagyobb részénél még mai napon is korlátlan hatalmat gyakorol. Lucenay báró is ezek közé tartozott. Nem a mi feladatunk, hogy bíráljuk tetteit, se pedig indokait, de annyi biztos, hogy szerinte a polgársággal való egyezkedés bukás és így gyalázatnak, sőt becsületességnek tekinthető azt a viszonyt, amely Lucenay Klotild és Gardener Gyula közt keletkezett. Nem habozott tovább. Leányának már több kérdése akadt... ő tehát kiválasztotta Burgund leggazdagabb és legelőkelőbb nemesét és hirtelen elhagyva Macont, Párisba jött hol a házasságnak rövid idő múlva meg kellett volna történnie.

(Folyt. köv.)

STILUSOSAN FESTETT ARC MUTATOS ES SZEP

Már a legrégebbi időkben, amikor a kultúra bontogatni kezdte szárnyait és szerte hinteni melengető sugarait az emberiség felett, ismeretes volt a nők előtt eme szentséges trifolium: *puder, kenőcs, ajakzsír*. Elmondhatjuk, hogy örökidőktől fogva, vagy legalább is azóta, hogy az emberiség kibontakozott kulturáltan, vad állapottól, kevés olyan dolog volt a világon, ami a halandók gyengédebb felét oly állandóan foglalkoztatta volna, mint annak a kérdésnek a megoldása: miképen maradhatnának minél hosszabb időn keresztül fiatalok, megnyerők, szépek. Nincs a világon az a probléma, amelyhez annyian hozzászóltak volna, nincs a világon az a kérdés, amelynek a megoldásához annyit kísérlet kapcsolódott volna be, mint ennek az emberi, jobban mondva asszonyi szempontból nagyon is érthető óhajnak a teljesüléséhez: szépnek maradhatni sokáig, még akkor is, amikor talán már elhaladtak fölöttük azok az évek, amelyek a legszebb fiatalság ellenállhatlan varázsával vették őket körül.

Ha az arcbőr tiszta, puha, kissé rózsás, bársonyos tapintatu, mattfényű, úgy előttünk európai emberek előtt az ilyen arc esztétikai szempontból kifogástalanul szép, amelyből azután sem elvenni, sem hazzátenni nem volna szabad semmit.

Amde jöttek századokra terjedő időszakok, amelyekben a jóízű rövására a divat szépségei és változásai szerént az arcápolás nagy ivben kanyarodott el a természetes szépség ideáljától, amelyben hol a sápadt, szenvedő kifejezésű arcot, hol a naiv pirt, majd a piros-pozsgás vagy a bronzszínű kreol arcot tartották szépnek és minthogy az arcbőrre az ő természetalkotta szépségén kívül nem tudott egyebet felmutatni, de a divatörületet mindenáron követni kellett, nehogy lemaradjanak az akkori idők szépségversenyéről, így hát az akkori idők perverz izlését követve egyszerűen megkorrigálták a természetes.

Amint az ősidők kutatói már a történelem előtti időkben fellelték a nőt és velük együtt megtalálták a festéket és kendőző szereket, akként fog majd millió és millió év múlva, ha a föld már lassan hűlni kezd és megszűnik rajta minden élet, akkor fog majd a szépség után való törekvés, az arc festésének kultusza — ez az örök asszonyi — vele együtt a sötét sírba temetkezni, — mert hiszen amíg rajta emberek élnek, férfiak és nők, mindaddig élni fog bennük a kiolthatlan hiúság, az örök kívánság és vágy: tetszeni és hódítani.

Amíg a nőnek a férfival szemben az ő leghatalmasabb és legveszedelmesebb fegyvere az ő szépsége, addig a szépségre való törekvés és így az arcnak mesterséges színekkel való festése vele együtt mindörökké élni fog, amint hogy a nő életének örökös és ösztönös óhaja, hogy elsőnek érkezzék be abban a versenyben, amelynek célja a férfi meghódítása.

Hogy szépségük ápolásánál a legfőbb figyelmet és a legnagyobb gondot az arcnak ápolására fordítják, és minden áldozatra képesek, hogy azt a tökély legmagasabb fokára emeljék, az csak természetes, mert hiszen az arc bőrének kifogástalan volta a szépség legfontosabb kelléke és a társadalmi érintkezésben a férfiak a legelső sorban is az arcbőr szépségét értékelik és veszik figyelembe.

A szép, rózsás, hamvas, hófehér arcbőrt zengik a költők olvadékony verssorai és még a történelem lapjai is arról tanuskodnak, hogy a női szépség hatalma sorsdöntő eseményeknek lehet szülőanyja.

Csodálatos, hogy semmi sem oly ingadozó, mint a szépség fogalma. Ha látjuk, hogy az egyes egyén izlése is mennyire változó és különböző, csak természetesnek találhatjuk, hogy mennyivel eltérőbb lehet egyes népek és fajok ezirányú esztétikai felfogása. Látjuk, hogy ahol az egyik földrészén a nő ünnepe a szépség, azt csúnyának tartják a másik földrészén; ebből a körülményből alakult ki azután az az általános-

ságban elfogadott nézet, hogy szép az a nő, akit annak tartanak, vagy egyéni szempontból, szép az a nő, aki tetszik.

Voltak idők, amikor a keresetlen, természetes szépség helyett az akkori divat örületének hódolva a halvány, sápadt, majd a piros és bronzszínű arckat tartották szépnek. Így alakult ki azután az arcfestés kultusza, művésze, amelyet az idők változásai és követelményei szerint hol jobban, hol mértékletesebben üztek a világ szépei.

Az arcfestés kultusza a tetőpontját a Bourbon Lajosok idejében érte el, természetesen a galantéria hazájában, Franciaországban, ahol a magáról teljesen megfélekedett perverz izlés a hábszerűen kifestett arckban tudott csak gyönyörködni. Ez az örület sokáig tartotta magát és végig járta Európa összes kultúrországát, amíg végre bekövetkezett az elmaradhatatlan reakció, amely időszak alatt az arcfestéshez használatos szereket, ha még oly ártatlanok voltak is, *kendőző* szerekeknek nevezték és használóikkal szemben bizonyos erköl-

csi lekicsinylést mutattak.

Manapság a kozmetika elkerülte a két végletet: a közepeten halad, amikor megkívánja, hogy a művelt nő ne hanyagolja el arcbőrt, hanem igenis éljen azokkal az apró raffinérikkal, amelyek alkalmasak szépsége megőrzésére, mert a jóízű nő mindig megtalálja azt a mesgyét, amely elválasztja a szükséges és ártatlan mesterkedéseket a kokottos kifestés látszatától. Az arcfestés az európai államokban igen korlátolt és mértékletes pályán halad, amely a jóízű szoros harmóniában él.

Tagadhatatlan, hogy a stílusosan, finoman festett arc mutatós, szép és nem kirívóan feltűnő, sokszor pedig különösen indokolt és jogosult is. Így például sok esetben tapasztalhatjuk, hogy a gáz és izzólámpák, sárga és zöldessárga, a villanykörték fehér és kékes fehér fénykévei még a legcsinosabb és természetesen üdeségű arcot is kísértetiesen halványvá, élettelelné változtatják át; természetes és csak helyeselhető, ha ilyen esetekben a káros színhatást minden esetben az arc festésével igyekeznek kiegyenlíteni.

Dr. Vécsel Jenő

SZINHÁZI KISTÜKÖR

Drámairó a nők szivéről

Paul Claudel drámairó, aki évek hosszú során át Tokióban képviselte Franciaországot, most Washingtonban nagykövet. Rövid időre hazatért párisi kastélyába, melyet gyöngyházzal kirakott japáni butorok, bronz ibiszek, remekbe készült selyemterítők, metszetek ékesítettek.

A drámairót bevonták arra a körkérdésbe, mely arról szól, hogy *korunknak nincs szive, érzéketlen közönyös minden emberi megnyívánulással szembe*.

Erre vonatkozólag így fejtette ki véleményét:

— A sziv, az érzés sohase gyöngülhet, lanyhulhat, csak *megnyilatkozást* rmdí mások és mások. Nagyon el vagyunk foglalva, izgatottan, sebbel-lobbal élünk, kevés a szabadidőnk. De az emberi természet minden időben, minden fajtánál ugyanaz. Igaz, az irodalom sok águ tevékenység. *Hivatásd vált s valamit újat kell kitalálnia*. Változtatni kell az érzéseket. Bizonyos darva hangot találtak, ezt használják, zsákmányolják ki. *De az ifjuság nem oly léha, mint annak előtte*. Az én időmben életharcról beszéltek s a mult század végétől kezd-

ve az ifjuság kajánságáról, gyakorlatias érzékéről, durvaságáról.

— Ha valami megváltozott, *akkor a nő változott meg*. Nincsenek többé *végzetes nők*. Zola regényeiben nagy szerepet játszott a végzetes nő. Ez a szegény fiatalembert romlásba, kétségbeesésbe döntötte. Emlékezzünk csak a *mozik vámpírlaira, démonlaira*.

— Aztán a kifejezésnek is más és más módja van. *Másképp fejezzük ki érzéseinket*. A szerelem nálunk franciáknál még mindig nagyon nagy szerepet tölt be. *Mi vagyunk az érzelmes nemzet*. *Az érzékellenesség, a szivtelenség csak afféle fölkapott divat, egy új hang, melyet fölfedeztek*. Az irodalmi megüihódásnak van rá szüksége. Nem hiszem, hogy a fiatalemberek figyelmetlenek lennének a nők iránt, hiszen annakelőtte sokkal több nőt vertek, mint most. *Olvassuk el a régi könyveket. Ott csak ezekről van szó*. Az udvariasság, a lovaglásság azért *felültebb*, mert nagyon sietünk. Amerikában egyébiránt a fiatalemberek nagyon előzékenyek a nőkkel szemben. Majdan a nő sokkal titkosabb, sokkal titkosabb volt. Ma a nemeik pajtáskodnak egymással: a köztük való viszony határozottan megváltozott.

A POPOVICS-LÁNYOK

Szines részlet elevenedik meg a multból, érzem a nyári virágok illatát, követem a kergetőző rigók utját a dífák során, mikor megállit ballagásomban egy gyászhi: *Gavrilla* Emil dr. felesége, *Popovics* Olga, meghalt.

Maga a diplomata külsejű, cvikkeres, többnyire magányosan sétáló, zárkózott dektor ur is rég eltűnt a szemem elől s hasztalan kerestem azon az érvényesülési területen, ahol annyian bukkantak fel mások, akik meg se közelítették az ő kvalitásait. Mindig misztikus volt előttem a karrier utja, hogyan csinálják, mi a siker és a sikertelenség utja. — *Gavrilla* Emil dr. is sokkal több volt mindig ennél, hogy csak átmeneti időre a főispáni méltóságban merüljön ki a tevékenysége, tudása.

Most azonban nem róla van szó, hanem elköltözött hitveséről, *Popovics* Olgáról, aki úgy él — a nővérel együtt — gyermekkorom emlékeiben, mint a klasszikus szépség mintaképe.

Ne higye senki, hogy ez elfogultság. Ha az volna, akkor sem lenne semmi különös benne, hiszen az ifjúkori benyomások a leghatalmasabbak. De talán évtizedek folyamán látott az ember sok mindent, fejlődhetett az esztétikai érzéke, megállhatott a teremtés sok remekének bámulására, mint ahogy rájött

tanuval, aztán a harmadik generációt a másik örmény családban, a *Gyertyánffyban*, folytatja. *Kellner* Annus és *Napholtz* Irén nem remekel a fajnak, díszel minden női társaságnak a *Popovics*-lányokkal együtt? Boldog Torontál, boldog Nagybecskerek, amely őket látva, valósággal a legnívósabb esztétikai érzésekben csiszolhatta az izlését.

Mutathattak nekünk az életben, a világ bármelyik pontján, női műremekeket, nagyon nehéz volt az elszedülésünk.

— Ugyan, kérem, van ennél sokkal szebb otthon minálunk!

A legszebb öregasszony maga a *Popovics*-mama. Hófehér a haja, gyermeket maradt a tekintete, finom kis arca olyan lányosan néz az emberre. A *Főucca* sarokháza, öreg épület, a bejárata is csak egy kis ajtó, alul üzletek szorakoznak egymás mellé, az emeleti ablakai is keskenyek, virágokkal teltek, de *Prasádk* Sári válogatott virágainál is szebbek a *Popovics*-lányok, ha feltűnnek bennük. A nők csak őket lesik, milyen a ruhájuk, a kalapjuk, amit utánózni kell, hogyan lépnek, — nem is lépnek, hanem valósággal libbennek, pedig éppenséggel nem hasonlítanak formában a mai divatos paszuly-karókra.

Abban az időben az uccának az a felső része, amely részint a nagysík, meg a buzapiac, részint a szerb templom, meg a régi posta felé oszlott el — sokkal forgalmasabb volt, habár szűkebb az alsó kezdetnél. Nagyvínszky Szevtozár fodrászüzletéből nehezen távozik borotvált ember, az ajtóban még megáll egy pillanatra s szórakozott tekintet vet maga körül, hogy végül is szemközt állapodjék meg, ha vajjon nem néz-e ki valamelyik *Popovics*-kisasszony? Diákok bámulják a kirakatokat, azt se tudják, mit látnak, de megpillantották valamelyikét az alabástrom-arcoknak, a melyik tünődve szemöldökét kissé felhuzva, csodálkozik, hogy miért az a tömegelés?

Ugy rémlik az én gyermeki szívemnek, mintha nem tudták volna, milyen házak, ámbár micsoda oktalanság az ilyesmi, óh Istenem, de nagy oktalanság? Már hogy ne tudták volna, mikor hire futott ennek messze vidékeken is, a riportér pedig stétve írta meg a személyi hírekben, hogy X. Y. beogradji egyetemi tanár, esetleg aktív miniszter, városunkban időzik.

— Leánykészen van *Popovics*éknál suttoaga elhalványodva a riportér, jaj, eladják őket!

Ürügyet koholva tehát nyomban a fő ucca felső részének vette útját, ahol szót értett Nagyvínszkyvel, hogy vajjon elég élénk-e az üzletmenet? *Olga* hercegnő épen kitekintett az ablakon, valamely emléken, vagy elképzelésén mosolygott s a riportér nyomban motollává változott, annyit forgolódott, hogy ugyan kinek szólhat ez a nyájas tekintet? Az istenért csak nem...

A legidősebb *Popovics* kisasszonyt csak egyszer láttam, de azóta is mindig előttem van a ravatalon. Boldogtalan asszony volt, egy erdélyi fabárok felesége, fiatal, üde, ragyogó és mégis boldogtalan. Apró diák voltam, de nem tudtam távozni mellőle, annyira hipnotizált a szépsége. Látom az egyházi szertartást, *Pánity* Lyubomir próta jupiteri feje a halott felé fordul, hangosan zeng a rengeteg pap éneke és én nem tudom okát adni, hogy mi vonz a koporsóhoz, miért sírok.

A világtörténelemben a Bourbonok voltak rám a legnagyobb hatással, azoknál előkelőbbeket sose tudtam elképzelni, ő közéjük soroztam a *Popovics*-lányokat is, főleg *Olga*t, akinek gyönyörű teltsége, egyéni bája, tudatos öntudatlansága, okos fölénye úgy oda illett volna ebbe a korba, ahová az én névtelen rajongásom ültette.

Az a hír járta mindig róluk, hogy nem akarnak férjhez menni, pedig ugyancsak sokan érkeztek látásukra. A Magyar Király-beli sörözőasztalt többnyire megtisztelték az idegen urak, akiket Belgrádban is izgatott a becskerki szépségek híre, voltak ott igen híres emberek, magasrangu katonák — ám a *Popovics*-lányok az uccán is alig jártak, közszereplésben ritkán vettek részt, mintha irigyelték volna szépségüket a világtól.

— Nem lehet ezekkel beszélni, mondta a bátyjuk, Kójo, a világ legjobb cimborája.

Gavrilla doktor mégis tudott. Nagy gyászában tisztelettel szorított meg a kezét, részt kérve a bánatából, hiszen a ragyogó Olga asszony halálával az én legszentebb gyermeki emlékeimből is kiszakadt egy darab. Szakadozik, porlik, maholnap alig marad belőle valami.

Bob.

Szerkesztői üzenetek

E. M. Pot. Sv. Nikola. A szubotici jogakadémián a beiratások szeptember 25-ig tartanak.

K. F. Szombor. Landau drogéria Szubotica.

R. 7. Senta. Bronzgyertyatartók tisztítására a következő szert ajánljuk: 10 rész salétromsav, 1 rész kénsavas agyagpát (schwefelsäure) 40 rész vízben. Ha a gyertyatartókon zsiradék is van le rakódva, akkor azt előzőleg ajánlatos meleg áztalattal eltávolítani.

F. K. Vel.-Kikinda. A repülősporttal a következő angol sportlapok foglalkoznak: Flight, Aeroplan, All Sports Illustrated, Commercial Motor, Motor. Mind az öt lap Londonban jelenik meg.

G. B. Beograd. Csak per utján érvényesítheti követelését a vasutal szemben.

Cs. A. Čoka. Közölje velünk, hogy melyik hatóság, mikor és milyen szám alatt kötötte a bérleti szerződést.

S. F. Senta. A táncmesteri vizsgát a táncmesterek országos szövetsége által kiküldött bizottság előtt kell letenni. Ez a bizottság a táncmesterek kongresszusára alkalmával ül össze és vizsgálhatja le az illetőket. Részletes felvilágosítással Landau Géza táncmester, Szombor szolgál.

Sz. J. Szubotica. Közölje velünk, hogy melyik igazgatóságnál teljesített szolgálatot, mikor és milyen szám alatt rendelkezett.

O. D. Brod n/S. Ügyét soronkívül megsürgöttük az Államtanácsnál.

W. J. Ljeskovic. A nyugdíjügy sikeres és gyors elintézéséhez a következő adatokra és okmányokra van szükség: 1. az elhunyt halotti bizonyítványára, 2. az állami szénbányák igazgatóságának bizonyítványára, hogy elhunyt mikortól meddig állt az állami szénbányák szolgálatában, 3. az állami szénbányák társulási igazolását, hogy elhunyt járulékait oda befizette, illetőleg a járulékokat az igazgatóság a társulási javára levonásba hozta, 4. helyhatósági bizonyítványra annak igazolására, hogy az özvegy még életben van és még nem kötött házasságot, 5. kapott-e az özvegy a háború előtt vagy a háború alatt nyugdíjat, kegydíjat, vagy segélyt, mely segélyt, mely hatóságtól vagy intézménytől és milyen összegben.

Sz. G. Karanc. Levelét áadtuk Konrad D. D. itteni rádióállatnak elintézés végett.

F. M. Kula. Tudunkkal szabadalmi ügyekkel foglalkozik Beogradban: Rafajlo Fincy, advokat, Jugovičeva ulica 4.

S. G. Karanc. A szubotici Konráth d. d. cég a következő szakvéleményt közli velünk: A régi beogradi leadóállomás egyelőre nem működik, az új állomás felépítését jövő év tavaszára befejezik. A ljubljana-i nagy leadóállomás (10 kilowatt) a tél folyamán elkészül.

N. B. Novibečej. A Mikszáth-regények folytatálagosan jelennek meg és pedig a Szent Péter esernyője október folyamán és azután átlag havonként 1—2 regény.

V. G. Szubotica. Fenti üzenet szól Önnek is.

G. J. Žednik. A kért sorsjegyek huzása még nem volt megtartva.

Gy. J. Senta. Ha a fiánál lefoglalt ingóságok bebizonyíthatóan a fia tulajdonát képezik, akkor a fia adjon be a foglalás ellen sürgősen igénypert, mert különben a lefoglalt ingóságokat a hitelező elárverezteti. Ezt az igénypert a foglalástól számított 14 napon belül kell beadni.

S. J. Ada. Az özvegy, mint a kiskorú gyermek törvényes gyámja, kérheti az öreganya haszonélvezeti jogának korlátozását, amelyet a bíróság a haszonélvező társadalmi állásához és életviszonyaihoz mérten, figyelembe véve azt

is, hogy a másik fiától szintén jár neki tartás, korlátozni is fog. Viszamenőleg snem, csak a holttányilvánítás napjától kezdődőleg érvényesíthető az ebbeli követelések. A kiskorú gáermeket feltétlenül igényelheti az anya az illetékes gyámhatóság után.

Lalkus. Verse nem közölhető.
A szél súvít. Senta. Gyöngék. Nagyon gyöngék.

Gos. Ton. Dilettáns munka, műkedvelés. Nem közölhető.

Dilettáns. Nem kell szégyelnie. Ha nem is kifogástalanok, mindenesetre figyelemreméltó, ügyes versek. Alkalmadtán sor kerül rájuk.

K. O. Petrovaracín. Jönni fog. Csak türelem.

I. I. Intelligens irás, de semmi új momentum nincs benne, ami közlését igazolná.

Ady-Juhász. Olyan talentumosan utánozza Adyt, hogy bátran megpróbálhatna önálló uton járni.

R. J. Sztaribečej. Állampolgársági ügyekben határozott választ nem tudunk adni. Az illetékes minisztériumban több ezer állampolgársági kérvény fekszik elintézetlenül és ezeket mindaddig nem is intézik el, míg az állampolgársági törvény érvénybe nem lép. Ha ön a katonai kötelezettségnek eleget tesz, ez csak előnyére válik az állampolgárság elnyerésénél.

S. B. Sztaribečej. A Berliet-autók

képviselője Herkules D. D. Zagreb, a Bianchi és Lancia-autóké: Gumprelli Beograd, a Peugeot-autóké pedig: O. Žužek, Ljubljana.

E. J. Doroslovo. Levélben válaszoltunk.

H. Pallé. Luxemburg a brüsszeli m. kir. követség illetékességi körébe tartozik. Forduljon tehát a következő címre: Legation Royale Hongroise, Bruxelles, rue Vilain XIV. 17. a. Belgique.

Sch. Jaša Tomić. A négy polgári elegendő ahhoz, hogy óvónői pályára lépessen, azonban az államnyelv tudása feltétlenül megkívántatik. Kérheti egy ottani óvodához való kirendelését a gyakorlati időre, amelynek letelte után vizsgára jelentkezik a közoktatási miniszter által kinevezett bizottság előtt. A vizsga sikeres letevése után állásért folyamodhat. Két évi működés után gyakorlati vizsgát kell tennie.

Görren István, Vel.-Bečkerek. Kérjük közölje velünk pontos címét.

K. I. Forduljon kérésével a Vojna Okružna Komanda-hoz, Sztaribečej.

Hü olvasó, Odžacl. Cégek a szerkesztői üzenetekben elvből nem ajánlunk. Közölje velünk pontos címét, hogy önnek levélben válaszolhassunk. Kérde-seit ismétlje meg.

K. J. Szubotica. A Hemijska Straža sorjegyének huzása november 8-ikán lesz.

A HITBIZOMÁNY

Ista NOVOSZEL ANDOR

Nem nagyon vagyok kibékülve az agrárreformmal. Nem tartom igazságosnak. Némelyik embertől négy-öt száz hold földet is el tudnak venni, tőlem meg egy borzodát se.

Ugyan tán ennek nem is annyira az agrártörvény, mint inkább Istenben boldogult szépapám az oka, azaz tán nem is annyira ő, mint inkább a büszkesége. Mert möd felett büszke volt az öreg. De lehetett is, ha elgondoljuk, hogy abban az időben, amikor elpackázta a jöendő hitbizományt, 500 rénes forint volt a zsebében, a tudományban sem volt hátramaradva, mert kitanult csizmadia legény volt, de meg a mi a legfőbb, de tán mégis jobb ha sorjába veszem a dolgokat mert össze találok konfundálni.

Hát úgy volt, hogy annó nagyon régen, úgy az 1700-as évek végén két jól megtermett horvát legény jelentkezett nemes Szenta város bírójánál. Abban az esztendőben éppen szerb ember volt a bíró. Tudni való, hogy akkoriban egyik évben szerb másik évben magyar volt a városbíró. Zűr-zavaros idők jártak, nem nagy gyönyörűség volt bíraskodni. A megtisztelték alig várták, hogy lemúljon az esztendejük.

Éppen karácsony hete járta, cudar, dermesztő hideg. A tél is olyan veszett gyerek volt, hogy befogott november elején és március végéig egy szusszal tartotta a fagyot, meg a havat. A gyors delizsancot négy lóval vontatták, mégis három napba került, még Bajára értek. Igaz ugyan, hogy már akkoriban is ki volt találva az országutakon a csárda.

No mi járthatban atyámiai, így a bíró? De ne is mondjátok, látom a szerszámokról, hogy favágók vagytok.

Hogy el ne felejtsem, a két legénynél fűrészek, fejszék, balták voltak. Szépen összekötve, külön-külön egy-egy átalvetőben, mindegyiknek a vállán.

Az öregebbik legény illetődoan, mint ahogy egy művelt csizmadia legénytől el is lehetett várni, fölökösította a bírót, hogy nem favágók.

Telket meg letelepedésre engedélyt kérnek a nemes várostól, mert ők nem kevesebbet, mint szálkertet akarnak csinálni, miután nemes Szenta városában szálkertet még úgy sincs. Abban az időben szálkertet volt a fakereskedések becsületese neve.

Ennek az okos beszédnek nagyon megörült a bíró. Örvendetes dolog is volt ez szörnyen, mert minden gerendáért, díj-larab deszkáért Szegedre meg Maria Theresiopolisba, mert hogy ez

volt akkor Suboticanak a neve, kellett kocsival bekegyetlenkedni. Mert kegyetlenül gyalázatosak voltak már akkoriban is az országutak.

Hát meg is indult a szálkertet. Az öregebbik legény 500 rénes forintján házat építettek, meg a szálkertet öltöztették föl fenyőekkel-gerendákkal és deszkákkal. A fiatalabb pénzét otthon tartották fártaléknak.

A szálkertet egész jól nekilendült. Rövid két év alatt 80 rénes forint hasznuk volt.

Egy szép napon a fiatalabbik úgy lát-szik megunta a deszkacsinálást, magához vette az 500 rénes forintokat, meg az egész hasznat, a 80 forintokat, de a szerszámjait otthagya, meglépett.

Oroszországnak vette utját. Soha többé hírt nem adott magáról.

Erre a szügyteljes szökésre az öregebb éktelelenül megharagudott. Gyilkos nagy mérgire arra is lehet következtetni, hogy egy-keittöre megnősült.

Eddig édes kevés közöm volt ehhez a horvát legényhez, de evvel a nősüléssel már egész közel került hozzám. Ő lett a szépapám.

De hogy ki ne ugorjak a sorbul, mikor szépapám az öccse szökését észrevette, fölkapott egy fejszét s úgy ahogy volt, megindult Szeged felé. A fejszét azt hiszem azért vitte magával, hogy az öccsét azért szóval visszacsalogassa, ha megtalálja.

Kanizsa felé járt már, amikor észrevette, hogy az öccse fejszéjét hozta magával. Alighanem azért lépkedett tovább már lassabban mert attájt is tudták, hogy a balta-fejsze nem vágja meg a saját gazdáját, ha idegen fogja a nyelét.

Jó négy napba került, mire beért Kanizsára. Ugyan most sincs közelebb hozzánk Kanizsa, mint akkor volt, csak hogy a Tisza minden tavasszal kísértelt medriből s néha a fél megvét viz alatt tartotta. A tiszai töltés abban az időben már elgondolva se volt. Nagyot kellett kerülni annak, aki Tiszamentén igyekezett egyik helyről a másikra, tavaszi időben.

Be is ért Kanizsára. A harag sose volt jó tanácsadó. Az öccsét nem találta meg, de megtalálta szépanyámat, aki akkor még szemérmes leányzó és egyetlen vagyona volt Leskowszky Lyubomirnak, valami ágrul szakadt lengyel menekültnek. Azt talán nem is kell mondan, hogy politikai menekült és a lengyel trón jogos igénylője volt. Ugyan a hozzá érték azt mondják, mióta föltalálták a csizmát, azóta mindig voltak len-

Dr. OETKER féle
BACKIN-
SÜTŐPORRAL SÜT!

A 104 receptet tartalmazó könyvet kívántra ingyen és bérmentve megküldi:

Dr. Oetker d. 7. o. z., Maribor

gyel menekültek és minden lengyel menekült igényelte a trónt. Jó néhány ezer lengyel trónigénylő járt akkor az országban. Lehetek annyian, mint most mifelénk a kiewi kormányzók. Ugy lát-szik Lengyelországban ép olyan egyszerű foglalkozás volt a trónigénylés, mint Oroszországban a kiewi kormányzóság.

Amint hazahozta az új menyecskét, a szálkertet eladta valami görögnek 500 forintért. A pénzt bezárta a ládája és elővette a régi mesterségét a csizmadiaságot. Szenta városban abba a boldog világba se volt pénzverde, akkor is olyan pénzszorultságban nyüglődött a város, mint manapság. Kiizent neki a város bírása, hogy minekutána a pénz veszendő de meg könnyen agyon is ütök érte az embert, már pedig fiatal házásoknak az talán nem is lenne kellemes vagy legalább is szokatlan lenne, a nemes városnak meg éppen nagyon jól jönne most egy kis pénz, vegyen a pénzt a várostól földet.

A városnak annyi földje volt, hogy fele mindig szántatlan maradt. Kinált a város a pénzért vagy ötszáz láncot meg a közlegelőből husz marha szabad legeltetését.

Itt történt a hiba a büszkeség miatt. Szépapám nagy indignálódva visszautasította avval, hogy nem paraszt ő, hogy földdel bajoskodjon.

Tán nem is illik, hogy én a szépunka (no nem mintha szép lennék, sőt még türhetősnek is alig türhető) emiatt neheztelek. A rénes forintok lassan-lassan szétgurultak, úgy hogy az öregapám csak a szerszámokat örökölte.

A nagy vagyomból ránk nem maradt semmi. Azaz mit is beszéltek, dehogyan nem maradt. Maradt bizony, csak hogy abban már én vagyok a ludas, hogy tőlem nem öröklő tovább a fiam. Hát az a bizonyos fejsze, amit a szépapám öccse otthagyt, mikor kísértelt Oroszországba, hát az maradt.

Az első időben szépanyám nagy becsben tartotta, mert hiszen az is belejárt-szott, hogy szépapám megismerte, de meg a nyelivel igen alkalmas volt mákot törni. A fejszét öreg apám örökölte meg, majd édesapám házába jutott. A fejsze is mulandó, az is vele öregszik az emberekkel. Lassan-lassan lekopott az éle a sok használatból, köszörüléstől, mindig kisebb-kisebb nyelet tettek az elvált régiék helyett s mire hozzám került, nem volt nagyobb, mint egy kisszerű balta.

Tőlem pedig elemelte egy orosz, aki a szomszédban ette mint fogoly a háború alatt, a békés fehér kenyeret. Hazza is vitte Oroszországba. Lehet, hogy valami szarkatermeszt volt, de az se lehetetlen, hogy valami leszármazottja volt Oroszországba tévedt ősnagybátyámnak. Hiszen voltak már nagyobb csodák is. Nagyon szeretném elhinni, hogy a jogos örökségét vitte el, de meg szeretném ha a fiam is elhinné.

Mert mégis bántja az embert, hogy a hitbizományt a kisbaltát nem bírom tovább adni a fiamnak.

Keresztsoros rejtvény

1		2	E	3	4	5	Y	6		7	8	9	10	11	12		13					
			14				E			15		16										
			17				S			18	I	K				21						
22	D	O	K							24						25	R	A	R			
27						28		28/a		29	R	A	Z			30		31		32		
33										34						35						
36						37	A	D	I	S	Z					38				39		
40						41		42				43				44				45		
						46		47				48			49		50		51			
						52						53			54		55					
56						57				58		59				60				61		
62	63					64		65				66	I	N	N					67		
68						69						71				72				73		
74												75										
76						77						78	K	E	N	E	O	L		80		
81												82	B	A	T	O	R			83		
						84	85	86		87		88	R	E	M		R	A	I	S		
						92	T	O	N	N	A		93	R		C	A	P	R	I		
95							M	N	C				96	C	A	M	P	A	N	I	L	E

- 89. Két kts egykori hercegség Közép-Németországban
- 92. Sulymérték
- 94. Híres kis sziget a Nápolyi-öbölben
- 95. Spanyol tartomány és város
- 96. A templom épületén kívül emelt harangtorony (Velencében is)

Függőleges sorok:

- 1. A dán felsőház neve
- 2. Csapadék
- 3. Sportegylet
- 4. Minden oroszok utolsó cárnője
- 5. Igen — idegen nyelven
- 6. Rag
- 8. Németben sűrűn előforduló kettős mássalhangzó
- 9. Pusztit
- 10. Ady-vers címe
- 11. Ökröket fognak elébe
- 12. Görög isten
- 13. Zenei forma (rögtönzészertű)
- 15. A figyelmesség jele
- 17. Verne-hős
- 18. Akinek azt mondják (a nyomtérkép kedvéért, pláne dupla »r«-rel) annak esélyei vannak, hogy a következő másodpercben már — repül.
- 19. Bevásárolni járnak vele az asszonyok
- 21. Milánó világhíres operaháza
- 23. Jónévű magyar footballista
- 26. Vonatközö névmás
- 28. Női név
- 28/a. Török név
- 30. Ókori nagynevű perzsa király
- 31. Beszédrezs
- 34. Egyező, egyedül — németül
- 35. Germán néptörzs (az ékezet pótlásával)
- 41. Dán férfinév
- 43. Katona — latinul
- 44. Pál — idegennyelvű változata
- 46. Őt — szerb nyelven
- 47. Rag
- 48. Ilyen az ize némely gyümölcsnek
- 50. A gazda teszi tavasszal
- 51. Földterület
- 54. A magban van
- 56. Veszelyes betegség
- 58. Kérek — olaszul
- 60. Külföldi énekes
- 61. A francia történelem egyik kimagasló alakja
- 63. A »Carmen« komponistája
- 65. Pinceszag
- 67. Az u. n. »nagy kópé«
- 69. Gyakorlat
- 70. A 74. v. vizs. 6, 5 és 4-ik betűje
- 71. Jómínőségű árurol mondjuk
- 72. Edény
- 73. Tett, szertartás
- 75. Hosszmérték
- 75. Női név
- 86. Omladék
- 87. Lásd 66. vízszintes
- 89. Alulról felfelé olvasva a »harap« szónomája
- 90. Asszonyoknak van
- 91. Vágány
- 93. Latin kötőszó
- 94. Az előbbi fordítottja

Vízszintes sorok:

- 1. London polgármesterének címe
- 7. Verés — tréfás szóval
- 14. Igy telik el a bőjt
- 16. Főváros
- 17. Klimatikus gyógyhely Tirolban
- 18. Kérdőnévmás többesszáma
- 20. Latin praepositio
- 22. Régi görög néptörzs
- 24. Ami a markodban élér
- 25. Kocsi — angolul
- 27. Belga város, fürdőhely
- 28. Városka Bécs közelében
- 29. Igy tesz a kocsi rossz uton
- 30. A 38. vízszintes első és utolsó, a 49. vízszintes utolsó betűje
- 32. »Szeretem« latinul
- 33. A háboru első évének egy a keleti hadiszíntéren lefolyt világraszóló eseménye
- 36. Helyhatározó
- 37. Abesszinia duplanevű fővárosának — egyik neve
- 38. Edény
- 39. Hegység
- 40. Indulatszó
- 42. Tömeges megrohanása a banknak a betétekért
- 43. A finác teszi néha a határon
- 45. Egy kettős mássalhangzó betűi fordított sorrendben
- 46. Az agylágyulás az orvosok nyelvén
- 49. Ilyen a pusztaság
- 52. Nagyuri cím népies elferdítése
- 53. Román kikötőváros (az ékezet felesleges)
- 55. Nem sok
- 57. Váltókon a fizetési hely megjelölése
- 59. Erről álmodozik az ifju költő
- 62. Az abécé első két betűje

- 64. Farkas
- 66. A Duna egyik mellékfolyója
- 67. Kicsinyítő rag
- 68. Üde, szép arc nincs enélkül
- 70. Híres gramofonlemez márka
- 71. Háboruban mindennapos szó
- 73. »Ra-re« németül
- 74. Gárdonyi-regény
- 76. Német mássalhangzó
- 77. Sűrűn előforduló rövidítés (számok előtt)
- 78. Gyufagyártásra is használják
- 79. A 96. vízszintes 9, 1 és 8-ik betűje
- 80. Egy régi, kinaitárgyu operett címének egyik szava
- 81. Táská is van ilyen
- 82. Ilyen a jó katona
- 83. Francia számnév
- 84. Riviériai fürdőhely Genuához közel
- 88. Tiltó szócska

Műbutor-
asztalosok
állandó munkára felvételnek
Bence Antal és Fia
butorgyárában,
Veliki Bečkerek. 9313

Prima
rózsaburgonyát
legolcsóbb napi áron szállít
Kuntner Jakab
gyümölcskereskedő, Sombor
9302 Telefon 155

D. M. C.
legnagyobb raktár
AVRAM KAJON
Sarajovo, Prestolonasli,
Petra 26.
9304

Legdivatosabb kalapujdonságok

9318
PÁRIS
kalapszalomban, Pašičeva ul. 9

KERNNÉ
Spitzer Margit
zongora-
tanárnő
tanítványokat elfogad
Sombor
Laze Kostića 3
9296

Használt pálinkás és boros
hordók
15 litertől 46 hektóig
eladók
NOJCSEK GÉZA
SUBOTICA 6123

Albe Sudarević
ruhafestő, ruhatisztító és fonalfestő
SUBOTICA
Scotus Viator ulica 34 (Saját ház)
9322

Spitzer-féle
tágas és szép
térmet és söresarnkot
saját vezetésem alatt megnyitottam
Spitzer Ignác
Pašičeva ul. 11. Abonensei felvételek 7561

ELŐNYOMDÁT
MODERNŰL FELSZERELVE, LEGOLCSÓBBAN SZÁLLÍT
Leopold Samuel
előnyomda berendezési gyára
Senta
4852

Cserőphályhák
legolcsóbban beszerezhetőek
átalakításokat javításokat
elsőrendű cseh samottal legolcsóbban készítik.
Minden méretű samott tégla kapható
TAKÁCS MIHÁLY
Subotica, Pašičeva ulica 2. (Edényplac)

Garantált valódi
kittinó minőségű, saját készítésű, kiállításra díj omával és éremmel kiüntetett **tevaaj**, **lélementhali sajt**, **különféle trappista sajtok**, **preseit tejfel** stb. kapható nagyban és kicsinyben a **Ruska Vlekaraban**, **Vilsonova 20.**, a főpostával szemben

Zongorák **Plantak**
a világ legjobb márkáit. Hosszú lejáratú részletezésre a legnagyobb raktár az országban
KAIN
hangszerkészítő Subotica, Városháza épület.

Olcsó tűzifa
100 kg. vágott és aprított fa **30.—**
dinár házhoz szállítva. Pontos mérésért garantalunk. Gyors és szolid kiszolgálás
„BOSNA“
fakereskedés **Subotica**, a vasuti pályaudvar mögött.
Telefon 512 8242

Angol és francia **cipőket** mérték után a legmodernebb kiviteben készít

Mezel András
cipészemester
Subotica, Városi székház
9253

SIRKÖVEKET, temetői utánvételeket, valamint a kőfaragó szakmába vágó mindenemű munkákat legolcsóbban vállalja
Pauk Gáspár
kőfaragó, Subotica
Somborski put és Gabonaput sarok: 61

Olcsó házhelyek eladása!
A szegedi szőlőkben 36 házhely kerül olcsón, kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladásra.
Érdeklődni lehet
Dr. Vas Antal
ügyvéd irodájában, vagy a helyszínén **Ruttkay Lászlónál**
9284

Ügyes és bevezetett **KÉPVISELOKET**
keresünk jugoszláviai sorsjegyek havi részletekben fizetendő eladására. Ajánlatok **J. C. Zumbulović Beograd, Kralja Petra ul. 52** címre kéretnek.

NYILT-TÉR

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, a kik felejthetetlen jó ferjem, illetve édesapink halála alkalmából mély gyászunkat látogatásukkal és a temetésen való megjelenésükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet.
Subotica, 1927 szeptember 17.

9341

Varga család

A szombori izr. hitközség ezúton is tudomására hozza a t. templomlátogató közönségnek, hogy újévkor, f. hó 27. és 28-án, valamint engesztelő nankor, október 6-án, a templomba való belépés csak kis templomjegy ellenében történhetik.

Két személy egy ülést igénybe nem vehet. Templomjegyek szeptember 18-án délelőtt 9-12-ig, délután 5-7-ig, szeptember 19-től kezdve pedig szombat kivételével naponta d. u. 5-7-ig lesznek a hitközségi irodában szeptember 26-ig bezárólag kiszolgáltatva.

A ki régi ülőhelyére igényt tart, ebbeli szándékát legkésőbb szeptember 20-ig sziveskedjék megvannott bejelenteni.

9299

Köszönetnyilvánítás

Ezúton is köszönetünket fejezzük ki a „SREĆA” kiházasító egyesületnek, hogy esedékes segélydíjainkat minden levonás nélkül kifizette.

Gémes Josip

Josip L. Kopunović

VIII. Crnojevićeva ul. 82.

3961 I. Jukićeva ul. 44.

Arverési hirdetmény

A zsabylai kir. járásbírótság 1442/924 számú végzése alapján a Čurugon — a vasuti állomáson levő — és Kostič Lázár tulajdonát képező vasuti vendégőrt 20 (husz) évre árverésen bérbeadom.

Az árverést Čurugon (Bačka) a helyszínen (a vasuti vendéglőben) folyó évi szeptember hó 24-én délután 3 órakor tartom meg.

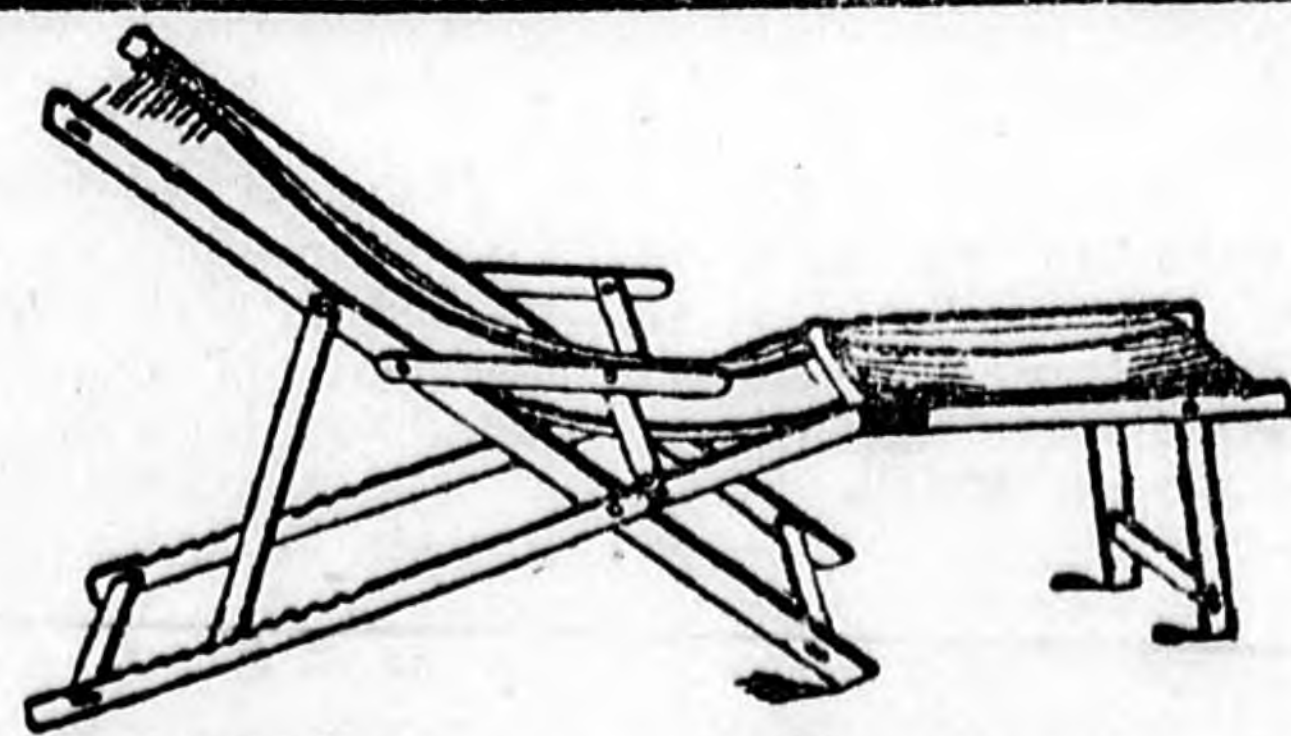
Vetzl István
zárgondnok.

Kész ruhák

férfi, női és gyermek, bluzok, szoknyák, felöltők, házi készletek bécsi divat szerint. Azonkívül pulloverek, svotterek, melnyyek és más sok gyermek köntöttáru, kalapok, kőhennemű, harisnyák, nyakkendők és az összes divatos tárgyak csodálatosan alacsony áron.

„St. rmecki nagyruházata”
Kérjen mindjárt képesárjegyzéket több ezer ábrával. 500 dinár felüli rendeléseket bérmentve. Meg nem felelő árut kicserélek vagy a pénzt visszaküldöm.
1661

Nyugágy

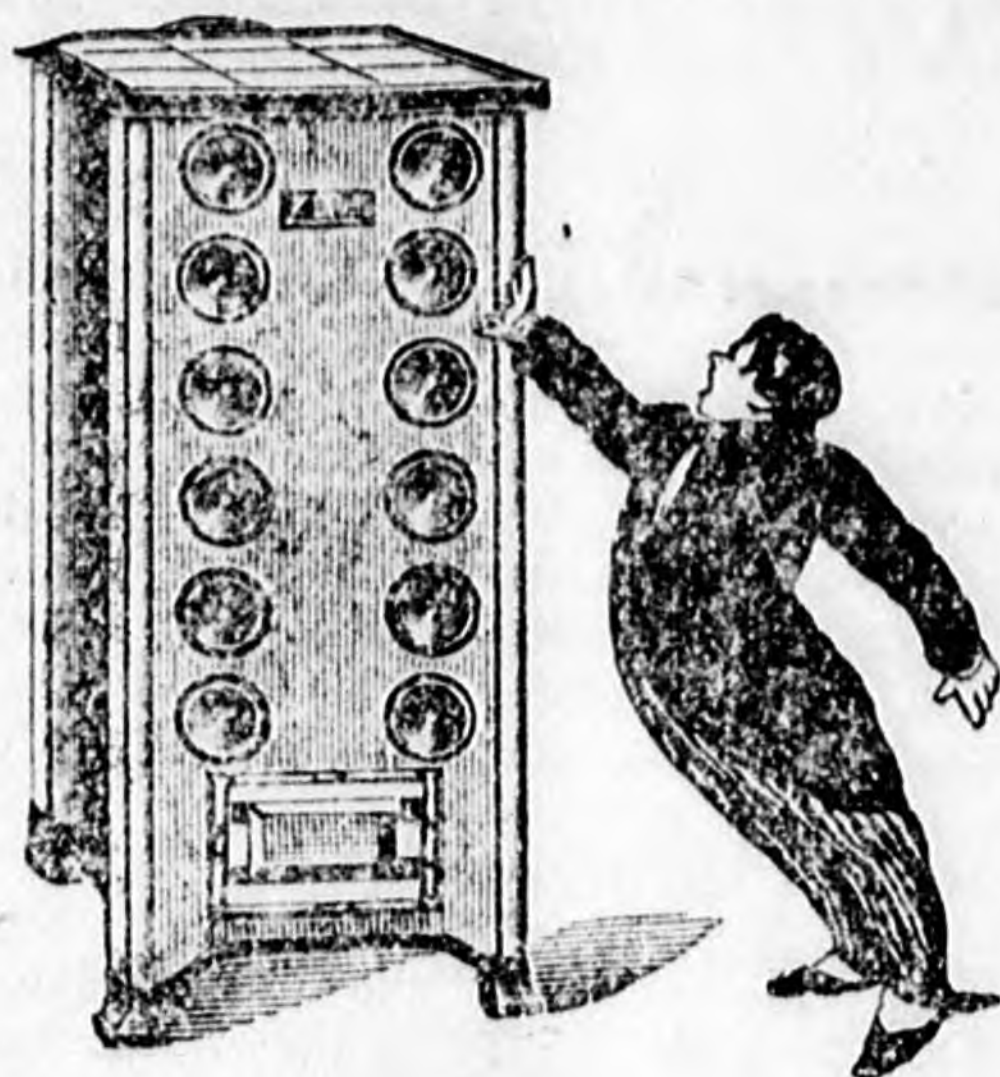
keményfából, I-a lenhuzattal, elsőrendű kivitel **darabonként Din. 170** ab Subotica, nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

Weitzenfeld és Társa, Subotica

Világszabada'om!
A fűtőtechnika csodája!
»ZEPHIR«

fatűzelésű, légfűtéses FOLYTONÉGŐ KÁLYHA

Tartóssága örökös!
Többéves garancia!

Fatűzelés legkellémesebb,
„Zephir”-rel a legolcsóbb!

10 fűt egy szobát 24
kiló fával **24** órán át

Leggazdaságosabb, legigienikusabb! — Gyártja:

BARZEL D. D. „ZEPHIR”

KÁLYHAGYÁRA, SUBOTICA 21.

Kérjen árjegyzéket! Lerakat minden nagyobb városban

8170

AMERIKA

Vrlo mnogi obratili su se našem biro-u pismeno a i usmeno, da žele da putuju u Ameriku.

Kako Amerika (Severna i Južna) broje oko 70 (sedamde et) država, to smo izradili spisak svih država i uputstva kako se u istima može ići.

Svaki koji želi ovaj spisak imati, treba da pošalje poštanskom uputnicom dinara 35 (tridesetpet) za spisak, uputstva i poštarinu. Inače nikome ne odgovaramo, niti ma kakvih uputstva šaljemo.

Kad se dobije dozvola za ulazak u državama Amerikanskim putnička karta može se kupiti kad ma koga parobrodarskog okeanskog društva, cene putničke karte zavise od brzine parobroda i komfora na istom.

U našem uputstvu su tačna obavještenja-informacije, kako se dob ja dozvola za ulazak u Sjedinjenim Državama, Kanadu ili nekoj drugoj državi, kako „AFFIDAVIT” može dobiti onaj, koji želi ići u Sjed. Državama ili Kanadu i kako može ići onaj, koji već ima „AFFIDAVIT”? (Garantno pismo)

Pozuriti treba sa narudžbinom uputstava; jer smo samopali samo ograničeni broj istih.

Posiljke šiljati:

Medunarodni Biro
SUBOTICA — BAČKA
Aleksandrova ul broj 9

Értesitem a n. é. hölgy közönséget, hogy a közeledő őszi ünnepekre és az őszi szezonra a lakásban

sürgősen szükséges disztési munkálatokat

9229

n. m.: stóroka, függönyök, ágymenyezetek és egyéb kőpiros munkákat valamint javít sokat lego csöbben készítek

Fischer Henrik

kárpitos és disztő

Subotica, Zmaj Jovin ulica (volt J. J. al-ucca) 18
Levelezőlap hívás: ugy helyben, mint vidékre bácska megyék

Butorokat

ebédlő, háló, uri szobaberendezésel,

portálokat

legelőnyösebben szerezheti be **Domján Valentin** butorüzemében Subotica, Zrinjski trg 11

Hirdetéseket

Sentán a Bácsmegeyi Napló részére **Molnár Sz. Vince** vesz fel.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Városháza épületében, piac-téren

női kalapszalont nyitottam

Őszi kalapujdonságaimat és modellkalapjaimat a hölgyközönség figyelmébe ajánlom. Javításokat dívtatosan és olcsón készit

Han Jolánka

9241

Naptárárusítók figyelmébe!

Mielőtt bárhonnán naptárt venne vagy rendelne, kérjen ajánlatot a MINERVA-NAPTÁRAKRÓL

1928-ra

Vajdasági Magyar Naptár
Jézus Szent Szive Naptár
Gazdák Naptára
Petőfi-Naptár
Kis Naptár

A naptárak még szebb kiállításban jelennek meg, mint tavaly s minden naptárnál lényegesen olcsóbbak

Ez a valódi Daruvarj Krém

Háromsarkos piros dobozban. Ne fogadjon el mást. Kapható minden jobb üzletben. Ahol nem kapható

rendelje postán a készítőnél.

Blum gyógyszerár, Subotica

1327

Főpostával szemben.

Autógarage! Autójavítóhely!

Most nyílt meg a

METROPOL GARAGE

Szabotica, Os'obodjenja ul. 23 (Zental-ut)
Tulajdonos: PRESSBURGER JÓZSEF

Modern felszerelés — Kényelmes iőrőhelyek
Mé sékelt árak — Pontos munka
Autók garazsrozására elfogadtnak!

MOST JELENT MEG

Madsida Mustafa

török császári hercegnő

Vágyak és szenvedések kelet fátyola alatt

című szenzációs könyve a háromévtel eddig ismeretlen intimitásairól. Ára 50 dinár.

Kapható a Bácsmegeyi Napló könyvosztályában

ZORA VODA!

LEGUJABB SZER AZ ŐSZ HAJ ELLEN! Nem fest, hanem visszaadja az ősz hajnak az erede i színt. A használatot a zagrebi egészségügy osztály 1796/1920. sz. a. vegyelemzéssel engedélyezte és teljesen ártalmatlannak nyilvánította.

A siker biztos és tartós. Egy üveg ára postaköltség nélkül D 35. Megrendelések utánvétel mellett küldetnek. Cim:

Proizvodnja ZORA VODE Zagreb, Duga ulica 92. 7894

Vajdasági városokban és nagyobb községekben k'viteletket kérének.

Törv. védve

„Alexa” nyakkendőgyárban

5000 darab

selyem nyakkendő kerfil eladásra

10 dinártól kezdve

Fordításokat 10 dinárért végzünk!

Vojnovićeva 5, Beograd-szálló mögött

Különlegességek

csak

POGANY kalapszalomban

kaphatók!

Trg Fra Ješe 15. I emelet.

7691

Ki akar érettségizni?

Gimnáziumból vagy kereskedelmi osztályvizsgákat tenni. Irjon azonnal „Boross—Gárdos” tanin'ezetnek, Budapest, VIII., Rákóczi ut 57/a. — Teljes siker.

H Á Z

Párhuzamos uton a Berger telepen

2 szobai konyhas, tiszta téglából kedvező feltételek mellett eladó, vagy pékség részére bérbeadó. Azonnal beköltözhető.

Közelebbi megtadható Berger malomban Subotica.

9132

SZENTI ÉS VIRÁG

épület-műbutorasztalosáru ipartelep Subotica. Telefon: 3—83.

Készítenek: műbutor, épület, portál, parkett, üzletberendezést stb.

Nyári kerti és tonett székek, valamint parkett állandóan raktáron és olcsón kaphatók.

Árajánlatot díjmentesen küldünk bárhová.

LEVELEZÉS

Vigkedélyű ural le-
velezne fiatal urileány. Le-
veleket »Lilla-18« jelzéssel
a kiadó továbbít. 9270

Richmond, kicsi pajtásom
Mit írjak? Vágyom Magát.
Sápadt remények, zsbib-
basztó illuziók közepette.
Nagyon! És csókolom a mi
mámoros tavaszi, nyári
őszü és téli csókjainkkal.
9272

Négy helyes hivatalnokje-
ány, kik az irodánkvüli időt
kellemesen szeretnék eltöl-
teni; keresik négy olyan
szellemes és kizárólag moder-
n gondolkodású fiu ismeret-
ségét, akikkel össze-
fogva a kisvárosi vasárnap-
delutánok unalmát sétákkal
kirándulásokkal és össze-
jövetelekkel tehetik kelle-
messé. Leveleket »Még
nyílnak a völgyben a kerti
virágok« jellegre a kiadóhi-
vatal továbbít. 9344

Lagner

uri és női fodrász üzletben
a kiszolgálás vezet
**Bubihajvágás, ma-
nikűr, ondulolás,
hajfestés, hajmu-
ka, maskirozás és
babaklinika**
Mindenféle női haját a legma-
gasabb áron veszi
Jovan Lagner
fodrász, Pašičeva ulica 6

**Fényképészek és
amatőrök figyelembe**

Amerikai rendszerű retusáló
és kopirozó intézet.
Elvállal: negatív és pozitív
retus, kopirozást és nagyítást
minden papíron és kolorizációt
garantált elsősorú kivitelben,
olcsó áron. Kérjen azonnal ár-
jegyzéket. Szállítás 24 óra alatt.
**R. Zeilinka, Subotica, Madjar-
ska ulica 2.** 4793

HÁZASSÁG

Háromezer dinár készpénz-
zel, urilakberendezéssel,
férjhez menne csinos leány-
ka, izraelita földbirtokos
gyáros, vagy kereskedő-
höz. Leveleket a kiadóba
»Nem ügynöki hirdetés«
jellegre. 9288

Nősülni óhajt 30 éves ke-
resztény kereskedő, jól me-
nő üzlettel, cca 200.000 di-
nár vagyonnal. Nősülni venne
tisztességes magyar urilá-
nyt, ki legalább ugyan-
ennyi készpénz vagyonnal
rendelkezik. Fényképes le-
veleket a legteljesebb disz-
kréció mellett Radio Rek-
lam Jugoszlavija, Subotica,
postafiók 48 címre kérem
9244

Külföldi nemes családból
származom, 38 éves, erős
egészséges, nőtlen ember
vagyok. Földbirtokból álló
vagyonom 15.000.000 dinár
értékű, vidéki városban lak-
kom, hol kevés az ismeret-
ségem, ezért kísérlem meg
ezuton házastársnak meg-
felelő hölgyek ismeretségét
keresni. Teljes című leve-
leket »Külföldi« jellegre a
kiadóba kérek. 9226

Sok vagyonos nő vagyon-
talan urakhoz is férjhez-
menni óhajt. Megbízást el-
fogad »Amor« házasság-
közvetítő iroda, Temesvár,
4 Str Berteloth 21 1822

Egyedül álló, 29 éves, ko-
moly, józan, kereskedelmi
érettiséggel, 11 éves praxis-
sal bíró tisztviselő nősülni
óhajt. Benősülés lehetősé-
ge előnyben, vallás nem
akadály. Csakis részletes,
teljes névvel kiírt levélre
válaszolok, melyet kiadó
»Hirdetések ismeretségihi-
nya« jelige alatt továbbít.
9133

Házasságot urikörökben egy-
bel, mint külállamokból
is létrehozok a legnagyobb
diszkrécióval. Marie Fe-
jes, Vel.-Kikinda, Cara La-
zara ulica br. 1625. 0635

FOGLALKOZÁS

Fuvar, szántást, vetést ol-
csón vállalok Sentán. Érte-
kezhetni Bózsó bogárnál
helyben, Ujbut utca 9324

Tanulóleányokat felvesz
Csapó Sándor, Báránkyöz.
9342

Fiatel precíz munkás óras-
segédet keresek, amely ki-
sebb aranyjavításokhoz in-
ért, és saját szerszámmal
rendelkezik. Mijo Halasz
Djakovo. 9327

Mazi. Bácskai nagyközség-
ben, újonnan alakuló és
egyedülálló mozihoz társ
kerestetik 20—25.000 dinár
befektetéssel. Eladó egy
komplett és jókarban levő
Pathé vetítógép, egy A.E.G.
rolnizó objektívek, rolnik és
gépalkatrészek. Felvilágo-
sítást ad Ferd. Kniesel ope-
ratőr, Staramoravica. 9326

Kocsis, jó bizonyítvánnyal
felvétetik a Belgyárnál, Ha-
lasi ut. 9286

Október 1-én megkezdem
rendszeres zongoráriumot
és néhány növendéket még
elvállalok. Vig Károly,
Sombor, Trg Kr. Marije 4
Fölvétel d. e. 10—12. 9298

Levelezőnő, magyar, né-
met, gyorsírónő, könyvelés-
ben is jártas, állást keres
Megkeresések: Wolf trafik
Vel. Kikinda. 9320

Műfogakat, fogplombákat
észlelfizetésre készíték, vi-
tkieknek is. Szegényeknek
ngyenes rendelés. Dr. Blum
Subotica, Trumbić ul. 2, a
imnáziummal szemben.
9315

Intelligente deutsche Er-
zieherin sucht sofort Stelle
zu Kindern. »Servissenhafte«
postlagernd Topola (Bačka)
9325

Fogtechnikus, ügyes, fiata-
labb, teljes jártassággal, ke-
restetik. Ajánlatok Berger
fogorvos, Novisad címre ké-
retnek. 9291

Két gyermek mellé német
kisasszonyt keresek. Dr.
Löbl, Subotica, Zrinjski trg
10. 9280

Mérlegképes könyvelő No-
viszadon a délutáni órákra
vállal órakönyvelést. Meg-
keresések Kardos hirdető-
vállalathoz, Novisad ké-
retnek. 9248

Főgépész Láng-féle Coll-
mann szelepes gépekhez
állást keres. Malomba vagy
bármely más nagyobb üzem-
be elmenne. Többéves gya-
korlattal és bizonyítványok-
kal rendelkezik. Hívisra
személyesen megjelenik. —
Horváth Pál, Subotica
Zrinjski trg 19. 9192

Hosszabb gyakorlattal bíró
könyvkereskedősegédet
szerb, magyar nyelvismeret-
tel azonnali belépésre ke-
res Mamuzić könyvkereske-
dés. 9307

Szakácsné, szobalány, ka-
szirnök stb., aki álláshoz
óhajt jutni Beogradban, for-
duljon »Urániahoz« Jug
Bogdana ul. 14. Zeleni Ve-
nac. 9345

Perfekt szerb-horvát, német
magyar levelező, mérlegké-
pes könyvelő, ki e minő-
ségben jelenleg is vezető
pozícióit tölt be, napi egy-
két órában elvállalná ke-
reskedelmi vállalatok leve-
lezésének és könyvelésének
elvégzését. Szíves érdeklő-
déseket telefonon 7—97 szám
alatt. 9346

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbottú és emaró
kétzsebes számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felblyegést jellegű leveleket továbbítunk
Küldésük kódexekhez választékos melléklettel.

Ha óhajt álláshoz jutni
Beogradban, forduljon »Urá-
niához« Beograd, Jug Bog-
dana 14. Zeleni Venac.

Konkurenciamentes válla-
lathoz esendes társat kere-
sek legalább százezer di-
nárral olyan áru szállítá-
sához és eladásához, mely
egyedül Romániában ké-
szül és Jugoszláviában éven-
ként két, külföldön pedig
három vagyon áru szállítha-
ló és adható el. Szaktudás
nem szükséges. Huszonöt-
százalék biztos haszon. —
Leveleket a Bácsmegyei
Napló kiadóhivatala to-
vábbít. 9305

Bankzálogcédulát veszek a
legmagasabb áron. Nem-
zetközi Iroda, Szubotica
Aleksandrova ul. 9. 7628

Háziasszonyhelyettesnek
elmenne 30 éves keres-
tény uriaszony, kinek min-
tabiztartása volt, jól főz,
uricsaládhoz lehetőleg há-
zaspár vagy hölgytel. ele-
mista kislányával, hol ma-
gyar iskola van. »Doktorné«
jellegre kiadóhivatalba.
9650

Jómunkás borbélysegédet
azonnalra felvesz Horváth
Gyula, Sztarakanizza.
9312

**Te jes ruhára való
selyemmel átszőtt
gyapju-trikó
(2 m. széles) minden divat-
szinben**

**245
Dinár**

**Sár Sándorné
divatáruhaza, Subotica**

Tüchtiges Kinderfräulein
mit slavischen und deut-
schen Sprachkenntnissen
wird zu zwei, 4 und 7 jäh-
rigen Kindern Aufgenom-
men. 9310

Oklevéles tanítónő állást
keres 5—10 éves gyerme-
kekhez. Beszél szerbül, ma-
gyarul és németül. Löwi E
Valkanj stanica (Banat).
9384

Középkorú nő minden há-
zimunkát önállóan végez
házvezetőnői állást keres.
vidékre is elmegy. Cim a
kiadóban. 9330

Borbélysegédet keresek
csak elsőrendű munkaerő
jelentkezések. Djura Mi-
jatović, Subotica, Aleksan-
drova ulica 1. 9275

Ügyes lányokat sapka mun-
kára felvesz Facsar sapka-
ipar, Paje Kujundžića ul
11. 9225

Utazót keres szerbországi
drogéria. Csakis fellőlten
komoly, megbízható egye-
nek, akik a szerb nyelvet is
bírják, jelentkezzenek e lap
kiadóhivatalába »Drogéria«
jelige alatt. 9266

Ügyes tanulóleány felvé-
tetik. Berényi varroda, Pet-
rográdska 6. 9267

Perfekt szerb, magyarul tudó,
kereskedelmi akadémiát
végzett, szép írással, gépmu-
tató nő, állást keres Cim a
kiadóban. 9135

Ön állást keres? Tanuljon
ki sofförnek. Folytatólagos
előadás szerb, német, ma-
gyar nyelven. Belépés bár-
mikor. Eredményért garan-
tálunk. Sofföriskola (keres
és ipari miniszteri eng.) No-
visad, Kral'a Aleksandra 7
az udvarban. Vállal gumi
vulkanizálást. 8678

Fahivatalnok, perfekt né-
met, szerb és magyar, hosz-
szabb detail gyakorlatú
állását változtatni óhajtja.
Szíves megkereséseket:
»Könyvelő« jellegre Wolf
trafik, Vel.-Kikinda kéret-
nek. 8886

Ügynököket és helyi kép-
viselőket keresünk feltét-
lenül szükséges konvhai
cikk eladására. Havi keres-
tet az illető szorgalma sze-
rint 5.000—15.000 dinár. —
Szükséges garancia 500 di-
nár. Írásbeli ajánlatok a
fővetkező címre küldendők.
Paspá, Beograd, Balkanska
ulica 34. 9126

Tanulóleányt női szabóság-
hoz felveszek. Rozika Szu-
vácárov, Szenes-szalón
volt főmunkása (Zentai ut.)
Licka ulica 4. 9254

Fényképészegéd, lehet
férfi is, jó retusőr, teljes el-
látás és fizetés mellett ke-
restetik. Szegő Félix, Kula
9271

Elsőrendű modistin felvé-
tetik. Revü-szalón, Sombor.
9268

Jó házból való fiut aszta-
lostanoncnak felveszek. Ko-
haja Ferenc, IV., Sokacka
ul. 11. 9140

Zongora filcezt, bővizést
hurozást, hangolást és min-
den egyéb zongorajavítást
elfogadok jótállás mellett
Vidéki megrendeléseket
pontosan eszközlök. Kromb-
holz Albert zongorakészítő
Subotica, Vilsonova ul. 28.
9160

Gyógyszerész-assistens
szerb, magyar, német nyelv-
ismerettel, nagy praxissal
állandó kondíciót keres. Ki-
segítést vállal. Cim a kiadó-
ban. 9163

Fárisi szabáscsikolát vég-
zett tanárnő készíti női
kosztümöket, kabátokat, ru-
hákat mérsékelt áron. Olga
Djurić, Aleksandrova 13
III. emelet. 9208

Cukrászegédet, jómunkást
azonnalra keresek. Cim a
kiadóban. 9216

Szabóságod, elsőrendű nagy-
munkást és 1 jobb fiut tan-
noncnak felveszek. Bózsó
Vince, Városi zenede alatt
9257

Fényképésznő, aki az ősz-
szes laboratóriumi mun-
kákban jártas, komoly mun-
kaerő, azonnali belépésre
állandó alkalmazásra ke-
restetik. Ajánlatok Foto-
atelier Slavia, Dubrovnik
címe küldendők. 9232

Ujjonnan alakult paplan-
gyár keres paplanszakem-
bert kedvező fizetési felté-
telek mellett. Ajánlatok a
fizetési igények megjelölé-
sével a Publicitas d. d.
címe Zagreb, Gundulićeva
11. küldendők »Zukunft«
jellegre. 9218

Füvid- és divatáruhában jár-
tas kiszolgáló nő azonnal
felvétetik. Cim a kiadóban
9252

Jó házból való négy közép-
iskolát végzett fiu tanonc-
nak felvétetik a Brummer
cukorkagyárban. 9221

VÉTEL-ELADÁS

Eladó teljes vendéglői és
kávéházi berendezés. To-
vábbá 150 hektó boroshor-
dó, alig használt 370—700
literig, esetleg borért át-
cseréltem. Blau Sándor, Bač-
ka Topola. 9262

Kupuszinán vendéglő és
fűszerüzlet teljes berende-
zéssel, 2 szobás lakással 5
évre bérbe vagy teljesen el-
adó azonnali átvétellel. —
Tóth István, Kupuszina.
9294

Diófátunk és vastag törzs
eladó Somborban Lahović
árvaszáki ülnöknél. 9297

Eladó ház Somborban, Pop
Dimitria ul. 4. Azonnal be-
költözhető. 9301

Ford-autó, használt, telje-
sen jókarban, majdnem új
gumikkal, olcsón eladó. —
Szeles Testvérek bankháza
Sombor. 9300

Szomborban eladásra be-
rendezett szobát keresek
külön bejárattal, lehetőleg a
központhban. Ajánlatokat
Dr. Szántó Miklós címre
kérek. 9298

Használt autógumit mander
mennyiségben veszek. Ta-
kács, Miloš Obilić ul. 16.
9321

Travagányhoz nagyszerűen
alkalmazható 2 hengeres
6 HP Deimler-motor eladó
Bata, Miloš Obilić 16, Su-
botica. 9316

Eladó föld. Cnabarán 40
lanc elsőosztályu föld el-
adó s azonnal átvehető. —
Értelme betni Kadvány Or-
ban Sentán, Tópart utca
17. 9323

Majdnem új fényképezőgép
13×18, eladó. Bővebbet:
Villanvtelep. Portás. 9278

Tűzifa eladó, 100 vagon.
Felvilágosítással szolgál Pe-
rić »Elite« kávéházban. No-
visad. 9326

Eladó Suboticán, főtéren
jóforgalmu hentes-mészáros
üzlet, gépekkel, teljes fel-
szereléssel. Cim a kiadó-
ban. 9328

Háztartási és konyhafelsze-
relési cikkek legolcsóbban
beszerezhetők: Edények
sziták, kosaráruk, alpacca
evőeszközök, kefék, láb-
törölők nagy választékban.
Ehrenfreund Géza üzleté-
ben, Subotica, Rudić ul. 1
(Gyümölcs-piac). 9256

Jóforgalmu fűszerüzlet ital-
mérőssel és trafikokkal ház-
zal együtt betegség miatt
eladó. Cim a kiadóba.
9243

P. Ilinson, a tó mentén, köz-
vetlenül a strand fűrdő mel-
let eladó nyolc (8) lanc
terjedelmű gyümölcsös és
veteményes kert. A vetemé-
nyes fekvésénél fogva alk-
almas bolgár kertészetnek
és bővizű kuttal van ellát-
va, melyből a vizet villany-
árammal lehet hajtani. A
kertben két szép tanya van.
Tudakozódni lehet a hely-
színről és dr. Andrija Pleti-
ković kir. közjegyzőnél, Bač-
ka Topola. 9319

Bognár-ház, 15 éve újjaép-
ített, négy kovacsmeester kö-
zött, már 40 éves bognár-
sággal, eladó. Bővebbet a
helyszínen, Puhá Antalnál
Staramoravica, Bačka. 9269

Prima burgonyát, káposzt-
tát és hagymát azonnalra
és későbbi időre vagonfé-
telekben szállítok. Vladi-
mir Jakov, Stapar. 8952

Keresek 10 lanc földet meg-
vételle. Távolság nem hatá-
roz. Bővebbet »Amerika«
Közvetítő Iroda. 9346

Fiat autó 505, hatszemélyes
kifogástalan állapotban ol-
csón eladó. Löwenthal Hen-
9647

Sütőde, berendezéssel he-
lyis gőz, káccsal együtt,
hávonki it körülbelül 3 va-
gon' süt, betegség miatt
eladó. Cim a kiadóban.
9358

Eladó egy mult évi 200 li-
teres szőlőprés és egy szin-
ter mult-évi szőlőtörő. Cim
Csóvics Albert, Mucsi-telep
90. 9283

Thurzó ház eladó. Zrinjski
trg 19. 9337

Gumi- és combiné-fűzők
fehér és színes, a legjobb
kivitelben. Gutai Ferencné
VIII., Ostojiceva ul. 29.
9164

Eladó ház, két szoba, kony-
ha mellékhelyiségekkel. II.
Slovačka ul. 6. 9153

Rőzagy, duplaméretű, ele-
gáns kivitelben, eladó. Cim
a kiadóban. 9276

Vaskereskedés-berendezés,
fűtős, modern, eladó Ul-
reich Testvérek vaskereske-
désében, hol az még hasz-
nálhatan látható. Ugyan-
o t egy 3. számú Wertheim
pénztár is eladó. 9186

7 kupa és 2 és fél kupa sző-
lő terméssel, családi ok mi-
att azonnal eladó. Cim a ki-
adóban. 9201

Ventilátorok, különböző
nagyságban eladók 100
m/m. Hamburger, gépipar
és vasöntöde, Subotica, Tel.
566. A teherpályaudvarnál.
9250

Hengermotormalom bácskai
városban bérbe, vagy eladó.
Többévi lefizetésre, Buzava-
lutában. Jelige »Biztos jó-
vő«. 9241

KORZO MOZI
 Vasárnap utoljára
LUCY DORAIN filmje:
Feleségem férje
 Hétfőtől
Szerelmében
 Grete Nissen, Ricardo Cortez, Wallace Beery
 gyönyörű ujdonsága
 Előadások kezdete mindkét mozdonyban 6 és fél 9, vasárnap 4, 6 és fél 9 órákor

LIFKA-MOZI
 Va árnapi utoljára
 a nagysikerű
Fekete apáca
 Hétfőtől
Bűnös vagy!
 Francia filmremek
 6 felvonásban

D. N. Jovanović
 Beograd, Terazije 3
 Telefon 43-80
 Vállal mindennemű ügyvédi megbízást és eljár az összes bíróságoknál és közigazgatási hatóságoknál 922

Gyümölcs- és rózsafákról
 árjegyzéket díjtalanul küld
 Gallé Viktor városi kertész

Bácska nagyobb helyiségében mérnöki (geometriai) iroda részére
RAJZOLÓI
 ki teljesen önálló munkakeresésként belépésre keresek. Sürgős ajánlatok a fizetés megjelölésével 1098 szám alatt a n. vizsadi kiadóba kéretnek

Eladó gazdasági felszerelések: Hatos Magv. All. golyócsapágyas cséplőgarnitúra, Fordson traktor, esztergápad, Hoffherr gőzkukoricamorzsoló, boroshordók 100-3200 literig és egyéb rincefelszerelések. Bővebbet: Uradalmi Intézőség Novibecsej, postafiók 7. 9177

KÜLÖNFÉLE
 Gyári áron alul vásárol, ha ruháját Földes Samu ruhaárúházában, Gyümölcs piac vásárolja. Férfi öltöny 500, Raglan 700, bőrkabát 850, gummiköpeny 225, gyermekruhák 225, fiu vagy leányköpeny 350, Női divatkabát 575 dinár. Vidékre utárvétellel, meg nem felelés esetén kicserélem, vagy a pénzt visszadom. Tessek meggyőződni, ügveljen a cégre! 8424

Novisadon, Kralja Aleksandra ulica 19. sz. házban egy nagy és egy kisebb utcai üzlethelyiség november 1-re kiadó. 9287

Csalótni fog, ha nem Buljovcsics Bélánénál vesz paplant, Subotica, Pašičeva ul. 8. (Edény-piac). 8302

Raktár vagy műhelyhelyiség nov. 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 9176

Gőz és motoros cséplőgarnitúrák, magányos cséplők, locomobilok, kisebb-nagyobb motorok, motoros morzsolók, darálók jutányosan eladók. — Kulfurásokat vízvezetési felszerelésekkel vállal: Vadócz Károly, Bačka Topola. 8744

Ujoncok. Ha azt hiszik, hogy ujoncoztatásuk téves alapon történt, forduljanak pontos és szakszerű tanácsért a »Nemzetközi Irodához« Subotica, Aleksandrova 9. 7628

Akkumulátortelepeket, fémiszapot, fémhamut, ócska rezet, fémot, ont minden mennyiségben vásárol »Calin« k. d. Zagreb, Mandaličina ul. 1 8750

»Uranija« Beograd, Jugo Bogdana 14. Végez mindennemű katonai privát információkat. Információt (felvilágosításokat) ugymint utleveleket, vizumoztatásokat kivéve Oroszországba, minden államban. 9346

Csanágykóroziciót 20%, 40% és 60% cinktartalommal, továbbá bronzrudákat és tarsolyokat minden méretben szállít legolcsóbban »Calin« k. d. Zagreb, Mandaličina ul. 1. 8748

Keresek a beltérhez közel 2 szobás lakást. Cimeket a kiadóban kérek.

Sineket és vagonetteket minden kivitelben és mennyiségben vesz »Calin« k. d. Zagreb, Mandaličina ul. 1. 8751

Kiadó 2 szép szoba, konyha mellékhelyiségekkel. — Bővebbet »Amerika«, főposta mellett.

Prima buronyát azonnalra és későbbi időre vagon-telepeket szállítok. Vladimír Jakov, Stapar 8952

Keresek 4 szobás lakást a beltéren mellékhelyiségekkel Bővebbet »Amerika« Közevitő Iroda, főposta mellett. Ha valakinek kiadó lakás van, jelentse be irodámban a leggyorsabb elintéztést nyer. »Amerika«, főposta mellett. 9346

Vámhengerőzmalom, jömenetű, öt percnire a vasutállomástól, azonnalra szabadkészből eladó. Bővebbet Kunnert Katarinánál, Kač (Bačka). 9002

Külföldi utamról megérkeztem — Kérem a hölgyközlőnőket azok meglepetésére

Vasúti vendéglő betegség miatt eladó. Cim: Özv. Takács Józsefné, Sztarakanizsa. 9263

Tisztviselő keres szerb esetleg bunyevác uri családnál teljes ellátást. Cim a kiadóban. 9343

**Használt autó gummi-
penyét,** minden ballon dimenzióban bármely mennyiségben veszek, továbbá puha cord-gumit. Levélbeni ajánlatok Krum Babamović Stip — Južna Srbija, kéretnek. 9097

Házasság
 Kereskedő, 32 éves, szép üzlettel Beogradban házasságot kötne komoly urival leánnyal vagy özvegygel, kinek megfelelő hozománya van. Ajánlatokat fényképpel együtt, melyet visszaküldök a Jugosl. Kudoi Posse k. d. Beograd címre kérek »Iskre« jellegre. 9377
 Titoktartás biztosítva.

APRÓHIRDETÉSEK
 Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címező kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felblyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésekben válaszoljuk melléklendő.

MODERN MOZI, PANCSEVO
 Sombat és vasárnap
Venus temploma
 Hétfőn és keáden
Habsburg hóditások
 Legközelebb jönnék:
 Sport-V nus, Főszereplő Ro'ald Ko'man.
 Főhadnagy ur feleségem
 Főszereplők: Harry Liedtke és Lilian Harvey

A-E-G MOZIGÉPEK
 összes mozikkeket és
FILMEKET
 legjobb minőségben szállít vezérképvit elét:
Orient-Film D. D.
 Subotica

Külföldi bevásárlási utamról megérkeztem
 ren' kívül sikkos dolgokkal. — Kérem a hölgyközlőnőket azok meglepetésére
PUGANY-ka'apszalon
 Subotica, Fra Ješe trg 9 — Ljubibr tics-ház

Jutányosan féltelher-autó
 Mason Road King amerikai gyártmány, 1 és 1/2 tonnás, új gumikkal és pneumatikkal, anlasserrel, majdnem új. Féltelher-autó »PERL« osztrák gyártmány, 4 1/2-5 tonnás, villanyvilágítással.
 O ulic mérnök irodája, Žabalj (Bačka)

Mindenki saját érdekében minél több
J D O L K R E M
 betűt gyűjtsön, mert a közeljövőben új módszert vezetünk be, mely szerint azok is részesülhetnek jutalomban akiknek eddig nem sikerült az
J D O L K R E M
 szót összeállítani!

VÁROSI MOZI
 15 Csütörtök 16 Péntek 17 Szombat 18 Vasárnap
KIN
 a komédiás
 a legzenésibb színész élete és halála, id. Dumas regénye után. Fő szereplők:
 Ivan Možuljin, Nataša Sienko, Niko'aj Kolm
A két világ eimhora
 Előadások kezdete délután 1/2 6 és este 1/2 9 órákor, vasárnap és ünnepnap délután 4, 6 és este 1/2 9 órákor

Garantált vegytiszta 80% Ecetsav
 és mindennapi használatra a legolcsóbban
Kovács és Gelányinál
 2338 kapható. Rud-é-kitérő. Telefon 8-45

Keresek október 1-re lakást, 3 szoba konyhával vagy 2 szoba, előszobával és konyhával. Cimeket »Literaria« Mavra Heumann körjük leadni. 9334

APOLLO, NOVISAD
 Szeptember 16, 17, 18-án
 Rendkívüli attrakció!
FELTÁMADÁS
 Tolstoj Leó nagy műve 10 felvonásban
 Főszereplők:
 Dolores del Rio
 Rod la ...
 2 órás előadások!
 Rendes helyrak!

Elegánsan butorozott utcai szoba házaspárnak vagy magányosnak október 1-től kiadó. Cim: Ivana Antunovića ul. 11. 9285

Butorozott szoba, esetleg külön konyhával, kiadó. — Mucsy-telep 6, Korányi. 9192

Elvesztett szerda délelben Dr. Horváth József Staramoravica címmel egy csomag a szubotici állomáson. Megtaláló küldje a fenti címre vagy a kiadóba. Jutalom 250 dinár. 9338

Lukas edényét otthon megfoltozhatja 1 dinárért. Szivesen bemutatjuk, hozzá be a hibás edényt Medjanski vaskereskedés, Subotica. 8808

Butorozott szoba kiadó. — Szűró és többféle hordók eladók. VIII. Željeznika 10. 9333

Rimske Toplice (Römerbad, Szlovenia) rádióaktív termalfürdő, penzió szeptember 60 dinár, állami tisztviselőknél 20 napi panziófürdő és fürdőilletékek 1280 dinár. 3865

Műtét minden nő és leány örökre eltávolítható, mert prof. Osmith önkézelési rendszerével leányaságát visszakaphatja újra leány lesz. Díjtalan felvilágosítást kérjen Rifcsitytól, Budapest Ferenc körút 8-II. 24. Zárt levélre 3 dináros bérleg kell. 9329

Kézimunka, drukkolások, DMC pamutárak, menyasszonyi kelengyék, selvem flórharisnyák, nap- és esőernyők, férfi és gyermekszandálok és cipők — gummicipők —, játékaru legolcsóbban Budanovics, Teréz kézimunkaüzletében kaphatók, Subotica, Rudić ulica 1. 7845

Beogradban, a centrumban tiszta, szépen butorozott különbejáratu szoba, fürdőszobahasználattal azonnalra kiadó Lea Kosmetika Beograd, Palota Luxor, Balkanska 8. 9246

CENTRALNA BANKA ZÁLOGINTÉZETE
 Subotica, Aleksandrova 4. Nyitva 8-12, 3-5-ig. 7052

Gyermektelen házaspár keres különbejáratu butorozott szobát konyhával. Cimeket »Állandó« jellegre a kiadóba. 9236

Megbízható osztálysorsjegyelárusítókat keresek jutalékra Tőkebefektetés, szakértelem nem szükséges. Kereskedők, trafikosok stb. sürgős ajánlatát kéri Gyetvai Lajos sorsjegyelárusító. Bačka Topola. 9098

Férfi ruhákat, női kabátokat mérték után — részletfizetésre is — legolcsóbban rendelhet V. Kuntscher férfi és női szabónál Pašičeva ul. 9. (Edénypiac). 7575

Pincehelyiség a beltéren. Üzlethelyiségnek is használható, azonnal kiadó. Érdeklődni a Bárany-szálloda portásánál. 9140

Nemzetközi Iroda Subotica Aleksandrova 9. Utlevelek konzui láttamozását legolcsóbban végzi. Beküldés posta útján. 7628

Röntgenorvosok figyelmébe ajánljuk a most érkezett Röntgenfilmeket, lemezeket olcsó árban. Barta i Drug fotoszaküzlet Novisad Dunavska uca 9 8749

Lakás, éves, azonnal kiadó legjobb helyen Palicson 4 szoba, fürdőszoba, 2 terasz, minden mellékhelyiséggel, két család részére is alkalmas. Cim a kiadóban. 9141

Szép szoba-konyha szabad lakás október elsejére kiadó. Sienkievićeva ul. 14. 9264

Vese, húgyzervi bántalmaknál, köszvény, reuma és cu'o ajnál a lithium és bórsavas natrium tartalmu
Salvator-forrás
 a legelsőbbrendű gyógytényezőnek bizonyult
Tejjesen bakterium- és vasmentes, könnyű emésztéshez ideitő-ital
Kapható mindenütt!
 Vezérképviselet: Vojvodina és Szerém részére Braća Cell-ović, Novisad

Legjobb ajánlható nevelőket, nyelv- és zenetudással vagy anélkül, gyermekkertésznőket, ovónőket, játszótársakat, egyetemist és zeneakadémiai növendékeket a szüneti hónapokra teljes ellátással (au pair) is ingyenesen közvetít tagjainak: »Pädagogenbund« Wien, IV. Karlsplatz 7. 7537

Igen tisztelt vevőinkhez!

Tudomásukra adjuk, hogy központi eladási telepünk Jugoszlávia részére

Novisadon, Temerinska ul. 1 sz. alatt

megnyílt, ahova az összes érdeklődések is intézendők

Tekintsék meg kiállítási csarnokunkat!

Összes gépeink alkatrészeiből nagy alkatrészraktár!

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH

MAGYAR GÉPGYARI MŰVEK RT.

9214

Ezennel tudatjuk, hogy a

világhírű

International Harvester Company

MC. CORMICK

mezőgazdasági gépgyár főképviseletét Jugoszlávia egész területére átvettük

Ezért **1927. október hó 1-től** fenti gyártmányai

u. m. **traktorok, motorok, aratógépek** és ezen gépek

összes alkatrészei kizárólag nálunk vagy képviseletünk útján
szerezhetők be

Auš i Drugovi k. D.

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH

OSIJEK
Desatičina ul. 17

NOVISAD
Temerinska ul. 1

ZAGREB
Petrińska ul. 26

Az imperializmus hajdan és ma

Írta: Guglielmo Ferrero

A nagy olasz történetíró, az ókori Róma történetének világhírű kutatója az alábbiakban rendkívül érdekes párhuzamot von a mostani és a klasszikus idők imperializmusa között.

Az emberek úgy haladnak a jövő felé, hogy hátranéznék mindig a múltba. Ez a magyarázata annak, hogy a népek, de az államférfiak is, ha birodalmat akarnak alapítani vagy megnagyobbitani, mindig a régi Rómára hivatkoznak: a fasiszták épen úgy, mint az angolok. Pedig igen mélyreható különbség van a imperializmus mai és ókori formája között. Most szemügyre vesszük egy pillanatra ezt a különbséget, mert felettebb fontosnak látszik.

A római imperializmus meg tudta változtatni az ő több-kevésbé terjedelmes programját anélkül, hogy bizonyos ritka és kivételes esetektől eltekintve, erőszakkal megváltoztatni próbálta volna a leigázott népek gondolkodását. Biztosítani a békét, a rendet, behajtani a megfélemlített népek adóit, megszerzeni a földeknek, a bányáknak egy részét: ezek voltak a római birodalom legfőbb céljai. Rómában mindezt el tudták érni anélkül, hogy megmászották volna a törvényeket, az erkölcsöket, az eszméket, az intézményeket és a helyi hagyományokat. A rómaiaknak például sohasem jutott az eszükbe, — ami a modern népek figyelmét annyira lekötötte —, hogy nyelvük ismeretét terjesszék. Azok a népek, amelyek, mint például a gallok, elfelejtették nemzeti nyelvüket s megtanulták a latint, önként tették ezt, anélkül, hogy kényszerítést tapasztalhattak volna rajtuk. Bizonyos tekintetben azt mondhatnánk, hogy a rómaiak sohasem foglalkoztak komolyan azzal a gondolattal, hogy elromáiasítsák a hatalmuk alá vetett népeket. Megengedték nekik, hogy a helyi hatóságok tovább életben maradjanak és szabadon működhessenek: és ha a birodalomnak bizonyos részében a teljes elromáiasodás lett az eredmény, ennek az a magyarázata, hogy ezt a folyamatot a helyi hatalmak elősegítették.

Sok író és politikus csodálja ma is ezt a mély politikai bölcseséget és azt ajánlják, hogy a mai politikusok is utánózzák. A római bölcseségnek azonban, legalább részben, a szükségszerűség a magyarázata: és nem volna túlkönnnyű utánózni a modern népeknek. Az európai uralom is elérné ezt a célt, például a mohamedán országokban, ha nem az volna a szándéka, hogy értékesítse a meghódított és fennhathatóság alá vett területeket, kiaknázza azokat a mi civilizációnknak sokkal hatalmasabb és tökéletesebb eszközeivel. Amde lehetetlenség a mohamedán országokba bevinni a mi civilizációnk eszközeit, megkezdeni, mondjuk, a vasutépítést anélkül, hogy meg ne változtatnánk ugyanakkor, több-kevésbé a népesség lelkületét, bármennyire szeretné is az uralkodó állam tiszteletben tartani a meghódított népek hiedelmeit és hagyományait.

Hogy csak egy példával szolgáljunk: a mi civilizációnk lényeges jellemvonása s egyben fejlődésének szükségképeni feltételei gyöngíteni a hagyományok szellemét; sajátossága még az eszmék, az érzelmek változékonysága, ami lehetővé teszi az erkölcsöknek, a lakóhelynek gyors fölcserélését, az izlésnek, a személyi kapcsolatoknak és a környezetnek gyakori változtatását. Csakhogy a hagyomány szelleme az a gránittalapzat, amelyen a mienket megelőző társadalmak nyugodtak, a mohamedán társadalmak épen úgy, mint a többiek. Ezért azután nem meglepő, hogy a fanatikus mohamedánok, amint azt a XIX. század első felében a példák itten Európában megmutatták, konok hívei lévén a régi rezsimnek s a hagyományoknak, kárhóztatják a mi mai civilizációnkat és nem akarják elfogadni az anyagi életnek nyilvánvalóan leghasznosabb eszközeit sem, mint például a vasutat. És ők következtetéseket. A gondolkodásban az anyagot és szellemet a világon sehol sem lehet úgy elkülöníteni, mint abban a korban, amikor a Korán íródott, amelynek tanítása szerint lehetetlenség vasuton vagy repülőgépen utazni. De az

mék, a szükségletek, az intézmények, az eszközök, amelyeket alkalmazunk a természet ellen való küzdelmeinkben.

Nem kevésbé fontos tehát, hogy ez az erkölcsi különbség egyben gazdasági természetű különbség is; s ez különíti el a régi imperializmust a maiktól. A közfelfogás általában azt hiszi, hogy gyarmatok szerzéséhez nem kell más, mint elfoglalni egy gazdátlan vagy gyér népességű területet. A valóságban azonban az, hogy a mi civilizációnk, jölleret sok tekintetben megkönnyítette a gyarmatosítást a szállító és közlekedési eszközök tökéletesítése révén, ugyanakkor azonban több szempontból meg is nehezítette. Mert elnyom a gyarmatokban s általában minden új országokban mindent, amit az autonóm fejlődés lehetőségének nevezhetnénk.

Hajdan a nemzetközi kereskedelem általában kisszámu fényűzési termék kicserélésére szorított; a szükségletek korlátozva voltak s minden ipari termék, kivéve bizonyos luxusiparágakat, könnyen szállítható volt egyik országból a másikba, ha szórványosan is, mert a fő termelőerő ebben az időben még nem volt más, mint az őzsemműves személyes készsége. Az összes országok még a legszegényebbek is, kielégítették önmaguk saját szükségleteiket, sokkal nagyobb mértékben, mint ma a leggazdagabbak. Új emberi közösség alapítására valamely elhagyott területen nem kellett más, mint összetömöríteni egy csoport gyarmatosítót, megbízni őket a föld művelésével, kivinni bizonyos számú kézművest, akik a föltétlenül szükséges ipari termékeket előállítják és a gyarmatosítási eljárást mellett elő tudta állítani a maga számára az összes szükségleteket.

Ma azonban nem így van. Az élet mindinkább fényűzőbbé válik; a szükségletek megsokasodtak, a legfontosabb

iparágak az aránylag kisszámu nagy ipari területeken összpontosulnak, a nemzetközi kereskedelem szinte csodás arányokat öltött. Azok az országok, amelyeket általában új országoknak szoktunk nevezni, akár független államok azok, akár gyarmatok, kénytelenek az ipari országokban nagymennyiségű kézműipari cikket megvásárolni, amit saját terményeikkel fizetnek. Ezek az országok csak abban a mértékben fejlődhetnek, amilyen mértékben termelni tudják kedvező feltételek mellett azokat az anyagokat, amelyekre rászorulnak az ipari országok. Így például a gummifogyasztás gyorsan föllendített egyes brazil tartományokat és egyes afrikai kolóniákat. Sőt Argentína gyors fejlődése részben a gabonaneműk és a húsfogyasztásának tulajdonítható, ami az elmúlt száz esztendőben világszerte nagy mértékben megnövekedett.

Számos példát lehetne még előhozni: az új országok, a függetlenek épügy, mint a gyarmati sorban lévők, ezernyi kötelékkel vannak manapság a régi civilizációhoz odakapcsolva. Ha ezeknek az országoknak jövőjébe akarunk tekinteni, nem elegendő számon vetni erőforrásaikkal, termékenységükkel, kiterjedésükkel, vagy egészséges voltukkal. Azt a kérdést is fel kell vetnünk, hogy milyen helyet foglalnak el a kereskedelmi világban, milyen terményeket tudnak eladni kedvező föltételek mellett a civilizált társadalomnak.

Ez a magyarázata annak, hogy gyarmatbirodalmak, még azoknak a népeknek a gyarmatai is, amelyek legnagyobb tapasztalattal rendelkeznek, mint például Anglia és Franciaország, legnagyobb részben gyéren vannak benépesítve. Ez a magyarázata annak is, hogy nem elegendő, ha a túlnépes országok meghódítanak országot, mert találni kell munkaalkalmat s kenyeret kell adni igen sok kőznek. Ahhoz, hogy munkát adjanak, az is szükséges, hogy a gyarmatokat értékesítsék. Ez pedig ma sokkal bonyolultabb probléma, mint hajdan volt.

zafias énekeket és évszakzöngemé-nyeket küld a gartenlaubeszertő színes borítéku hetilapoknak és nem alkot nagyszabású, bölcselmi eszmékkel terhes, súlyos kaliberű műveket a jövő nemzedékeknek és a halhatatlanságnak. Bizony Madách Imre, ha csendes boldogságban, hű és szerető feleség oldalán ülhet a sztrégovai udvarház kényelmes szobájában, szinte bizonyos, hogy nem az *Ember Tragédiája* komor és fenséges-borzalmas jeleneteivel hódítja el diadalmas helyét az irodalomtörténetben, hanem dilettánskodó tollal vigjátékokat »készít« a Nemzeti Színháznak, amelyeket a szigorú drámabírázó bizottság a szerző előkelő társadalmi állására való tekintettel elfogadásra ajánlott, az igazgatóság kétszer-háromszor színrehozott s a közönség rég elfelejtett volna.

Ebből persze nem következhetik az, hogy — így állván a dolgok — most már a költészet érdekében kinozni kell a költőt, bár Nietzsche, ha hozzászólana a kérdéshez, alighanem igen-nel felelné rá azzal az okfejtéssel, hogy egy embernek a boldogsága vagy a boldogtalansága vajmi kevésbé fontos, ha százaknak ezreknek a gyönyörűségéről van szó. Az emberföltötti ember elméletének a hirdetője úgy okoskodna, hogy egy egyénért, ha még oly jeles versíró, nem kár, ha a szenvedési árán vagy a vesztével, tömegek élvezhetnek örömeiket, valamint hogy tömegekért se öltünk gyász, ha a pusztulásuk révén egy oly férfiú fejtheti ki az erőit, aki nagyot alkothat vagy — rombolhat. Mégis: az ily elmélet tulbrutális ahhoz, hogy még az elveken nyargaló Übermensch-teoretikusok is a magukévá tehetnék. Ha nem bántanák a költőket (persze csak a nagyokat szokták), s hagynák őket nyugodtan boldogtalannak lenni, kevesebbet szenvednének s olyformán éreznék magukat boldogoknak a boldogtalanságban, mint a vértanúk, amikor kiozták őket. A költő persze ebben a kedvező esetben se olymód lenne boldog, mint a nyárspolgár — igazán boldog csak a nyárspolgár lehet —, de nem kellene emigrálnia a városából vagy a hazájából meg nem mértés, kutyabavétel, guny és üdöztetés miatt.

Ha a költők zaklatás nélkül adhatnának formát az eszméknek s a verseiket oly nyugalomban írhatnák meg, mint például a közjegyzők az aktáikat, lassan-lassan új típusú poézis támadna, mert új költőtípus írna: az a poézis, amely nem »mély fájdalom«-ból táplálkozik, hanem örömeiből és kéjes hangulatokból. Hiszen volt már ily poézis, amely ha nem is a legmagasztosabb, de nem is a legaljasabb; a Horáciuszé. Ha e derült versek nem is a legmélyebbek a latin nyelvűek közt, mindenesetre magas színvonalúak s a legkellemesebb olvasmány, amely csak képzelhető. Valószínűleg Maecenas urnak az érdeme volt, aki tejből-vajból fűrésztette a saját személye körüli poétáját, s a szubvenció és uri kényelem tyukjával-kalácsával kényesztette őt el, hogy e versek ily vídában bölcs hangulatuak. Ha a jeles poéta nem tejből-vajból fürdök, hanem buban-bajban kénytelen élni, bizonyára keserű és világfájdalmas dalokat zeng, és kérdés, olvasnák-e őket a gimnáziumok felsőbb osztályaiban és diákosan képzett, klasszikus szabású öregurak könyvesházaiban? Mert ha még úgy igaz, hogy szenvedés után jönnek létre a legszebb költői művek, az már nem áll, hogy a szenvedés maga elég a megszületésükhöz. Alkotótehetség is kell hozzájuk, s ha az ily képességgel megáldott énekes úgy élhet, mint Horáciuszé, vagy csak olyan polgári nyugalomban és gondtalanságban, mint a jó módú Arany János, akkor pusztán ezért nem fog értéktelenebb műveket alkotni, mintha fájdalom diktálná őket.

Ha a nemzetek úgy becsülnék meg a költőiket, mint tesszem a

Irodalmi levél

Írta: Baedeker

A legemlegettebb magyar költőről, Ady Endréről lévén szó, egy lelkes híve és igen értelmes olvasója azzal dicsérte, hogy sokat szenvedett, gyakran betegeskedett, élete egy időszakában anyagi gondokkal is küszködött, a közönség tulnyomó része közömbös maradt iránta s a kritikuskok legtöbbje pálcát tört költészetének az irányzata fölött, még a hazafiságát és a magyarságát is kétségbe vonták sokan, s ő mégis nagyszerűt alkotott.

Aki vitatkozott vele, a mégis szóhoz kapcsolta a maga véleményét s polémikusan felelte:

— Nem mégis, hanem éppen azért alkothatott nagyot s maradandót. Nagy elődei a magyar lírában. Balassa Bálint, Csokonai és Petőfi se voltak boldog emberek, Vörösmarty és Arany is sokat szenvedtek, s a poézisben náluknál sokkal kisebb Tóth Kálmán oly boldogtalan volt, aminők csak a legnagyobb költők szoktak lenni.

S mert látta, hogy figyelemmel hallgatják, folytatta:

A költőnek — s különösen a lírainak —, úgy látszik, előnyére szolgál, ha rosszul bának vele: ettől a bánásmódtól jobbak lesznek a versei. *Facit indignatio versum*, — mondta nagyboldosan Ovidius Naso, aki száműzetésben tökéletesebb sorokat írt, mint a jóllét derűs napjaiban. Még Kisfaludy Sándor is, ez az egyáltalában nem boldogtalan ember — mert jó sok szerencséje volt a nőknél és a szerelemben, még ő is — jobbat alkotott Himfynek első kötetében: a *Kesergő*-ben, mint a másodikban: a *Boldog Szerelm*-ben. (A boldog házasság, amelynek ez utóbbi kötet köszönhet a létét, tudvalevően egyike a líra, s különösen a szerelmi líra legnagyobb ellenségeinek.) Ha a fékezhetetlen temperamentumu Byron nem gerjed éktelen

haragra az angol *cant* szemfogató és szenteskedő magaviseletén s honfitársainak és a kritikuskoknak állásfoglalásán, amellyel ezek tiltakozni próbáltak tehetségének a korlátlan szárnyalása ellen, ez a bojkottált zseni aligha röpült volna föl oly magasságokba, ahová *Childe Harold*-jának és *Don Juan*-jának a strófaí fölzengtek. Byron a lordok házában, Byron, aki ebédeket ad és estélyekre jár, Byron, aki konzervatív politikát csinál, Byron, akit agyonmaggasztalnak, mert felsőházi tag, nagybirtokos és kastélytulajonos létere verseket kegyeskedik írni, óh, az ily Byron legföljebb tennyson-i nivóig emelkedik s nem röpül föl byron-i csucskhoz. Nála is a méltatlankodás s a harag génusza szülte a legszebbet, amit gyönyörűséggel olvashatunk tőle.

Az olyan poétából, akit mingyárt elismernek, zsoldárhangú dicsérik-ádkkal fogadnak, föllépésük alkalomával nyomban irodalmi társaságokba behívják s a legkonzervatívabb szemlék hasábjaira részabadi-tanak, az ilyen szerencsésen debütáló tehetség rendszeren csak jó verselő és virtuóz rimelő lesz és Byron, Shelley, Heine, Kleist, Baudelaire, Verlaine, Petőfi, Ady nem nőhet belőle. Egy német költő mondása hirdeti a megdönthetetlen igazságot: *Poesie ist tiefes Schmerzen*. Dante és Tasso sokat szenvedtek, többet mint bármelyik kortársuk. Ha boldogok lettek volna (ami ugyan alig képzelhető), az *Isteni Színjáték* s a *Megszabadított Jeruzsálem* sose jelennek meg. Az ily »nagy« költemények mindig szenvedésből szakadnak ki, s a nyugalomban, rendes házasságban vagy egyéb szerelmi boldogságban mosolygó, polgári tiszt-ségekkel díszes és karriert befutott poéta csinos versikéket, szabályos sztruktúrájú, de vérszegény balladákat, családis költeményeket, ha-

sportmatadoraikat, és úgy ellátnák őket, mint például (nem mondom nagyot) a papjaikat — utóvégre ők is sportférjak, akik figyelemreméltó rekordokat tudnak fölmutatni, s ők is papok, akik kulturpedagógiában versenyezhetnek egyik-másik püspökkel is —, akkor újonnan költészet támadna, fájdalommentes poézis, csupa derült dallam, vidám bölcseseti ének, s a Justinus Kerner mondása, amely így szól: »fájdalom forrása a dalnak«, odamódosulna, hogy azt gyönyörű szüli, nem »tiefes Schmerzen«, hanem »Lustgefühl.« Eddig kivételnek számított az a néhány irodalomtörténeti híresség, aki nem a szenvedésnek köszönhetette, hogy az emberiség vigasztalója lehetett és igazán szép versekben szólaltathatta meg a szíve érzeit, — az új korszakban, amely után »buzgó imádság epedez« sokaknak ajkain, rendszeren a csöndes szenvedélytelen élet s a színes életöröm fog csilingelni a versekben s az lesz a szomorú kivétel, aki gyógyíthatatlan fájdalomtól és elkeseredésben dalol.

Ma még nagy többségben vannak ez utóbbiak, s nekem kedvem volna azzal ajánlani őket az olvasóközönség figyelmébe, amivel a városi hatóságok és rendőrkapitányságok óvják a köztereket, amelyeknek bejáratainál ezt a figyelmeztetést szokták plakátrozni: »E fák, bokrok és virágok a művelt közönség védelmébe ajánlatnak.«

Erre a védelemre a költő is méltó, akinek dalai árnyatnyújtó lombos fák, zöldelő bokrok és illatos virágok az embertüledés porvilágában, a létért folytatott küzdelem bakonyerdejében és a politikai párt-harcok dzsungeljében. De hát hol az a művelt közönség, amely elolvassa az ily hirdetést és megsziveli annak óhaját?

Voronov professzor és a csunya karikatura

Írta és rajzolta: Lóczy Mihály

Voronov professzor, a megfiatalítás világhajnoka a napokban Budapesten járt és a zoológiai kongresszus alkalmával nagyszabású előadást tartott világszerte feltűnést keltett kísérleteiről. Természetes, hogy megérkezésének pillanatában már megrohanták a hírlapírók és tulajdonképpen még le sem tudták rázni magáról az ut porát, amikor már a kérdések özöne zúdult rá.

A nagy események, a híres emberek, munkára serkentik a karikaturistát is. Voronovnál igazán nem lehet kitűnőbb modellt elképzelni egy torzképhez! A kollégákkal együtt elrohantam hát én is a »helyszínre« a budapesti Ritz-szállóba, ahol ekkor már »munkába« vették a professzort. Észrevétlenül melléje kerültem és hangtalanul rajzolni kezdtem.

A professzor arca külön tanulmány. Megnyult ábrázat ez, furcsán vágott nagy szemekkel és a megfiatalítást meghazudtolóan: ezer ráncsal. Ugy ugálnak ezek a ráncok, mintha külön-külön élnének és beszédesen fejezik ki magukat, amit a szellemes professzor

szavakkal is elmond. Ez az arc élő cáfolata annak, hogy a megfiatalítás ténye létezik és hátrózzon rossz rekordok Voronov professzor számára. Ő maga tudja ezt, mutatja az is, hogy csak kitérően retusált fényképeket nyújt át az újságíróknak, közlés céljából, de lekarikírozni nem hagyja magát.

— Genfben is le akarták rajzolni a karikaturisták — mondja az újságíróknak — de nem hagytam magamat. Egy-kettő orozva mégis lerajzolt, ezeket a rajzokat azonban nem írtam alá.

Ezután a mondat után nyújtottam át én hízelgőnek egyáltalán nem mondható karikaturámat és vártam a hatást. A hatás borzalmas volt:

A jugoszláv „Svájc“

I. ta: dr. Havas Emil

Szubotics Dusan igazságügyminiszter egyik szubotical beszédében annak az akaratának adott kifejezést, hogy — a nemzeti kisebbségi életet tekintve — Jugoszlávia Svájcot vegye mintaképül.

Marinkovics Voja, ennek az országának külügyminisztere pedig minap egy budapesti lap tudósítója előtt ezt a kijelentést tette: »Tiszteletben tartjuk a magyarok jogát nyelvükhöz, kulturájukhoz és magyarságukhoz. Inkább akarok az országban ötszáz ezer magyarnak maradt megelégedett magyart látni, mint százezer szerb telt és négyszáz ezer elégedetlen magyart. Tanuljanak csak a magyarok magyar iskolában, ápolják csak magyar kulturájukat. Az én szemem előtt állandóan Svájc példája lebeg.«

Minden jugoszláviai magyar embernek feldobog a szíve a két jugoszláv államférfi kijelentéseire és örvendező megelégedettséggel honoráljuk a különböző pártállású vezető államférfiak nagyszerű megnyilatkozását, még akkor is, ha leszámoljuk abból azt a tényről, hogy az igazságügyminiszter a választások előtt, kortesuton, — a külügyminiszter pedig a szomszédos Magyarországgal legközelebb megindítandó tárgyalások küszöbén — beszélt.

Nem volna azonban helyes részünkről, ha nem állapítanánk meg, hogy a kétségtelenül demokratikus gondolkozású, széles látókörű külügyminiszter példálózása idején még mindig nagyban folyik a névvegyelemzés, nincs magyar színház és az autonóm területeken sem beszélhet magyar nyelven a magyarság képviselője.

Nyilvánvaló tehát, hogy a két vezető államférfi svájci koncepciója és az élő valóság között lényeges és fájdalmas eltérés van.

Ezért tartjuk szükségesnek, hogy rámutassunk erre a tátongó ürre és néhány elméleti megjegyzést fűzzünk a »jugoszláv Svájc« álmképéhez.

Abból kell kiindulnunk, hogy a demokratikus, haladó szellemű magyar polgárság vezetői a régi Magyarországon állandóan a »keleti Svájc« gondolatát portálták és ennek az irányzatnak legenergikusabb, legélesebb szavu képviselője dr. Jászi Oszkár egyetemi tanár, a Károlyi-rezsim nemzetiségi minisztere volt. Hosszadalmas és felesleges fejtegetés volna megmagyarázni azt, hogy milyen erők tették lehetetlenné munkáját; annyi bizonyos, hogy úgy ő, mint a körülötte csoportosult doktrinerek őszintén, becsületesen törekedtek egy modern, liberális, megértő nemzetiségi politika bevezetésére. Magyarország háborus összeomlása és az új Európa térképe, valamint Károlyi kormányzatának bukása lehetetlenné és idejét múlttá tették Jászi törekvéseit, de az új Magyarország sietett megalkotni nemzetiségi törvényét a Jászi-féle mentalitás alapján.

Azok, akik az ő tanításait követték és a háboru után az utódállamokba, így Jugoszláviába kerültek, meg voltak győződve arról, hogy a »keleti Svájc« gondolata átláthatóan az utódállamokba. Hittük, hogy a demokratikus, liberális Szerbia vérvével megalapított országban, de az egész világon, urrá lesz a politikusok felett a megértésnek, a nemzeti élet szabad erő kifejtésének, a nemzeti kultúra és nyelv szabad terjesz-

— *Terrible! Szörnyű!* — mondotta és eltakarta a szemét. — *Ilyen csunya vagyok én?*

A körülálló újságírók mosolyogtak és mindenképpen bizonyították, hogy a *karikatura elérte célját és megérdemli, hogy a nagynevű model aláírja.*

Voronov szikrázó szemmel rámnézett, azután elmosolyodott, a kezébe ragadta ceruzáját és *erélyes betűkkel odakanyarította nevét a rajzom alá.* De egyetlenegy köszönet szót sem mondott.

Most már csak az a kérdés, hogy a fiatalság vilápropagálója ezzel végleg elismerte-e, hogy valóban olyan ráncos és öreg, mint amilyennek a karikatúrája mutatja...?

fel magába. (Massaryk: Az új Európa.) Azután: — A demokrácia épügy, mint a nemzeti elv a és szocializmus — a humanitás elvén nyugszik: egy embernek sem szabad a másik embert a saját céljaihoz eszköznek felhasználni; egy népnek sem szabad a másik népet saját céljai eszközévé lealacsonyítani, — ez az egyenlőség és egyenjogúság politikai elvének az erkölcsi tartalma. Az ugynevezett kis ember és ugyanígy a kis népek is mindenki mással egyenjogú egyedek. *A kérdés ez: demokrácia vagy dinasztikus militarizmus, bismarkizmus, vagy becsületes, ésszerű politika, erőszak vagy humanitás, anyag vagy szellem?*

Szubotics igazságügyminiszter itteni és Marinkovics külügyminiszter budapesti expozéja azt a reményt ébresztette bennünk, hogy az igazságügyminiszter igazságot akar és a külügyminiszter normális belső és külső viszonyokat kíván. Tudomásul vesszük, hogy az ország két ilyen elsőrendű funkcionáriusa a megértés és békítés szellemében találkozik velünk. Az elvi kijelentéseket azonban tetteknek kell követniök.

Dr. Jászi a kisebbségi kérdés lényegét úgy foglalta egyszer össze, hogy amint az egészséges ember nem érzi egy tagját sem, de azonnal érzi, ha az beteg, *az állam testén sem szabad egy kisebbségi nemzetnek sem fájdalmasan érzett beteg résznek lennie.*

Dr. Jászi nyomán a nemzeti kisebbségek sérelmeit három kategóriába sorozhatjuk:

a nép közigazgatási bajaira,
a nép gazdasági bajaira,
a nép iskolai és kulturális bajaira vonatkozó.

Minden nemzetiségi kérdés egyetlen orvosszere: a demokrácia, megoldása: a politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális liberalizmus.

A politikai szabadság alatt értjük a szavazás szabadságát, gyülekezési és egyesülési jogot.

Társadalmi szabadság jelenti azt, hogy a kormányzati rendszer és annak alapján a társadalom államalkotó rétegei ne sorozzák második, harmadik osztályba a kisebbségeket.

A gazdasági szabadság biztosítja a nemzeti kisebbség szabad gazdasági érvényesülését és azt, hogy az államalkotókkal egyenlő feltételekkel érvényesülhessen.

A kulturális szabadság a nemzeti érzés ápolását, a nyelvi kérdés méltányos rendezését, az iskoláztatás okos megoldását feltételezi.

A keleti Svájc tehát mindenekelőtt lehetetlenné teszi a névvegyelemzést, biztosítja a kisebbségi nyelv használatát a közigazgatás olyan területein, ahol a kisebbség megfelelő arányszámban lakik, nem zárja ki kisebbségi tisztviselők alkalmaztatását, földet juttat a földnélküli magyarnak, színházat ad, a közigazgatási hatóságoknál, ott, ahol nagyobb tömegekben élnek kisebbségek, e népek nyelvén beszélő tisztviselőket tart, demokratikus, szabad levegőt, európai szellemet honosít meg és a korrupció kiküszöbölésével megszünteti a kisebbségek zaklatását.

Főbb vonásokban ez lenne a »jugoszláv Svájc« létesítésének néhány termékenyítő gondolata.

Csupa olyan kérdések, amelyek nem ellenkeznek az állam érdekeivel, sőt igazi állampolgárokká, hazafiakká nevelik a kisebbségeket.

A magyarság elhelyezkedése szempontjából az sem veszedelem, hogy az anyaország közvetlen mellettünk fekszik. Épen Marinkovics külügyminiszter mutatott rá budapesti interjújában, hogy Svájcnak mindhárom része az anyaország mellett helyezkedett el és a háboru alatt mindegyik a saját népével szimpatizált, de egyiknek sem jutott eszébe, hogy más államhoz csatlakozzék.

Ugy látszik, elmúlt az ideje, amikor az egész magyarságot irredenta, államellenes elemként kezelik. Mi tudjuk, hogy ez a vád alaptalan és igazságtalan volt.

A jugoszláv Svájc megfelel az állam érdekeinek és az európai békés fejlődés, a demokratikus igazság és a nemzeti szakadozottság fölébe kerülő emberi szolidaritás irányvonalába is eszik.

ALAKOK

Kertész

(Farkasrét, kisasszony napja, délután lehet. Amerre a szem ellát, virágágyak. Rózsaszín, fehér, sárga széklik ülnek a táblákon, akár egy leányiskolában. A lobéliák szigorú, sötétkék reformruhájukban talán a tanárnők. A szalviák lovagok, kik pirosan lobogva várják a lányokat. A pompás daliák delnök, vagy nagyvilági hölgyek, vagy moziszínésznők. Előttem a kertész ösi foglalkozásának varázsával, ezüst szakállalval, bajszával, a német meséskönyvek színnyomatait idézi eszembe. Ötvenhárom esztendő, huszonhárom éve kertészkedik, egészséges. Még nem járt nála orvos. Körutunkat a melegházakban kezdjük, melyeket a szeptemberi nap aranyoz, a kócos asparagusok és aspidisták között. El akarom oltani cigarettámat, de ő biztosít, hogy minden virág szereti a dohányfüstöt. Künn egy gyepágy előtt így szól kissé megvető taglejtéssel »elsőéves magoncok.« Mondtam, hogy leányiskola.)

- Mennyi virágot fogyasztunk?
- Egyre többet. Évente csak mi 300.000 cserép virágot nevelünk. A virágdivat emelkedik.
- Mióta?
- A háború óta.
- Szóval a háború tanította meg az emberiséget gyilkolni, olvasni és a virágokat szeretni.
- Micsoda virág-szüret volt akkor. Folyton vitték a koszorukat. (Csönd.) Aztán jött a spanyol. (Csönd.) A kertészek meggazdagodtak. Később az ajándek is mindenütt virág lett, karácsonyra, névnapi csak virágokat küldtek.
- Takarékoskodtak.
- Az én időmben, 1890-ben Budapesten 8 virágkereskedés volt, ma 220 van.
- Melyik most a legdivatosabb virág?
- A ciklámen.
- Miért?
- Szeszély. Egy ideig az orchideát kedvelték, azelőtt a kaméliát, azelőtt a fuksziát, azelőtt a pálmát, azelőtt — a tulipán-korszakban — a tulipánt.
- Kell-e valakinek még a bazsarózsa, pistike, gyöngyike?
- Senkinek. Még a paraszt is inkább azaleát vásárol.
- Ön melyik virágot szereti legjobban?
- Én? (Gondolkozik és mosolyog.) A rózsát. (A szakember sohása tart a divattal.) A leggazdagabb család. 1500 fajtaját ismerjük
- Kiknek nevelik a babérfákat?
- A kávéházaknak.
- Irodalmi kávéházaknak?
- Mindenféle kávéháznak. Nagyon keresik. Pedig drága a babér. Egy kiló nyolc pengő. Báltermekbe is viszik telen. Ezek is voltak. Még most is szenvednek miatta, a levelük egészen megbarnult. Egy bál éjszaka után némelyik két évig is betegeskedik. (Szegény babérfák csakugyan olyanok, mintha agyontáncolták volna magukat.)
- Melyik híres embernek kötött már babérkoszorút?
- Jókainak is, fiatalkoromban.
- Hány halotti koszorút készítenek egy évben?
- Mi huszretet.
- Mondja, veszekszenek egymással a virágok?
- Az erősebb elnyomja a gyöngét. Ha a krizantém mellé muskátillt ültetünk, akkor a muskátill elesenevészedik.
- Osztályharc, uram, osztályharc.
- Vannak aztán kényes virágok is.
- Például?
- A ciklámen.
- Á, a primadonna.
- Nem szereti az sem a papot, sem a hideget. Két évig szaporítjuk, ötszörhatszor átültetjük, nehéz fölnevelni. Tavaly 18.800-at vetettünk, de csak 15.000 maradt meg.
- Gyermekehalandóság.
- Az amerikai szegfűt a »vörös pók« hántja, levelei kidudorodnak, főpattanának. Kénporral kezeljük őket a melegházban.
- Járvány is van?
- Mult évben a krizantémok a sok

nedvesség miatt egymás után hullottak. — Hát az árvácska mit csinál? Még mindig oly mostoha családi viszonyok között él?

- Nem kell azt féltetni. Az a legszivósabb virág. Nyílik, míg a hó le nem esik, aztán mingyárt a hóvirág után jelentkeznek.
- Melyik virág festi az arcát?
- A kék hortenzia.
- Tudnak ezek szenvedni?
- Ha a szőlőt megnyesik, három héttig könnyezik. A fikusz is sir. A fecskévir, ha megtörik, vérzik. De némelyik akkor bontja ki a virágát, mikor lemetszették. Sós vízben a tütika meg a kardvirág sokáig, nagyon sokáig él.
- Tudja mi ez? A virágok halhatatlansága.

(Már besötétedett. A virágok, a fény

bolondjai szomorúan lehajtották fejüket. Bámulom őket, mint élő testvéreimet, akikről csak mostanában kezdünk valamit tudni. Francé már észrevette, hogy a sarkantyuka a tükörben is kacérul nézegeti magát, Jagadis pedig, az indus tudós, kertjében villamos műszerekkel költöztette le a virágok titkos felbeszédét és előadást tart arról, hogy nekik is központi idegrendszerük van. Lehet, hogy a jövő századokban már elítélik azt, aki virágot tör kedvesének, »rózsagyilkosság« miatt. Ghandi most még csak az állatok leölését tiltja, előbb utóbb akad azonban egy még kegyesebb apostol, aki a növényekkel való táplálkozást is istentelenségnek fogja tartani. Általában rájövünk majd arra, hogy élni nem uri dolog.)

Kosztolányi Dezső

Rézi, a konnersreuthi csoda

Látogatás a bajor cselédlánynál, akinek testén minden héten megjelenik Krisztus hét sebe

München, szeptember 16.

1.

A konnersreuthi Neumann Teréz körül néhány hete heves csata dúl a német sajtó ellentétes világnézetű lapjaiban. Rézivel, a huszonkilenc esztendő bajor cselédlánynál ugyanis a mult év nagy-péntekje óta

minden léten csoda történik, rendszeresen és pontosan megjelenik kezén, leicén és mellén péntek reggelenként a ságmata: Jézus Krisztus hét vérző sebe.

Hosszu ideig helyi szenzáció volt csak a konnersreuthi csoda, legutóbb azonban a bajor katolikus újságok eleinte komolytalannak látszó híradásaival foglalkozni kezdenek pro és kontra a köztársaság összes lapjai, a nagy berlini sajtóorgánusok is. A tünényről a közönség körében háromféle vélemény van elterjedve. A hívők szerint a konnersreuthi plébánosi lakásban minden pénteken délelőtt csakugyan csoda történik. A hitetlenek eleve közönséges svindlinek tartják az egészet. A harmadik magyarázat, amely egyrészt azon alapul hogy csodák nem történnek, másrészt nem vonja kétségbe Rézi és az őt ellenőrző orvosok és egyházi személyek a jóhiszeműségét, **hisztérius jelenségnek** minősítik Neumann Teréz heti vérzéseit.

A mult pénteken elutaztam Konnersreuthba, hogy saját szememmel győződjem meg arról, mi igaz a »Resl«-ről elterjedt hírekből. Konnersreuth kis falu a bajor Felsőpálzban. Piacán áll a barokk-stílusú templom, mellette Rézi apjának, Neumann Péter szabónak a parochiához támaszkodó háza, amire az öreg Neumann egy emeletet ráépített né-lány hánappal ezelőtt. Azok a hírek, a melyek szerint **anyagi vállalkozás és üzleti trükk, lökért azon alapszanak** hogy

a nemrég még fölkhöz ragadt Neumann ilyen, a konnersreuthi viszonyokhoz képest nagyarányú építkezést végeztetett.

A vád szerint a zárandókat, akik minden pénteken ezrével keresik fel a falut, Neumannék alaposan megsarcollják és az utolsó másfél évben vagyont szereztek. Ez, így nem igaz.

A stigmák mutogatásakor nincs semmiféle gyűjtés,

s ha csak a postán nem küldenek a zárandókat utólag pénzt Neumann Teréznek, (erről a postamesternél nem sikerült semmit sem meg tudnom) vagy egész titokban bele nem dugják adományait Rézi ágyába, Neumann-család nem kap közvetlenül pénzt a csodáért. A házépítés költségeit egy helybéli egyesület kölcsönözte Neumann szabónak, az öreg most természetesen roppantul népszerű a faluban, amelynek lakossága igen szépen keres az idegenforgalommal. Reggel félhétkor, amikor megérkeztem a faluba, már többszáz ember ácsorgott a plébánia előtt és a tömeg klenc ördög kétézer főre szaporodott. Legnagyobb részt idegenek, akik messziről — igen sokan külföldről — vándoroltak a kis bajor faluba, hogy Rézi vérző sebeit lássák. Az ácsorgókat kis csoportokban

gedik be a paróchia folyosójáról nyíló kis szobáról, ahol

Rézi az ágyban ülve most szenvedt át — mint a plébános magyarázza a kálvária kínait.

Az ősz plébános, aki feltétlenül hisz a csodában, soronkívül bevezet Neumann Terézhez. A szoba, ahol a beteg cselédlány fekszik, fehérre van meszelve, a falak teli szentképekkel, hátul egy asztal áll, rajta fehér abroszon sok-sok virág. Balkézről az ajtótól a barna faégy, benne ül

a kálvástól eltorzult arccal, halálsápadtan, e'örhajolt felsőtesttel Rézi. Tördeli a kezét, két szeméből könny folyik, amelynek utját arcán vöröses-barna csik le'zi: vért s'ir — mondja a plébános.

Az embernek a viaszfehér arc láttára az az érzése, hogy nem élő ember fekszik az ágyban, hanem egy baba, amire ráfestették a rozsdaszínű stráfokat, s ezt az érzést a nagy némaság is támogatja. De a viaszfigura él, a plafon felé fordítja tekintetét és arcán a legnagyobb fokú extázis kifejezése ömlik el.

A látvány az olajnyomatu szentképeket juttatja eszembe s nem is véletlenül, a szoba és az egész jelenet ezeknek a nyers vörös, barna és két színekből rosszul reprodukált képeknek a mintájára van szcenírozva. Tökéletesen stílusos és hatásos.

A lány feje fehér kendővel van be-kötve.

a kendőn átitúnek a vério'tek, világos-vörösen. Az ing is véres a stigmáknak megfelelő helyen és a lány tenyerén párhuzamos véres körök jelzik a keresztia szögek helyét.

Rézi hol fe'kapja, hol lesüllyeszti fejét, felső teste hánykolódik, karjai kezei egy pillanatra sem nyúsznak, olyan pozícióban áll, hogy a nézők mindezt jól láthatják. Két lába, amit dunyha takar el a kíváncsiak szeme elől, egész idő alatt mozdulatlan.

A kíváncsiak hadoszlopa egész idő alatt lassu mozgással halad keresztül a szobán, a plébános szelid korholással sürgeti őket, hogy siessenek, engedjék át helyüket az utámkövőknek. Amikor a szelid korholás nem használ, a hang erősödik és a csendőr, aki a szobában a rendet fenntartja, szintén közbelép. A kontraszt a hívők áhitata és a »közlekedési rendszabályok« beartására irányuló felügyelet uccasarki hétéköznapiasága között: kínos. Szerencsére a zárandékok sokkal jobban elvannak foglalva, hogyne észrevennék.

Es ez így megy egy egész délelőtt. Más, közönséges beteg, de még egy egészséges sem bírná bi'ordkhozatal a nézők réti, amit Rézi kora reggélől egész délelőttig elfogad. Minden két órában néhány percre bezárják az ajtókat és a lány egyedül marad ágyában, ahol mindenkor valamilyen módon zítja az ágy nem'ket. Azután vonul tovább a processzió.

Rézi 1898 április 9-ikén született,

édesanyja előadása szerint **nagypénteken**. Az anyakönyvi feljegyzés azonban **nagyszombatot** tünteti fel a leány születésnapjának. Egész életében keményen dolgozott, utolsó időben a falusi koresmában. A faluslak nemigen tudnak mást mondaní róla, mint hogy mindig »nagyon jámbor« volt, ezt azonban folyton hangsúlyozzák. Ugy látszik, nem volt soha szeretője, ami ezen a vidéken szokatlan a lányoknál. 1918-ban egy tüzvész alkalmával hősiiesen segédkezett az oltásnál, meg is sebesült és az izgalmak következtében beteg lett, görcsöket kapott, minduntalan elájult. A falubeli orvos közbenjárására nő lé-tére rokkantságot is kapott.

A segélyakták szerint a diagnózis akkor úgy hangzott: nagyfoku hisztéria.

Azóta Rézi élete a betegségek láncolata, négy esztendőig yak volt, majd torokbajt kapott, aminek következtében nem tudott sem enni, sem beszélni, állandó izomláz gyötörte, egyszer meg kellett operálni vakbélgyulladásban, **ke-lések és sebes kiültések lepték el.**

A »szenvedése« — ahogy a falubeliek nevezik állapotát — a mult év husvétjáján kezdődtek. Nagypénteken megjelentek a stigmák és azóta a hét seb minden pénteken kiül látomások kö-zepette: a leány, saját állítása szerint, végigszenvedi a kálvária kínait. 1926 husvétjáján csak folyékony ételket evett Teréz, azóta azonban, tehát

másfél éve egyáltalán semmit sem eszik Teréz, kivéve naponta egy ostyadarabkát, körülbelül egy nyolcadát az ostyának és egy kanál vizet.

Legalább is így állítja ő és a környezete. Ha ez igaz, akkor ez még **nagyobb csoda, mint a stigmák rendszeres megjelenése.**

Szombaton délelőtt visszatértem Konnersreuthba. A falu csöndes, a főuccán, amit előző nap elleptek az autók, egy lélek se jár. Neumann Teréz nincs otthon, elment a templomba, mondja az édesanyja.

A templomban hiába keresem, nem látom a mise alatt sehol. Valaki felvilágosít: **külön helye van az oltár mögött, a sekrestye ajtóban.** A csodajelenségek kezdete óta reneszánszát éli a faluban a vallásosság és Rézi még a templomban is megkülönböztetett tiszteletnek örvend.

Mise után sorfalat állnak a hívők, hogy lássák Rézit távozni. Az előző napi látvány után **szinte elképzelhetetlen, ami most következik:**

a sekrestyéből kijön egy jól megterített, napbarnított, pirospezsgás parasztlány, akiben alig lehet felismerni az előzőnapli szenvedőt.

A plébános két lépéssel hátrább kísérl, a parasztasszonyok térdre hullnak a fekete ruhába öltözött cselédlány előtt és a kezét csókolgatják.

— Eljöhetünk? — kérdezi az egyik.

— Csak jöjjenek mind, — feleli Rézi kegyesen és egy fejbiccentéssel elbucszik.

3.

Az audienca féltizenkettőkor kezdődik. Rézi a divánon ülve fogad, vidáman, egyszerűen, kapásból felel a kérdésekre. Egy hécsi káplán valami fényképet ad a lánynak, egy tárgy képét, ami körül valami pör folyik, és kéri, hogy tegye rá azt a stigmákra. A lány elutasítja:

— Na, des braucht net, — mondja bajor dialektusban — Er hilt ja a so.

De azért annyit megígér, hogy imádkozni fog a dologért.

Egy hölgy átad neki **egy új könyvet, amit róla írtak.** Rézi egész kipirulva hívja a plébánost:

— Nézze, tisztelendő ur, mi ez már megint!

Lapoz a könyvben és fejesóvalva mondja a papnak: **nincs benne az »imprimatur«.**

Az egyszerű bajor parasztlány szájából **késsé luresin hangzik ez az egyházi terminus technikus.**

Teréz esöndesen lamentál, hogy mi mindent össze nem firkálnak az újságok róla. Megkérdelem, hogy olvastak-e a cikkeket, valamennyit?

— Na, na, gar nix, — feleli.

— Hogy honnan tudja mégis, mi állt benne?

— Na, ma hört doch, — mondja zavartan — a tisztelendő ur elolvassa őket. Nem szeretném Rézit füllentéssel gyanusítani, de esküszöm, hogy minden sort elolvastott, amit róla írtak.

Panaszkodik, hogy milyen terhesek a látogatások. A zárandokok legnagyobb része csak kíváncsiságból jön el, mondja. De — minek teszi ki akkor magát közszemlére?

Nem merem ezt megkérdezni... A falubeli orvos, aki a tudományos ellenőrzést végezte, dr. Seidl, intelligens és tisztességes ember. Elfogulatlan? Mindenesetre mélyen vallásos, a lakása éppúgy tele van szentképekkel és házioltárokkal, mint Neumannék háza. Elmondja, hogy a konrollt a legaprólékosabb gondossággal vitte keresztül négy apóca segítségével, gondosan mérette Rézi súlyát, hőmérsékletét, vérvizsgálatokat tartott, — szerinte mindennemű család ki van zárva.

A lány minden csütörtökön 55 kiló, a péntekj szünetétől két kilót fog, de vasárnap már ismét 55 kilót nyom,

noha közben az ostyán és a vizen kívül semmit sem eszik.

— Nem gondolja, doktor ur, hogy talán mégis eszik a Rézi valamit titokban? Az orvos megrázza a fejét: — Én azt hiszem, hogy nem.

6.

A hívők higgyenek, a hitetlenek kétkedjenek, az eklektikusok pedig magyarázzák a csodát továbbra is hisztériával.

Bizonyosat csak akkor lehetne tudni, ha Rézi bevonulna egy közkórházba, ahol teljesen megbízható ellenőrzés alá kerülne. Ezt már többen ajánlották, az öreg Neumann azonban nem engedi.

(y.)

Őszi és téli angol szövetujdonságok

nagy választékban megérkeztek. Kérem a n. é. közönséget áruim szives meglátogatására.

BÓZSÓ VINCE

angol úri szabó

9258

ENGLESKI MAGAZIN

Beograd

Vuka Karadžića ul. 18. Telefon 24-98

Zagreb

Strossmajerova 10 — Telefon 16-56

Elsőrendű úri divatruház. Saját műtermékben készít mérték után ruhát és fehérneműt

Eredeti Burberry Weatherproofs

A t. hölgyközönség figyelmébe!

Átköltözés miatt az összes raktáron levő modell fűzők és melltartók mélyen leszállított áron kaphatók, mérték után a legújabb divatu és jóminőségű anyagból fűzők és haskötők már 200 dinártól készülnek.

Javítást és tisztítást elfogadok.

Schäffer Margit

Subotica, Karadžićeva ul. 7. (udvarban)

8759

Báránkyöz

Ha o!csó, de jó és elegáns bécs' szabásu

férfi-, női- valamint gyermek-fehérneműt

akar vásárolni, forduljon bizalommal

POLLÁK LEO céghez
Senta (Bácska)

Kérjen árjegyzéket!

8980

Gál Ottó:

Ave Mária!

Hallá, Mária, a kakas szól
a szomszédból,
s a hó korongja sápadt már:
mint a holt kisdéd orcája...
Jöjj, benn hitvesi dgyad vár...!

Megindult a hajnali szél...
Elmult az éj...
Mire vársz? Nincs ébren senki:
csak Ó ott fenn és mi itt lenn...
Jöjj, hát végre lepihenni!

Nézd! A vérveres napsugár
a sok sudár
fa tetejét mint csókolja...
Jöjj aludni! A szegénynek
csak alvásközben nincs gondja!

És Péter nyugovóra tér...
De hóféhé
feje a ház ablakából
fel- és felbukkan néha még...
Aztán csend lesz: közel s távol...

Mária egyedül maradt
az ég alatt...
S megette zörren a sövény
... szűz liómillat száll fel...
... és reszket minden élő lény...

... Az ut felől égi követ
üzenetet
hoz: nehéz titokkal terhest...
— Üdvözlégy, Ég Királynője,
Mária, malasztal teljes...!

Gál Ottó

Nyári délelőtt

Irta: Szenteleky Kornél

A csónak elég sebesen siklott fölfelé a csillogó, sárga vízben. A fiuk alaposan, feszülő izmokkal dolgoztak, izzadtak, a nyári nap áradó fényével zuhogott a vízre, főnyes partra, rekkent, alélt ákácokra, a lovakra és emberekre. Még egy negyedóra és fenn lesznek a Nyúttöltésnél. A bőséges, bágyasztó fény, a forró, kóválygós nyári délelőtt elcsitította a beszédet, a gondolatok játékat a fiukban: némán dolgoztak az evezőkkel és még a verejtéket sem törölték le orrukról meg homlokukról.

— No, majd visszafelé könnyebb lesz — szólalt meg az egyik, de senkisémet figyelte fel a szavára. Olyan feleslegesnek látszott a szó, minden szétfoszlott és elolvadt ebben a melegben, mint hópehely a lapos láp vízében.

Csak akkor szólaltak meg, mikor megérkeztek a töltéshez. Kurtán megbeszéltek a tervüket. Először felmennek egy pohár sörrre a csárdába, azután átmennek a bánati partra strandolni. esetleg horgászni a füzesek alatt. Ha László akar, úgy a csárdánál maradhat, előveheti esetjeit és felállíthatja állványát, mert a töltésről tarkább és nyájasabb a Tisza képe, szinte esetre és zsiros, csillogó olajfestékbe kinálkozik a kanyargós folyó, a kékes füzes a tulsó parton, a fehér révészvíz a vajsárga afövényen. A többség mindenesetre átmege a homokba és strandol, László esetleg őket is ráfesheti vásznára.

Lászlónak nem volt sok kedve a festéshez ebben a tikkadt fényárban, inkább a strandolás felé hajlott, de eszébe jutott, hogy egy levél van a zsebében, melyet még el sem olvasott. Ezért mégis csak a festés mellett döntött, mert egyedül akart lenni evvel a levéllel. Ugy várta már ezt a levelet s ezért zavartalan és bizalmas egyedüllétben akarta felbontani, csókokkal halmozni, mint valami drága fénylő női testet. Lassu, kéjes élvezője akart lenni ennek a levélnek, minden szavát meg akarta érzékiíteni, me!egnek látni, hiány nélkül átérezni mindazt, ami az iráskor felrezzent és a tollat vezette. Boldog, buja, bánatos és titkos találkozására legyen evvel a drága irással, hogy frissen átéljen minden multha hantolt percet, hogy vissza!modjon minden csicseregős tavasz!brándot, hogy lássa, érezze és csodálja Lillát, a vágyak és álmok távoli királynőjét.

Felmentek a csárdába. Hüvös, savanyu levegő fogadta őket, az egyik sarokban egy öreg halász bóbiskolt üres pálinkás üveg mellett. A korcsmárosné vidáman, izzadt ingben és kurta, piros szoknyában perdült elő. A fiuk zajongtak nevetétek és megcsipdesték a keményhúsú, bandza asszonyt.

— Hol van a Lajos bácsi? — érdeklődtek a fiuk.

— Tudja a frász hol jár már megén. Azt mondta be kő mennie Becsére valami engedély miatt. Pedig tudom, hogy más miatt ment be.

— A jányok miatt — szólalt meg az öreg, leragadt szemü halász redves, repedt hangon.

Pukkadós hahota szakad fel erre a közbeszólásra, mintha valami tréfás ra-

kéta sisteregne, köpködne és pattozguna a fiuk asztalánál. Mindnyájan ismerték a jámbor öreg Lajos bácsit, aki talán sohasem járt tilosban, mitóa ez a nagy, bandza, buja felesége van, azt is tudták, hogy a korcsmárosné nem szalaszt el egy alkalmat sem s minden jöttmenttel megcsalja az urát. Így hát az öreg halász rekedt, bóbiskolós hangja duplán hatott.

A társalgás erre a közbeszólásra fülledt és füszeres mederbe siklott, gerjédt karok nyultak a maszatos baboszkonya után, a testes korcsmárosné kacagva tiltakozott és ráütött a markolatgató kezekre. László kis ideig együtt nevetett és incselkedett a fiukkal, de aztán eszébe jutott a levél és türelmetlenül vágyta az egyedüllétet. Felállt, összeszedte szerszámaikat és kifelé indult. A fiuknak is eszébe jutott a homok, a víz, a nyári délelőtt tunya, tikkadt műsora s valahogy bele is fáradtak már a céltalan hancurozásba. Lassan ök is felcíhelődtek és elbucszáltak a vastaglábú, repedt-sarku korcsmárosné felé.

László már egy akácfa árnyékában üldögélt nem messze a csárdától és felállította a festőállványt. Vontatottan készülődött, kinyitotta a festékesdobozt, tisztogatta eseteit, kapargatta palettáját s meg várta, míg mindnyájan leérnek a csónakhoz, csak azután merte előszedni a levelet. Előbb reszketve és rajongva megcsókolta, majd olvasásába kezdett.

A levél jóforán semmi jelentőset nem tartalmazott. »Olyan jó lenne ismét együtt lenni, elmondani egymásnak élményeinket.« »A Balaton olyan szép, különösen este, holdfényben s én mindig várom, hogy egyszer csak eljössz hozzám, mint valami Romeó.« »Sokszor gondolok vissza azokra a szép estékre a Szigeten s alig várom, hogy szeptember legyen, hogy ismét ott sétálhassunk és elpanaszolhassuk: mennyit szenvedtünk, vágyódtunk és álmodoztunk.« Mégis ezek a mondatok mint lágy, hűs cseppek hullottak szikkadt, szomjas lelkére. Lilla tenniszruhában, ütővel kezében jön az alsó uton, mosolyog és aranyos meg rózsás fények szaladnak végig az arcán. Emlékek hullanak ki a mult szarujából és csillognak és zenélnek és felgyulnak, mint a meseszerű barlangvasut szivárványos fényei. László tenyerébe hajtja fejét és lelkében felharsan a vágy, mint riadt vadászkiált, megmozdul és felébred az erdő, Trisztán megremeg, fejében, ereiben kalapál a vér, a vágy, a vágy.

— Lilla!

Utoliára a szigeti strandon találkoztak. Finom, karcu alakja belerajzolódik a tüköröző vízbe, két aranyzóke hajtincs csillan ki a tarka gummisapka alól. Aztán nevetés csattan fel bájos csillogással, majd igézően muzsikálnak mondatai: »Ugyi, megteszed? Ugyi, megteszed, ha szépen kérlek?...« Lépked, mozog, mosolyog, kezét ad.

— Eh, elég az álmodozásból! — veti fel fejét és kemény, szinte elszánt mozdulattal lát a munkához.

Hogy vibrál, szikrázik a levegő! Ezt érdekesen lehetne megoldani. A puha szén sercenne szalad végig a vásznon:

ez itt a füzes, ott a révész kunyhó, így folyik a Tisza... A többi a színeké, a színeké! Lázasan és szenvedéllyel hever és keres. Hogy vakítson a szürke? A fehér, a fekete és az ultramarin ravasz egymásmellé helyezésük nyugtalan vibrálásokat keletkeznek. A sárga Tisza kitünő ellentét, a színpróbák nagy-szerűen sikerülnek, a vásznon megelevenedik ez a bágyadt rekkenet, ez a fojtó, juliusi forráság.

Vagy félóráig dolgozott, amikor úgy érezte, hogy szeme fáradt és káprázik a sok fénytől. Bágyasztó lustaság ölelte át, munkakedve lelohadt, mint lankadt fűzfaág, az ing türethetlenné kezdett válni a testén és legjobban szeretett volna a többiekkel a homokban heverészni.

A bandza, vastag tokájú korcsmárosné kint foglalatzkodott a csárda előtt, majd odajött Lászlóhoz.

— Mennyit pingált az ifjú?

— Káprázik a szemem az erős naptól — panaszkodott László és összerakta eseteit.

— Gyűjék hát be kicsit a hüvösbe. Ha fáradt még le is fekhetsz nálam a szobában — kínálta, hívogatta a korcsmárosné örömlányos bizalmaskodással és megfogta László karját.

László lábán, szédülve ment a korcsmárosné mellett. Hagyta, hogy vezessék, akarata megbénult, gondolatai ájultan heverték szerte-széjjel.

Bent a korcsmárosék szobájában csakugyan hűsőbb volt. Míg látott a sötétben, a korcsmárosné a pamlaghoz vezette és leültette. László úgy érezte, hogy ez a kövér, izzadt asszony pálinkát ivott az előbb s kissé megborzosgott a szesz lehellettől. Lehunyta szemét, összeszorította fogát és vadul, kegyetlenül belemarkolt a rosszgu, kelletős asszonyba, aki mohón simult hozzá, mint engedelmes, puha állat. Nagy mellei párnamódra feküdtek neki László keblének. László most hirtelen felriadt, menekülni szeretett volna, mert úgy érezte, hogy megfulad és eimerül a meleg, izzadt husban, de az izmos Putifárné nem engedte el zsákmányát és elcsitította minden ellenkezést.

*

László végre megtalálta a kilincset és feltépte az ajtót. Kint a forró fény lángolt, lihegett. Émelygős szédület fogta el s arr agondolt, hogy a sör megposhadt gyomrában. Összerázkódott. Az undor végig bizsergett tagjain s valami öklendőzős büfögésben próbált megcsillapodni, de eredménytelenül. Végre az az ötlete támadt, hogy lemegy a Tiszához, megfürdik és lemos magáról minden mocskot, minden szédülős émelygést.

Sietve rohant le a töltésről, kapkodva dobta le magáról a ruhát s oda hajította egy fűzfa alá, majd szomjasan, szédülve belevetette magát a folyóba, belefurta arcát a vízbe és úgy uszott esztelen sietéssel.

Egyszerre csak azt vette észre, hogy már túlhaladt a folyó közepén, de ekkor már nem akart visszafordulni, inkább átmege a tulsó partra, a tiszta partra, néptelen homokgödrök közé. Az ár mélyen lesodorta őt társaitól s mikor partot ért, nem is látta már csónakjukat. Nyugtalan szívvel, fuladozó léptekkel huzott ki a vízből és az a tehetetlen, csatlódásos érzése támadt, hogy minden hiábavaló volt, mert minden mocskot rajta maradt. Émelygős illatok bűfögtek fel az orrába és a borzongás végigszántott felajzott idegein.

— Mocskos vagy! Mocskos vagy! — korbácsolta az undor és László megmegrándult, mint keleti, követhordó rab-szolga az ostorütések alatt.

Egy pillanatra arra gondolt, hogy viszszaamegy a vízbe, hogy végre megtisztuljon, de azután úgy határozott, hogy ebben a perzselő fényben fog megfürödni, mely felszivja és fehérre izzasztja a lelkére fröccsent mocskot. Igen a fény, a fény!

— Lilla! Lilla! — ordította toroka szakadtából, mintha gseélyért sikoltó, fuldokló lenne és összerogyott az eszelős, lihegős menekülésben.

Belefurta fejét a forró homokba. Tagjai úgy ríngatództak, mint valami nyavalyatorrés, majd keserves zokogás rázta a mellét. Lent a parton kissé megrezzentek a füzesek. A kósza vízi szellő szakadozott pihegéssel szaladt tovább a fodros főnyen és megcirógatta a homokban vergődő, vonagló fiatalembert.

Nincsen a természetben vesztes, csak én

Bécs, 1927. szeptember

Évekig elválaszthatatlanok voltunk én és ő. Reggel mindig karom alá vettem és éjszaka hazahoztam. Kicsi barna volt és telt, majdnem gömbölyű. Hozzám simult és én magamhoz szoritottam. Azt hittem, hogy nem fogunk tudni soha egymás nélkül élni. És mégis most hűtlenül elhagyott... Vagy talán én hagytam el őt? Egy-két könnyet hadd ejtsek érte. Isten veled kedves barátom, szerelmem, soha nem foglak elfelejteni!

Ugy történt, hogy ama végzetes este rövid családi vita után kávéházba mentünk. Ő azt szerette volna, hogy dolgozzam. Keserű szemrehányást tett, hogy örökösön kávéházban ténfergünk. Mi lesz így belőlünk? Ne menj a kávéházba — mondotta — itt van kéziratpapír, ülj le íróasztalodhoz és írj! Azért sem, terrorizálni meg épen nem hagyom magam és mint mindig, én győztem (az ördög legyőzte az angyalt) és elmennünk a kávéházba, amelynek terrasza villanyfényben uszott. Én újságokat olvastam, ő duzzogva szótlanul helyet foglalt egy széken. Majd ismerőseim tüntek fel, akikhez áttelepedtem, egyedül hagyván őt asztalánál. Várj itt és bocsáss meg, nyomban visszajövök. Mondanom sem kell, hogy amikor rövid félóra mulva visszatértem, már csak a hűlt helyét találtam. Már nem volt ott a széken. Elhagyott, elment. Az egyik pincér látta, hogy egy idegen ur, aki az uccáról betért, az én asztalomhoz ült le. Feketét rendelt és megkérdezte, hogy mikor indul az utolsó villamos. Az utolsó villamossal aztán el mehettek mind a ketten...

Pedig én jó istenem, te tudod, hogy mindig milyen jól bántam veled! Nem biztosítottam be életét tízezer dollárra, nem vittem a hegyekre és nem taszítottam le a szikláról, ahogy ezt napjainkban egyes férjek csinálják. Én ragaszkodtam ehhez a kedves kis barnához, mindent belétömtem, amin csak volt. Hogy félreértés ne legyen: kis barna irattáskámról van szó, egykori hű társamról, kopott aktatáskámról, mindenről, akit egy ismeretlen tettes a kávéházból ellopott. Kétségbe kell esnem arra a gondolatra, hogy ilyen tehetségtelen emberek működnek a tolvaji pályán, akik az én irattáskámban is gazdag zsákmányt gyanúsítanak. Ez a tolvaj sem viszi semmire. Bár jó indulatú, szelíd lélek lehet, mivelhogy eddig semmiféle retorziót nem alkalmazott velem szemben, aki gazdátlanul hagy egy megduzzasztott aktatáskát, amely érdektelen iratokon, adófizetési felszólításokon, végrehajtási végzéseken, egy fogkefén és egy 39-es számú galléron kívül nem tartalmazott egyebet. Aktatáskám új gazdája joggal haragudhatik rám, hogy ilyen figyelmetlen voltam és nem részvényekkel és csekkekkel tömtem meg táskámat. (Ha sejtettem volna, hogy valaki szemet vetett rá: kitétem volna magamért.) Kővér kis táská volt az én táskám, irattáram, könyvtáram, sóhivatalom, Wertheim-szekrényem, élestáram, ruhatáram, tárházam és lelkiismeretem volt egy személyben. Ha jól emlékszem legutóbb egy feltaláló a találmányáról szóló leírását adta át nekem, hogy legyen szives írjak róla. A találmányról szóló leírást eltemettem aktatáskámba. Talán hasznát tudja venni ennek és mint feltaláló nagy karriert fog csinálni. Azon felül több témát gyömoészöltem belébe, nagyon kérem, dolgozza föl őket. Ézért az egy vérszegényért, hogy ime megírom aktatáskám hűtlenségét, tiz jobbnál jobb témát adtam aktatáskámmal. Tessék dolgozni, mert lopni, azt igazán nem tud.

Hátha nem tolvaj volt, hanem egy egyszerű, de becsületes spicli, aki azt hitte, hogy aktatáskám veszedelmes haditervekké van tele. Talán — gondolhatta — pokolgépet vagy bombákat rejtett benne. Csak a kötelességet teljesítette, amikor egy feletele gyenas ember féltve őrzött irattáskáját betekintés céljából megszerezte. Bocsánatot kérek, ha csalódást okoztam volna. Az élet tele van csalódással, amint az én néhai aktatáskám tele volt haszontalan papirok-

kal. Egy hét után, hogy árván aktatáskám nélkül keringtem a világban, elmentem a rendőrségre, abban a reményben, hogy miután kiderült, hogy egy lyukas hatost sem ér az aktatáska és még kevesebbet a tartalma, a pörüljárt vállalkozóban felülkerekedett a nemes ember és leadta tulajdonomat, mint talált jószágot. A rendőrség illető osztályán nem tudtak semmit aktatáskámról. Ott nem látták. Nem hiába szidják mostanában a bécsi rendőrséget, mely nem áll hivatása magaslatán. Egy élő pontyot találtak ugyan, de azt nem lehet

összetéveszteni aktatáskámmal. Bár történhetnek csodák és nem lehetetlen, hogy az aktatáskám időközben élő ponttyá változott. A hivatali kisasszony azonban bár mennyire is bájolóan néztem rá, nem volt hajlandó kiadni nekem az élő pontyot, amely némi vigaszul szolgálhatott volna halott aktatáskámért és amelyet ép úgy a hónom alatt vihettem volna, mint hajdani aktatáskámat.

Ide s tova egy hónapja már, hogy eltűnt hű fegyvertársam, életém támasza. Amióta nincs mellettem, nem tudok inni. Már bőlebb volt, mint jó magam. Reszketek a félelemtől, hogy önállósította magát és egyedül állit be a szerkesztőségbe:

— Tessék szerkesztő ur, nagyon érdekes cikket hoztam...

Eos

Egy szubotocai cselédleány levelez a világ összes mozsizínészeivel

Minden filmet megnéz, minden fényképet megvesz Harry Piel szubotocai rajongója — Tucics Lujza Salamonnak ingeket küldött ajándékba, Conrad Veidtnak pozsonyi kiflit süttött

Eddig többszáz autogramos fényképet kapott különböző mozsizínészekről

A moziban ültem valamelyik nap, mikor szomszédnőm egy bekötözött fejű, értelmes arcú nő rácsapott a térdemre.

— Pardon — mondta rögtön — elfeledkeztem.

A nő a hét felvonás alatt még hat-szor »feledkezett el«. Tipikus mozsizínogó, állapítottam meg magamban. Az egyik szünetben minden bevezetés nélkül elmondta, hogyan fog végződni a darab.

— Honnan tudja? — kérdeztem a szomszédnőmet.

— Most nézem meg negyedszer — felelte.

Igy ismerkedtem meg vele.

Ezer férf arc

Most pedig bemutatom: Tucics Lujzának hívják, cselédleány, harminchét éves, egy szubotocai uri családnál szolgál, ahol mos, főz, mosogat, takarít, cipőt pucol reggeltől este fél hatig, hattól tizenegyig minden nap moziban van. Eddig nem is olyan különös. Hozzá hasonló Lujzák, Böskék, Tecák és Etelok ezrével röpködnek vasárnap délután a korzón és a parkokban, anélkül, hogy a szabadnapos huszárokon és elkeseredett csaposlegényeken kívül még valaki komolyan venné őket.

De ez a Lujza királynője lehene minden konyhai tündérnek. Mert értelmesebb és mert van egy szenvedélye: gyűjti a mozsizínészek fényképeit és szerelmi levelezett, hogy többet ne említek, a megboldogult Rudival is. (aki nem tévesztendő össze a reá hátulról hasonlító Mindszenty Rudi-Péterrel a pesti fűszerkereskedések Fedák gyártotta hősével!)

Másnap Tucics Lujza egy asztalkendőbe burkolt csomaggal a hóna alatt állított be hozzám. Megkérdeztem tőle mi az — azt felelte, hogy ezek ök!

Ök voltak:

Kipakolta az íróasztalomra. Ezer fénykép, ezer szépséges férfi arc, ezer titkos leányideál, ezer ábránd, ezer sejtelmes csók, ezer örjítő pillantás. Röviden: ezer mozsizínész.

Tucics Lujza cselédleány gyűjteménye ott hevert előttem. Képeslevelezőlapok szépen sorjában rakva: felül Valdemár Psylander, aztán Bruno Kastner, Rod la Roque, Valentino, Navarro, Conrad Veidt, Emil Jannings, Ronald Colman, Tom Mix, Gunnar Tolnaes, Luciano Albertini, Alfred Abel, Gösta Eckmann, Várkonyi Mihály, Petrovics Szvetiszlav és Harry Piel és újból és százszor: Harry Piel!

Egyenkint nézem. Felemelem, megforgatom a képeket. Dedikációk, autogramok majdnem mindegyiken. Ideges férfi cikornyák, krix-kraxok, befűgimitációk: Tucics Lujza kincsei. Közben nézem a képeket, ő engem figyel: vajjon mit szólnak? Rengeteg kép van, egy nap alatt át se lehet nézni. Turkálok közöttük: szétdobálom őket, de Tucics

Lujza már rakja is össze. Félénken, vigyázva, szeretettel, a beteges rajongás, a földöntúli mozdulat-finomságával érinti meg a képeket, szerelmei ezer arcát. Ő, egy bélyeggyűjtő se szeretheti és féltheti jobban Mauricius bélyegrikkaságát, mint Tucics Lujza, ez az egyszerű cselédleány az ő Psylanderének dedikált fényképét.

A képek szerelme

Két elemi végzett Tucics Lujza. (Ezt azalatt mesélte el, míg én a képeket néztem és a dedikációkat olvastam.) Sose volt szerelmes élő férfibe, csak a halott képekért rajong, nem is rajong, hanem betegesen imádjá. Régen, nagyon régen (mikor még Psylander és Gunnar Tolnaes uralták a mozsizínészt), akkor kezdte Lujza a kép-gyűjtést. Megszerette a mozt, a mozsizínészt és kiköszarozta a kőröt. Vénleány maradt, hogy rajonghasson mozsizínészeiért, hogy irhasson nekik, hogy boldog lehessen, ha válaszolnak.

Újságiról pályámon ilyen csodálatos tereméssel nem találkoztam. Megdöbentő az a melegség, ahogy például Harry Pielről beszél, meglepő az a tájékozottság, ahogy a tized és huszadrendű filmszínészek intimitásait Tucics Lujza ismeri.

Az élete bohózat, vagy dráma!

Egyszer, évekkkel ezelőtt, a szubotocai városi színházban Tucics Lujza meglátta Salamont, aki akkor még itt működött. Szerelmes lett, örülten szerelmes. Minden előadásra virágcsokrot küldött a művészeknek, minden előadásán ott volt, autogramot kért, fényképeket kért, ábrándozva töltötte az éjszakákat, dolgozott, mosott, uraságok cipőit pucolta, hogy pénze legyen virágra.

— Szerete? — kérdeztem Tucics Lujzát.

— Szerettem, de ő nem tudta, nem is baj, mit is akartam én paraszt cselédleány veled. Csak küldtem a virágokat, bementem az öltözőjébe és bámultam. Nevenapjára pedig rétest küldtem neki.

— Elfogadta?

— El, mert akkor már besugták neki, hogy rajongok érte. Behivatott egyszer magához és megköszönte az ajándékokat. Küldtem én neki aranycigarettatárcát is, sőt egyszer hat gyönyörű inget is. Elfogadta, nevetett, azt hitte bolond vagyok, de nem csak ő hitte, az egész város hitte, mert engem minden színházlátogató ismert.

Igen, ismerte őt a virágáros, a színházi portás, a kakasülő törzspublikuma. Mindenki.

Aztán?

Jött a mozi. Először Psylanderbe lett szerelmes. Megvette képeit, levelet írt neki, dedikációt kért a fényképére.

Előkeresi a képet.

— Itt van, ezt küldte ő — mondja — mikor pedig meghalt, megnagyítottam a képet.

Aztán Gunnar Tolnaes jött. Képek de-

dikációk, ábrándos éjszakák. De Tucics Lujza együtt fejlődött a filmiparral. Most Harry Piel az ideálja. Minden Harry Piel-képet megvett. Minden Harry Piel-filmet megnéz — annyiszor, a hányszor játszik. Előfordult, hogy levelet írt a Lifka-mozi igazgatóságának, amelyben kérte, hogy közözhajra» játszáék még egyszer a »Bally-cirkusz titka« című Harry Piel-filmet. A filmet valóban újból játszotta a Korzó-mozi és Tucics Lujza x-edszer is megnézte a Harryt.

A szubotocai könyvkereskedésekben nagyon jól ismerik Tucics Lujzát. Minden héten pontosan megjelenik és mikor belép, már mosolyognak reá: tudják, hogy új képet keres. Tucics Lujza egész bérét képekre, mozijegyre és levélbélyegekre költi. Minden héten öt-tíz válaszbélyeges levelet küld különböző filmszínészeknek. A leveleket ákom-bákom betükkel maga írja, az angol és francia leveleket lefordíttatja. Egyébként van egy könyve (Zagrebben jelent meg), amely tartalmazza az ő- és újvilág összes valamirevaló mozsizínészeinek névsorát a pontos címmel együtt. Ezt a könyvet használja Tucics Lujza és pontos jegyzőkönyvet vezet, hogy mikor küldte el levelét X. Y. mozsizínésznek, mikor jött rá válasz stb...

Ez azonban nem minden.

Conrad Weidt és a pozsonyi kifli

Mikor Conrad Weidt Budapesten volt, Tucics Lujza felutazott, hogy láthassa, de mire felért, akkorára Conrad Weidt, mint ismeretes, eltűnt Budapestről.

Tucics Lujza ezt az udvariatlanságot sose fogja neki megbocsátani. Azóta nem is nézi meg a Conrad Weidt-filmeket. Igaza van. Szegény Lujza, pompás pozsonyi kiflit süttött és vitte fel Conrad Weidtnak — és végül oda kellett adni egy hordárnak, mert az ideges Puby ellogott! Pedig ha tudta volna, mit visz neki a Lujza!

— Nem sajnálja a pénzt ilyen bolondságokra? — kérdeztem, mire Lujza sértődötten így felelt:

— Mért sajnálnám, csak azért dolgozom, hogy erre legyen, nem kell unokákra gondolnom, azért nem is mentem férjhez. Legnagyobb boldogságom, ha este előveszem az albumot és látom Harryt, ha átnézem azt a levelet, melyet szegény Valentino írt, melyben röviden csak azt írta, hogy csodálja, hogy ilyen hitartó vagyok.

— Miért?

— Mert kilencvennégy levelemre nem válaszolt, de én írtam neki kilencvenötödösor is, erre aztán megjött a levél a fényképpel együtt.

Szegény Rudi, hogy megszabaduljon a mi Lujzánktól, elkeseredésében inkább írt egy levelet és elküldte a kért fényképet.

Még sokat mesélt Lujza az ő kedveiről. Mindegyiknek tudt családi állapotát, vagyoni helyzetét, a pletykákat, melyek az illető köré fonódnak és az összes szerelmeiket. Tudja, hogy Rod la Roque (a tizes számú szerelme) csak »anyagi zavarok« miatt vette el Bánky Vilmát és hogy Pola Negri nem is olyan sovány, mint amilyennek látszik, hogy Putty Lia egy utálatos kis dög és hogy az édes Piel regélire négy lágytojást eszik és nem szereti a szafaladét.

Ezeket Tucics Lujza azért tudja, mert előfizetője minden filmujságnak, színházi lapnak, amely filmcikkeket közöl. Egész filmkönyvtára van odahaza. Eddig 196 autogramos fénykép, 54 filmcsillagoktól érkezett levél boldog tulajdonosa. A gyűjteményt, ha meghal, vele temetik el. Harry Piel képe több mint kétszáz variációban van meg neki. Harrold Lloydot és Chaplint és Buster Keaton utálja, nem szereti a filmszínésznöket sem, a kedvenc filmszínészeire azonban örülten féltékeny. Rudit meggyászolta. Rod la Roque esküvője napján nem evett — hanem sirt.

Jackie Coogant nem szereti — mert még gyerek és mint ő mondta »még nem hozzávaló«.

Tucics Lujza bekötötte a szalvétába az ezernyi fényképet, szögletesen meghajolt és elment. Lelkemre kötötte, hogy megnézzem a »Csárdáskirálynő«-t és a »Gyurkovics lányok«-a, mert abba játszik — Vili Fritch: a tizenkettes számú szerelme.

Megígértem!

Szegedi Emil

Őszi utazás csöndbemerült bánati városokban

Képek Pancsevórol, Vrsacról és Belacrkváról

Itt a Délbánában szinte jól esett a választási izgalom, mert legalább volt valami, ami izgatta a kedélyeket, volt valami ami életet és mozgalmat jelentett és volt valami, ami felkavarta a leülepedett csendet, amely úgy fekszik a városok fölött, mint valami sűrű ködnyuha, amely alatt mély, nagy álmok rejtőzködnek. Pancsevón, ahol a régi Weifert sörgyár jelenti az igazi ipart, csöndesekek az uccák és csak néha néha bug át a levegőn egy egy repülőgép, a mely össze köti a keletet a nyugattal. Mindenki panaszkodik, mert rossz a

Milleker Bodó

termés, kicsiny a forgalom és Pancsevo most is olyan mint évtizedekkel ezelőtt volt, nem fejlődik semmit. *Szefanovics Branko*, a Kereskedők Egyesültének elnöke azt mondja rezignáltan:

— Pang itt a kereskedelem, minden a régi mederben halad és még csak reményünk sincs, hogy fejlődés lesz, hiszen ha a Beograd—pancsevói hidat megépítik, akkor még inkább elesünk attól a reménytől, hogy a kereskedelem fejlődhetik, mert akkor mindenki a közeli Beogradba megy bevásárolni. Így is nagyon érezzük a főváros közelségét, hát még ha a hid meglesz. Egyedül a repülőjárat jelent bekapcsolódást, csekély bekapcsolódást a viláfgorgalomba, de ezt is el fogjuk veszíteni, mert a repülőteret is át fogják helyezni Bezsánijára.

Pancsevón, a jellegzetesség nélküli városban talán a legnagyobb jellegzetesség az, hogy az ügyvédi irodák a város főterén egymás hegyén-hátán zsufolódnak össze és uccára nyílnak, mint másutt az üzletek. Minden második bolhelyiség ügyvédi iroda csak éppen a kirakat hiányzik. Hogy az ember elstál a boltajtó előtt, láthatja, amint a panaszos felek nagy gesztusokkal magyaráznak a fiskálisnak, aki arra van hivatva, hogy a paragrafusok érdekében utbaigazítást adjon.

Vrsac, az más. Itt már érezni az erdélyi levegőt, aszfaltos, tiszta uccák húzódnak a szőlőhegy lábánál és hevívársákor még a forgalom is fellüktet egy kicsit. Minden házon kikönyöklős ablak és minden kikönyöklős ablakban van egy ráérő háziasszony, aki isten tudja mit bámul el órákhozát a csendes uccákon. A vrsaci kikönyöklős ablak specialitás. Művészi faragások cifrálnak rajta és alulról fölfelé nyílnak, hogy még esős időben is ki lehessen nézni az uccára a kíváncsi kispolgárosszonyoknak. Két három Guckenfester is van egy egy házon, ami azt bizonyítja, hogy a vrsaciak nagyon kíváncsi természetű teremtetek és felszemük mindig az uccán van. Azt mondják a vrsaciak, hogy valamikor nagyforgalmu város volt Vrsac, amióta azonban kettémetszették a Bázias—temesvári vasuti fővonalat, csendesebb lett itt is az élet. Egyedül a bortermelés jelent forgalmat, no meg a bucsujárások, amelyekre valósággal berendezkedtek a vrsaciak. Igaz, hogy klasszi-

kusan szép templom, mint a vrsaci tiszta gotikában épített szentegyház, nincs is az egész Vajdaságban. Az emberek itt közelebb vannak a mennyei csendhez, mint a hlu földi zajhoz és talán ez az oka annak, hogy Vrsac lassanként híres bucsujáró helyévé nővi ki magát és a vrsaci nagytemplomban mindig vannak imádkozó hívők, csendben órák-hosszat térdepítő asszonyok.

A vrsaciak három dologra büszkék. A szőlőjükre, a parkjukra, meg a muzeumukra. A muzeum pedig egy fogalom Milleker Félix-szel, a messze földön híres történésszel és archeologussal, aki egész életét szentelte arra, hogy a vrsaci muzeumot kiépítse. Milleker Félix szerényen a muzeum órének vallja magát, de mindenki tudja róla, hogy az első kövecskétől az utolsó könyvig mindent ő gyűjtött össze. Pedig ma már milliókra menő értékek vannak a muzeumban hatalmas régiség és könyvgyűjtemény, egész sor könyv, amit Milleker írt a Bánátról és a bánatiakról. Maga Milleker, a kedves ősz tudós szerényen csak ennyit mond:

— Nem munka ez kérem, hanem türelem. Csak türelem, semmi más.

Milleker mesélte el, hogy munkájában mennyire segítette Weifert Gyura, a pancsevói sörgyár tudománykedvelő tulajdonosa. Mikor egy ízben Pancsevo és Vrsac történetének megírásáról volt szó, Weifert elhatározta, hogy a megírás és nyomtatás költségeit (a könyv szerb és német nyelven jelent meg)

teljesen magára vállalja. Az anyagi ügyek elintézését Gramberg Hermannra a sörgyár igazgatójára bízta. Milleker hozzá is kezdett a nagy munkához, de mikor már javában benne volt a dologban, csak akkor látta, hogy a mű sokkal nagyobb lesz, mint gondolta. Súlyos százezrekről volt szó. Element hát Gramberghez és elmondotta neki aggályait. Gramber Hermann meghallgatta a tudóst, egy ideig közömbösen játszott a ceruzájával és csak annyit mondott:

— Ami a költségeket illeti, Önnek arra ne legyen gondja!

Sok anekdotát tudnak mesélni Weiferttről, aki vrsaci származású és valahányszor vrsaci kulturügyről volt szó, mindig tudott áldozni, szó nélkül és főleg nagy gesztusok nélkül. A vrsaciak soha sem tudják elfelejteni, hogy Weifert mennyit tett már a délbánati kultúráért.

A csendes Délbánában legcsendesebb város mégis Bela-Crkva. Város, mely haldoklik, amely halálra van ítélve, melynek nincs reménye arra, hogy valaha is város legyen még egyszer belőle. Az uccák végén bekandikál a román határ és azok a községek, amelyek azelőtt Bela-Crkvának forgalmat jelentettek. Romániához tartoznak. Szerbek, németek és oroszok laknak most Bela-Crkván, ahol alig lézeng egy két ember az uccákon és legfeljebb az orosz kadetok szines egyenruhája élénkíti meg kissé a szürke házsorokat.

Mintha a világ végén lenne az ember, szinte várja a mesébéli Hári Jánost, aki jön vele szemben és kihívja a házak közül, hogy megmutassa a helyet, ahol belógathatja a lábát a világűrbe. Okosabb dolgot igazán alig cselekedhetne az ember ebben a nagy hangtalanságban és elhagyatottságban.

Csuka Zoltán

Mindenki megöli az, akit szeret

Ira: Szász Zoltán

Írtam már egyszer ilyen címmel valami halálosvégű szerelmi drámáról, ez azonban nem tart vissza attól, hogy újból meglobogtassam ezt a fegyházban született aforizmat. Sőt attól félek, idővel rovatcimmé nővi ki magát ez a bizonyára túlzó, de a maga harsány túlzásával egy eddig eléggé meg nem látott igazságot megvilágító wildei tétel. S szerepelhet aztán ebben a rovatban nem egy olyan szerelmi köreset is, mely nem is végződött halállal vagy pláne gyilkossággal, hanem csak az életremény funkciója körüli nagy érzelmi szinjátek gyűlölet- és emberirtásterheségét sejteti meg. Mert ahogy nem minden szeretkezésből születik élet, ugy nem minden szerelemből születik halál sem — ha ezt lehet mondani. De hogy ott van ennek a végzetes emberi mániának légkörében az emberölés, a gyilkolási vágy szellemi mikrobatenyészet, az, fájdalom, napról-napra nyilvánvalóbbnak bizonyul.

Szó se lehet például arról se, hogy ezt a szerencsétlen Erdélyi Bélát már most felesége gyilkosaként kezeljük. Hol vagyunk még ettől? Az ügy még homályos gomolygás csupán, melyből kikivillnak ugyan a dicstelen veszekedések vilámai, szétfröccsent bizonytalan üzleti fogások salakja, szétterjeng egy mérsékelt erkölcsi kényességű magánélet homályos göze, de mindez még nem jelenti azt, hogy ott van a gomolygás magjaként a gyilkosság megfontolt szándéka. Már pedig büntetőjogi szempontból ez a fontos csupán. Aránylag kisjelentőségű mozdulatok arnyképe a nyilvánosság vásznán szörnyű jelentőséget nyerhet s rémes képzeteket sugallhat azonban. S minden ilyen modern szerelmi dráma, még ha maga viszonylag sima kibonyolulást nyer is, felveti elénk a modern szerelmi és házassági élet egész végtelen nyomorát. Azt, amely teljes jelentőségében csak most kezd az emberiségben tudatossá válni, bár szenvedni ezt a nyomort az emberiség sokezer év óta szenved.

Szó sincs róla, vannak boldog, derűs házasságok és szerelmek is, melyek szermermesen tiszta harmóniák palástjába burkolóznak s ezért nem is igen beszélnék róluk. Elferdült gondolatnak

tartom én ezért azt a felfogást, amely a szerelmet szükségszerű átoknak s a házasságot önkéntesen vállalt fogságnak minősíti. De viszont hány házasság vagy másféle tartós szerelmi kapcsolat valóban jól-rosszul lefüggönyözött pokolcsupán! Az a köznapi megfigyelés, hogy a szerelmesek veszekednek, végtelenül halvány jellemezése csak azoknak a diszharmoniaknak, melyek ebből az érzésből fakadhatnak. A szerelmesek gyűlölik egymást, egymás halálát kívánhatják, egymás halálát rendszeresen elő is készíthetik, vagy hirtelen fellobbanásban elő is idézhetik s emellett tovább szerethetik egymást. Tömértelen szerelmes csak ott érti meg egymást, ahol a nyers nemi ösztön jut szóhoz: de itt aztán annyira megfelelnek egymásnak hogy nem tudnak könnyen elválni. Az ilyen szerelmesek élete szeretkezés közjátékokkal megszakított folyamatos kölcsönös gyűlölködés. De a szerető halálának vágya, sőt legyilkolása sincs elmentmondásban a nagy, mély nemi vágygal; sőt olykor egyenes folyománya annak. Egy gyűlölet-szerelemnek, melyet csak az egyik fél akar megszakítani, tulajdonképpen ez a legkúsan óhajtott befejezése a másik fél szempontjából. Különösen a szerelmes, de viszont-szerelmet vagy legalább is kibírható szerelmet nem találó férfi vagy férj számára, akit viszont gyötör az a gondolat, hogy kedvese, akit ő maga esetleg már képtelen élvezni, másé lehet s azzal boldog is lehet, egyetlen megnyugtató megoldás a kedves halála. Hány férj vagy férfi álmodik erről s hány visz virágokat kedvese sírjára, mint az egyetlen helyre, hol ezt még élvezni tudja. Mert az eltemetett nő, legalább is egy alaposan gondosan eltemetett, nem képes már csalásra, kacérkodásra s a férfigyöttrés többi fajtájára.

S mindez, igaz, ha nem is pontosan de nagyjában megfordítva is áll. A nő épúgy lehet mártírja a szerelmeinek, mint a férfi s épúgy kívánhatja vagy készítheti elő legforróbb ölelései közt kedvese végétét. Szerelmeseknek az is szokásuk, hogy egymástól veszik át a vádakat, a szitkokat, a fogásokat, me-

lyekkel egymást gyötrik. A szerelem egy folytonos megelőzési stratégiával dolgozó hadjárat. Természetes tehát, hogy a gyilkolási szándék, sőt a gyilkolás is gyakran maga sem azon az oldalon realizálódik, ahol először fogant meg. Nem véletlen, abnormalis eset az se, ami ma az Erdélyi-ügy árnyékában mint másodrendű szenzáció húzódik meg a lapokban s mely egy völegényről szól, aki kedvesét feljelentette, hogy merényletet követett el ellene s aki a tárgyalás folyamán, abba a gyanuba keveredett, hogy maga követte el a merényletet egy revolverrel, mely úgy vándorolt ide-oda a két szerelmes közt, mint valami közös cigarettadoboz. Nagy dolga lehet még itt a bíróságnak, ha meg akarja állapítani, hogy melyik akart előbb ölni s melyik babrált végzetesebben a revolverrel. Mert ilyenek ezek a szerelmesek: hol egymáson, hol valami fegyveren tartják a kezüket.

Erdélyi egyik védője kijelentette egy riporter előtt, hogy a bünper folyamán fel kell tárni a vádlott és elhunytt feleségének egész előéletét s a két házastárs szerelmének minden mozzanatát. Az első gondolata az embernek egy ilyen javaslattal szemben ez: inkább ne. Mi minden derülhet ki egy még büntetőjogilag tisztázódó szerelmi kapcsolat ilyen teljes feltárása nyomán is! De ez a gondolat csak az első, közvetlen reakció. A büntetőjogi érdek igenis azt kívánja, hogy annak a gomolyagnak, melyként ez az ügy ma mutatkozik, minden szála kibonyolítottassék. Csak így lehet pontosan megállapítani, hogy megtörtént-e valóban az a súlyos büncselekmény, melynek gyanuja felröppent. Mert ehhez a világos, határozott szándék és tudatos végrehajtás megállapítása is szükséges s nem elég még holmi lökdösődés az országuton, egy kis szorítás a nyakon s más ilyen szerelmi enyelgések kiderülte. Ellentétben az esküdtbírósságokkal, melyek gyakran tulmegértők a szerelmi eltévelyedésekkel, a szenvedélyszülte büncselekményekkel szemben, a szakbírósságok bizonyos hagyományos téveszmék hatása alatt kissé tulságos ridegséggel kezelik ezeket az ügyeket.

Közérdek, hogy ha már felmerült egy ilyen rettenetes gyanu, amely esetleg főtárgyalásra vezet, az ügy minden részletének és előzményének nyilvános feltárulása éreztessen a közönség körében is felvilágosító hatását. A nagy bünpörök kötelező nyilvánossága többek közt ezt a célt is szolgálja. Temérdek csalódás és fájdalom származik abból, hogy az emberiség nem ismeri a szerelmet, hogy nem tudja, mennyi gyűlölet és beszámíthatatlanság lapang ennek az érzésnek az alján. A legkülönbözőbb, de egyaránt hamis felfogás vegyül együtt ebben a nemismerésben. Egyesek naivan idealizálják, mások cinikusan egyszerű, nyers testi ügynek tekintik, tömérdeken azt hiszik, hogy a mai házasság és nemi erkölcs kereteiben zavartalanul kifejlődhetik s mások viszont gyógyíthatatlan elmebetegségnek tartják. Ha aztán valaki oly bünt követ el vagy oly bün gyanujába keveredik, melynek szerelem vagy házassági viszály a háttere, akkor rendszeren egyik vagy másik igazságtalanság ül ítéletet fölötte. Nem segít itt más, mint minél több világosság és szabadság. A szerelem szempontjából a legtöbb ember gyermek, akinek nemi felvilágosításra van szüksége. Így lehet csak a szerelmet, ezt az alapjában mégis csak áldásos és gyönyörű érzést a benne rejtőzködő véscsírától megszabadítani.

ÁRTATLANUL A VÉRPADON

(BEATRICE CENCI)

Izgalmas, érdekes film
regény egy romlott kor
romlott erkölcséről

MOSINGER-FILM

megjelent

a Vajdaság mozijaiban

Az okkultista bádogosmester megfejtette az emberi élet értelmét

Látogatás Walik Sándornál a csodaképességű becskerei szuggesztórnél

Becskerekről jelentik: A Tomaseváci-uccában, a csinos és tiszta házban lakik Walik Sándor bádogosmester, aki *Becskekerek* legérdekesebb embere. Walik Sándort az egész város ismeri, ha nem személyesen, legalább is hírből, mert ő a híres becskerei okkultista, szuggesztőr és magnetizőr, akinek csodálatos esetei már oly sokszor foglalkoztatták a sajtót és a közvéleményt.

Hipnózis a rendőrség szolgálatában

Walik Sándor neve akkor vált ismertté és nevezetessé Becskereken, amikor megtudták róla, hogy a legbonyolultabb és legtitokzatosabb bűncselekmények kinyomozásánál hasznos szolgálatokat szokott tenni a rendőrségnek. A *Bácsmegyei Napló* is több ízben számolt be Walik mester csodálatos eseteiről, amelyek Becskereken óriási feltűnést keltenek. A múlt nyáron a Pasier-uccában rablógyilkosság történt. Ismeretlen tettesek meggyilkolták a *Temmer-ház portását és elrabolták a cég nagy Wertheim-kasszáját*. A nyomozásban nagy szerepe volt Walik mester utbaigazításainak, aki *magikus erő segítségével pontosan meghatározta a rablógyilkosok menekülésének útját* és csak hajszálon múlt, hogy az ő utmutatásai nyomán a tetteseket le nem tartóztatták.

A másik szenzációs eset egy becskerei városi tanácsossal van kapcsolatban. A tanácsost tavaly súlyos idegbaj támadta meg, amely már-már teljes testi és szellemi összeroppanással fenyegette. Végül a *tanácsos misztikus és kalandor módon hirtelen meggyógyult és kiderült, hogy egy botosi öreg boszorkány rontotta meg, akit erre egy fiatal lány bérrel fel, mert szerelmes volt a tanácsosba, de az nem szerette viszont*. Ennek a csodálatos esetnek a kiderítésében is Walik mester vitte a főszerepet és neki köszönhető, hogy a tanácsos ma testileg és szellemileg teljesen egészséges és továbbra is kitünően látja el hivatalát a városházán.

A háromszoros mester

Felkerestük a titokzatos erejű Walik Sándort Tomaseváci-uccai lakásán. Walikot háromszorosan illeti meg a mesteri cím. Először is bádogosmester, másodsor — ami már közelebb áll az okkultizmushoz — ércoporsókészítő és végül a magnetizmus és szuggesztio mestere. Walik mester — aki igen előzékenyen fogadta a *Bácsmegyei Napló* munkatársát — külső megjelenésében egyáltalában nem árulja el a nagy Titkok ismeretét és a rejtelmek, erők korlátlan urát és parancsolóját. Külseje mindenekeglett a kispolgári jólétet árulja el, hangjából a szelidség és a szerénység árad, jóltáplált külalakja és rendes ruházata inkább bankárra enged következtetni, mint kispárosra.

A mester bevezet kimosan tiszta és rendben tartott lakásába, és kész rendelkezésünkre állni annál is inkább, mert néhány médium éppen kéznél van a másik szobában. Kijelenti, hogy kész az okkultizmus minden tételét gyakorlati példákkal beigazolni. Be is szólít közülök kettőt, akik a székeken kényelmesen elhelyezkednek és várják a mester rendelkezését. Ezután megkezdjük érdekes beszélgetésünket az okkult tudományok rejtelméről.

Okkultista könyvek kritikája

— Mióta foglalkozik Ön az okkultizmussal?

— Hat esztendeje. Már gyermekkorom óta éreztem, hogy valami különös erő, vagy képesség van bennem, de nem tudtam, hogy micsoda. Iskolatársaim mindig elhúzódtak tőlem, kerültek, idegenkedtek velem szemben, pedig én soha sem bántottam egyiket sem. A hipnotizmusban eleinte nem hit-

tem és csalásnak tartottam azt. Hat évvel ezelőtt voltam először hipnotikus előadáson és mikor végignéztam a csodálatos mutatóanyagokat, rögtön éreztem, hogy bennem is magnetikus erők rejtőznek. Hazajöttem és a mutatóanyagokat az inasommal azonnal megisméltetem, ami teljesen sikerült.

— Erre beszereztem az okkult tudományok irodalmát és egyben fejleszteni kezdtem a bennem rejlő magikus erőket. Sokat olvastam és meg kell állapítanom, hogy a forgalomban lévő okkultista könyvek nagyrésze rossz és káros. Főképpen a gyakorlati utasítások hibásak, úgyhogy aki azok szerint csinálja gyakorlatait, az könnyen súlyos idegbajba esik, amely az örültség fejlődhet. Az olyan könyv, amely helyes utbaigazítást ad az embernek, rendkívül ritka, mert a könyvek írói mind elméleti emberek, de clegendő gyakorlati ismereteik nincsenek.

Szuggesztio és magnetizmus

— Hány részre oszlanak az okkult tudományok?

— Tulajdonképpen két csoportra: a szuggesztiora és a magnetizmusra. A hipnotizmus a szuggesztionak egyik formája. A szuggesztio abban áll, hogy én a médiumba beleültetem azt a meggyőződést, hogy az én állításaim föltétlenül igazak. Vegyünk egy példát. Tóth, jöjjön ide!

Ez az utóbbi mondat egy médiumnak szólt, aki készségesen engedelmesskedett. — Tóth, idefigyeljen! Kulcsolja össze a kezeit. Maga nem képes, a kezeit szétvenni. Próbálja csak meg!

Tóth erőlködik, de nem megy.

— Tetszik látni — magyarázza a mester — én nem altattam el, nem hipnotizáltam, csak beleszuggesztáltam azt a

meggyőződést, hogy nem képes a kezeit szétvenni. Ő hiszi, hogy nem képes és ezért hiába erőlködik. Ez a szuggesztio.

A másik médium közben nyugodtan cigarettázik. Egyszer csak a mester odaszól neki:

— Büdös a cigarettád. Mitől olyan büdös?

A médium kapkodni kezd.

— Nem tudom, most egyszerre elromlott. Valami gyertyacsöpp kerülhetett bele.

— De most már megint egészen kellemes szaga van.

— Az ám. Ugy látszik már kiegészült belőle a gyertya.

Még néhány kedélyes példáját mutatja be a szuggesztionak, amelyek mind elaltatás és hókusz-pókusz nélkül mennek végbe. Aztán áttérünk a magnetizmusra.

Az akarat parancsai

— A magnetizmusnál a szónak és a gondolatnak semmi szerepe nincsen, itt csak az akarat számít. Az akaratomat minden szó nélkül beleviszem a médiumba magnetikus erőim segítségével. Most például megsugom Önnek, hogy mit fogok akarni, hogy a médium ne hallja.

És a fülembe sugja, hogy először azt az akaratot fogja a médium lelkebe át-magnetizálni, hogy ne bírjon székéről felállni, azután pedig, hogy némuljon meg. Azután megkezdi a magnetizálást. Szemeit kimereszti, de hátat fordít a médiumnak, egész teste megfeszül, lélegzetét visszafojtja, látszik, hogy óriási erőfeszítést tesz. Egyszer csak int, hogy elvégeztetett.

— Tóth ur — mondom a médiumnak

— jöjjön csak ide és gyujtsen rá erre a füvem csempészett cigarettára.

Tóth ur próbál felállni, de nem tud.

Berényi János:

HOLDTÖLTTE

*Elmegy, de visszajön megint,
egy este a dolyfős kertek alján
új szaggal köszönti őt a fű
megfürdelt a tarka csodálkozás
s utra alkuszik vele a kisgyerek.*

*Az ujhold
még kagylós, sivalkodó öröm,
hasadt vörös mag az elsőnegyed,
de a holdtölte*

*már valami tulvilági ldz.
Az arnyak ilyenkor verre gyűlnek,
a borotvaél husra éheznek,
a házak hajdában tűz zizeg,
kerek ezüstpénzre verődik a tér,
mesék királyi bundája a csönd:
minden szörszálán csillag csöngetyű
és az éj földrengő csonka vár lesz
ahol hazug viézek alszanak.*

*Titkokra emlékszem alatta:
hányszor gyilkoltam a nagyapákban,
hányszor hazudtam a nagyanyákban,
kinek örömet sarlóztam kékébe,
kinek sebet hintettem be sóval.
A csönd a mindenség beszéde,
bibliai síkság a pusztá,
szerelmes könny a harmat a lábnyomon,
és lassan megtudom azt is,
hogy a béke a legujabb kalász,
s a sokházas talu egy-szívéből
az esték keményén harangszó suhog
s istennek emel föl meleg irást.
De a házveréshez nálam még gyenge
és átkozott is a föld,
a vért se mosta ki belőle a nap,
csemete-kölyök az asztalom fája,
bírom a bot, est a hajnalom,
öröm a bagoly, gerléim még vadak,
és a növény hold
az én folyton apadó nyugalmam.*

*Ő nézte a csépelő csodákat
a jaj ide meggyezett szörűjén,
hímös arca az idő új ellésitől
örizte a mindig egy-vérű kölykeket,
a tengeren százféle katonát látott,
a fűben százféle vércsöppet látott,
a kezekben százféle kürtöt látott,
a pajzs mögött százféle kardot látott,
és látta a gondolat lézardát színi.*

*és látta a szó apostolait hinni,
és látta a tett királyait farsangolni,
és látta a kenyér-csodálót
nap nélkül,
csillag nélkül, hold nélkül
rdlépni a sors-éke nyelvére,
de az arca:
kő, közöny, nézés, hold maradt.*

*Ilyenkor fényesebb a gerjedés,
a bőr fájdalomán vig bogárka fut,
a borzongás föltéstül hajcsomó,
a rossz tenyérben pihés mádr estpeg
és a kis szépség fonálla vékonyul
és átszalad
az ég minden csillagos tüfökán.
Az érzésnek mestere volt ő is,
síket, vak, néma, érzéketlen
de bölcs istenasszonya, mint a nap
tanított félni, fázni, kígyulni,
hamvadni, suttogni, irtózni,
megörülni vagy üdvözülni
és boldog lámpákról képzelődni
a rekedt torku hajnalon.*

*Kinözni szeretném néha:
abroncsot verni a homlokára,
tükröt tartani az arca elé,
állat pörkölni, utját elállni,
és csendes párdéval kinyitni
előtte egy üres, vén koporsót,
vagy kinzó fekete fölafalndsra
emelni neki száz födött poharat.
Nagy sárga lepke, tán a vad sebek
husos virágát kedveli
de én egyszer bezárkózom előle
ha seb forrad ki a mellemen.*

*Igy uszik az epés, zöld lében:
holt szentség már az erdő bozontján,
ma elmegy, de pár nap és visszatér,
meg se kérdi, hogy ki halt meg azóta:
a mese úgy is egy:
bölcsök hoznak, koporsók visznek,
s az ágyak megpihentetik a vándort,
ki csak nézi őt, míg el nem alszik,
akár apa,
akár nagyapa,
akár még drága unoka,
tisztelő szemmel, mint a sírkövet.*

— Nem vagyok képes felállani — mondja.

— Miért?

— Nem tudom.

Azután újra az előbbi némajáték kezdődik. Walik mester a másik akaratot magnetizálja. Mikor készen van, megkérdezem Tóthot:

— Ugy-e bár Tóth ur, Önnek Lajos a keresztneve.

A médium tagadólag rázza a fejét.

— Nem? Hát micsoda?

Tóth mozgatja a száját, de hang nem jön ki a torkán. Csak pár perc múlva, mikor a mester feloldja a varázst, szólal meg a médium:

— András.

A »látó médium« a multba és jövőbe lát

A mester tovább magyaráz:

— A magnetizmus nem ismer távolságokat. Én az akaratomat egy más városban, vagy más országban élő médiumra is rá tudom parancsolni. A magnetizmus legfontosabb eredménye a távolság, a multba és a jövőbe látás. Az ugynevezett *látó médium* lelki szemeivel lát és a léleknek nem akadály sem a távolság, sem az idő. A jelenbe éppen úgy lát, mint a multba és a jövőbe. Ha megjelöl Ön egy házszámot valamely idegen városban, a médium leírja Önnek az ottlakókat, a külsőségüket, a multjukat és a jövőjüket. Vagy egy fényképet ad Ön és a médium megmondja, hogy az illető hol található, mivel foglalkozik, hány gyermeke van stb. És csodálatos, hogy az orvosi tudomány nem akarja a magnetizmust elismerni.

— A médium intelligenciája, iskolai műveltsége abszolút semmi befolyást nem gyakorol. Az én inasom sokkal jobb médium, mint mondjuk egy tanár lenne. Ha én egy médiumot magnetikus álomba helyezek, akkor nemcsak ugyanazt akarja, hanem ugyanazt is érzi, amit én. Tessek egy egyszerű példa.

Azzal eltatja Tóth Andrást. Nem szól semmit, csak néz a médiumra, miközben a mester haját meghuzzza a felésége. A médium fejéhez kap és felkiált:

— Jaj, de huzzák a hajamat.

Azután a mesterné kedélyesen oldalba üti a mestert, mire a médium is az oldalát fájlatja és így tovább.

Az Élet célja és értelme

— Mi a lényege, a titka az ön tudományának? — kérdezem.

— Nincs semmi titka. A lényege az akarat. Az okkultizmus arra tanítja az emberiséget, hogy az akaratát fejlessze ki, mert az gyakorlati útján kifejleszhető. Tudunk kell ugyanis, hogy mi az emberi élet célja és értelme. Az ember csupán vezeték a földön. Azokért a bűnökért vezélünk, amelyet előző életünkben elkövettünk. Mert a földi élet büntetés a léleknek, amelyet annyiszor kell megisméltetnie, amíg teljesen meg nem javul, meg nem tisztul. Ha egyszer minden ember jó lesz, becsületes, igazságos, akkor kipusztul a világ, mert több ember nem születik.

Epilógus

Végezetül a mester még egy kísérletet akart bemutatni, de csodálatosképpen a médiumot nem sikerült többé elaltatnia.

— Valami gondolat nagyon lefoglalja, úgyhogy semmi más behatást nem fogad be a lelke ebben a pillanatban — magyarázza Walik mester, aztán megkérdezi a médiumot:

— Mire gondol most Tóth ur?

Tóth ur szomorú hangon válaszol:

— A feleségemre gondolok, aki tegnap megszőkött tőlem nem tudom kivel és nem tudom hová.

A szemét előnti a könny és én vizsgáztalni próbálom szegényt azzal, hogy más ember örülne, ha ilyen szerencsésen járna. De hiába a tréfa, mert Tóth ur megtört hangon mondja:

— De mikor annyira szerettem.

Megkértem Walik mestert, hogy magnetikus erejével nyugtassa meg a szerelmében csalódott Tóth urat és azzal elbucsuztam a titokzatos erővel rendelkező bádogos és koporsókészítő mestertől, aki azóta már bizonyára vigaszt csepegtetett a szerencsétlen Tóth ur szívének fájó sebére...

Dr. Hesslein József

Műveltségi vizsga

Nyolcadik óra

A múlt órán (szeptember 11.) feladott kérdésekre a helyes feleletek a következők:

1. Térjünk át az ismétlésre

1. Ferad Draga bég a dzsemjet párt vezére, akit az ellenségkel való szövetség és egyéb büncselekmények miatt 20 évi börtönre ítélték, de a semmitörvények az ítéletet most megsemmisítette.
2. A múlt héten dr. Mehmed Spahó ellen kíséreltek meg merényletet.
3. Genfben létrejött a megegyezés Marinkovics és Briand között a barátság paktum ügyében.
4. A vajdasági közéleti választásokat november hatodikára tűzték ki.
5. A Népszövetség jelenlegi ülészakájának elnöke Gvarsiza chilei delegátus.
6. A szegénysorsu magyar diákok javára Sztari-Becsejen indult meg akció.
7. Földessy József szlovenszkói szingizgató koncessziót kapott vajdasági magyar szintársulat szervezésére.
8. A jugoszláviai nők legközelebbi kongresszusa Palicson lesz.
9. A noviszadi repülőverseny királyserlegének győztese Kotorac pilóta őrmester.
10. A kinematográfia tulajdonképeni föltalálója Skladanavski.
11. Legutóbb az Old Glory esett áldozatul utasaival együtt az óceánrepülő kísérletezésnek.
12. A legújabb Volga, Volga... című szerb drámának főhőse Dosztojevszki. A drámát Nikolajevics Dusan írta.

Mind a tizenkét kérdésre megfeleltek: Spitzer Ferenc (Szubotica), Kovács Vilma (Noviszad), Simon Géza (Sztari-Becsej), Vörös Erzsébet (Beograd), Ficus Marica (V.-Beckerek), Mezei Miklóská (Szombor), Vörös István (Beograd), Bresslauer Kornél (Noviszad), Hermann Stefi (V.-Beckerek), Hajnal István (Noviszad), Vendel Szedmika (Novivrbasz) és Kohn Ella.

A jutalmat Hajnal István (Noviszad) nyerte.

Hatnál több kérdésre megfeleltek: Kucsera Gizella (Nemacska Crnja), Szöllősi József (Szombor), Szöllősi Jenő (Bogyán), Stern József (Dolnja Lendava), Tibor György (Noviszad), Handler Emil (Noviszad).

2. Ki tudja megmondani?

1. A modern színpadrendezés legnagyobb embere Reinhardt.
2. Sallustius írta a Jugurthában, hogy Rómában minden eladó.
3. A Lean Christophe szerzője Romain Rolland.
4. Maria Antoinette mondta, hogy a nép, ha nincs kenyere, egyen kalácsot.
5. A trilogia három egymással összefüggő irodalmi mű, amelynek hőse ugyanaz.
6. A német köztársaság első elnöke Ebert Frigyes volt.
7. Schilleren kívül Shaw írt drámát az Orleansi Szüzzről.
8. A magyar jakobinusok vezére Martinovits Ignác apát volt.
9. Átlépni a Rubicont, annyit jelent, mint döntő lépést tenni.
10. Sturm und Drang korszak a forrongás korszaka.
11. Filippika valamely személy ellen irányuló heves szónoki beszéd. Nevét onnan vette, hogy Demosthenes ilyen beszédeket tartott macedóniai Fülöp ellen.
12. A magyar lovagkor legnagyobb lírikusa Balassa Bálint.

Mind a tizenkét kérdésre megfeleltek: Szakácsy Gladys (Szombor), Reichenfeld László (Pancsevó), Tibor György (Noviszad), Ofner Ferenc (Szombor), Balczér Baba (Szombor), Freund Károly (Pancsevó).

A jutalmat Reichenfeld László (Pancsevó) nyerte.

Hatnál több kérdésre megfeleltek: Metz Józsa (Szubotica), Kovács Vilma (Noviszad), Szöllősi Jenő (Bogyán), Stern József (Dolnja Lendava), Filkov Gabriella (Dolnja Lendava), Ficus Marica (V.-Beckerek), Schnitz Sándor (Beograd), Kádas Péter (Szubotica).

3. Folytassa kérem

1. Nyári napnak alkonyulatánál

Megdőltek a kanyargó Tiszánál,
Ott hol a kis Tur siet beléje,
Mint a gyermek anyja kebelére.

Petőfi: A Tisza

2. Rúszttem maga volt ő s hogy harcolta még,

Bár dgyugolyótól megtört ina térde.

Arany: Szondi két apródja

3. Tomori büszke vezér, mért hagyta

fel érseki székek

Nem halt volna hazánk, ki

lviridga veled!

Kisfaludy Károly: Mohács

4. Simon zsidóéknál minden esztendőben

Kis deszkakoporsót tesznek le a földbe,

Kis deszkakoporsó, alig-alig rőfnyit

Szegény kicsi téreg, nem tudott

megnőni.

Kiss József: Simon Judit

5. Duhaj kedvek Eldorádója

Száz tivornyás hely ne bomolj

Csitt! most valahol talán Ujpesten

Husz esztendő legénynek vackán

Álmodik a nyomor

Ady: Álmodik a nyomor

6. Látjátuk teilem zűmtűkkel

mik vogmuk, isa pur

és homuv vogmuk

Halotti Beszéd

7. Ily késő éjszaka ki jár

Ott kinn a temetőn

Az óra már éjfél ütött

A föld már néma lőn

Eötvös: A megfagyott gyermek

8. Apám órákig bámul, nézi, nézi,

És visszabámul, nézi őt a sakk

Kosztolányi: A szegény kis gyermek

panaszai

9. Nem hal meg az ki milliókra költi

Dus élte kincseit, ámbar napja mul,

Hanem lerázván ami benne földi,

Egy éltető eszmévé finomul.

Arany: Széchenyi emlékezete

10. Csak e mindig megifjuló, örökké

Szépnek látása ne zavarna folyvást

Ugy fázom idegenszerű ködében...

Mért késik oly soká az én világom

Madách: Az ember tragédiája

11. Mert szegénynek drága kincs a hit

Tűrni és remélni megtanít

S neki még a sír rá nem lehell

Mindig tünni és remélni kell

Arany: Fiamnak

12. Mert boldogságra még kevés csak

la jelen,

A multon épül az s az emlékezeten,

Örömlükre színt s derűt titkon az ad

Mint a gyök adja a virág színét,

lszagát...

Tompai: Levél egy kibujdosott barátom után

Mind a tizenkét verset folytatta: Kádas Péter (Szubotica, Petrogradska ul. 17.) és a jutalmat elnyerte.

Hatnál több verset folytatott: Kucsera Gizella (Nemacska Crnja), Kovács Vilma (Noviszad), Szöllősi Jenő (Bogyán), Lecher Gyula (Belisce), Filkov Gabriella (Dolnja Lendava), Lichtneckert Mancsi (Bajmok).

4. Hol a hiba?

1. A »Zord idők« című regényt nem Jókai, hanem Kemény Zsigmond írta.
2. Viviani nem olasz, hanem francia miniszterelnök volt.
3. Missisipi nem ázsiai, hanem amerikai folyó.
4. Demoulin Camille a francia forradalom egyik vezére volt, aki a vérpadon halt meg és Napoleon csak később jutott uralomra.
5. Összesen csak kilenc Muzsa van.
6. Alexander Graham Bell a telefon föltalálója. Dr. Szilveszter Graham amerikai orvosról nevezték el a Graham-kenyeret.
7. Poe Edgar amerikai költő.
8. A gyöngyöt nem bányásszák, hanem a tengeri kagylók választják ki.
9. A spiritus rector valamely dolog szellemi mozgatója.
10. A »Felszabadított Jeruzsálem« szerzője Torquato Tasso.
11. A morganatikus házasság törvényes házasság, amelynek jog érvényét az örökösödés és a rang tekintetében fejedelmi vagy főúri családok házi törvényei korlátozzák. A »morganatikus« elnevezés nem Morgan amerikai milliár-

dos nevével ered.

12. A villámhárítót Franklin Benjamin találta föl.

Mind a tizenkét kérdésre megfeleltek: Tibor György (Noviszad), Lichtneckert Mancsi (Bajmok), Ofner Ferenc (Szombor), Schnitz Sándor (Beograd), Freund Károly (Pancsevó), Kádas Péter (Szubotica).

A jutalmat Schmitz Sándor (Beograd) nyerte.

Hatnál több kérdésre megfeleltek: Metz Józsa (Szubotica), Kucsera Gizella (Nemacska Crnja), Spitzer Ferenc (Szubotica), Urbán Jenő (Novivrbasz), Szakácsy Gladys (Szombor), Szöllősi Jenő (Bogyán), Stern József (Dolnja Lendava), Filkov Gabriella (Dolnja Lendava), Ficus Marica (V.-Beckerek), Pozsárkóné Géczy Katalin (Szubotica).

Uj kérdések

1. Térjünk át az ismétlésre

1. Mikor és hol kezdődnek meg a jugoszláv-magyar tárgyalások?
2. Milyen alkalomból készül tüntetésre a párisi munkásság?
3. Milyen új fordulata van a Grosavescu-ügynek?
4. Ujpest ellen melyik poszton játszott Orth?
5. Hány radikális és hány demokrata képviselőt választottak meg a Vajdaságban?
6. Milyen esemény zajlott le az elmúlt héten a párisi olasz követségen?
7. Miféle betegség a gyermekparalízis?
8. Mi történt Bácskogradistén?
9. Mit mondott Marinkovics a magyar kisebbségről?
10. Mi a véleménye Mac Donaldnak Chamberlain külpolitikájáról?
11. Melyik mandátumot tartja meg dr. Szubotics Dusan igazságügyminiszter?
12. Melyik vajdasági városban voltak legutóbb katolikus ünnepek?

2. Ki tudja megmondani?

1. Ki írta a Karenin Annát?
2. Melyik császár nevezte ki a lovát konzullá?
3. Ki a pszichoanalízis megalapítója?
4. Ki a legnagyobb pesszimista filozófus?
5. Ki mondta azt, hogy a beszéd a gondolat elpalástolására való?
6. Ki volt a leghíresebb olasz tragika?
7. Melyik kulturtörténeli áramlatot nevezik reneszánsznak?
8. Mi a Ku-Klux-Klan?
9. Ki volt Maecenas?
10. Ki a legnagyobb magyar baladaköltő?
11. Ki írta meg Szubotica város történetét?
12. Mi az oblomovizmus és honnan ered ez az elnevezés?

3. Folytassa kérem

1. Száraz ágon hallgató ajakkal
- Meddig ültök csüggedt madarak?
2. Fojtva teremről rejtli teremre
- Halk zokogásról asszonyi bu
3. Királyasszony néném
- Az egekre kérném
4. Nagy művész a fogság szenvedése
5. Nincs a teremtésben vesztes csak én
6. Fölkel és kitekint, semmit nem hall
- Inem lát
- Csak csörgő láncok közt két szerelmes fiát

7. Tudja a nagy Mindenható

Mi is azon sirnivaló

8. Őszi harmat után

Végre mikor aztán

Fujdogdál a hideg szél

9. A hősnévre megrendül a nagy cőr

Arca piros nem is haragos már

10. Felleg borult az erdőre

Nem átkozlak, ne télj tőle

11. A vadász ül hosszu méla tesben

Vár fölajzott nyila a gyors vadat

12. Ne mozdulj, ne indulj

Én egyetlen árvám

4. Hol a hiba?

1. Melyik csatában tüntette ki magát 1848-ban Ocskai Brigadéros?
2. Melyik vallás templomában tartanak Te Deumot a tanév megnyitása alkalmából?
3. Shakespeare »Szentivánéji álom« című tragédiájában kibe szerelmes Zuholy?
4. Milyen szerepe volt Egervár ostrománál Dugovics Titusznak?

5. Melyik nyelvtanítási módszer célravezetőbb: a Berlitz vagy a direkt módszer?

6. Melyik a Ruhr-vidék leghíresebb kokszbányája?

7. Milyen feleségi tulajdonság megtestesítője Diogenes felesége, Xantippe?

8. Mi a refrénje Arany János »A madár fiaihoz« című versének?

9. Mikor lépett életbe Jugoszláviában az adóegységesítési törvény?

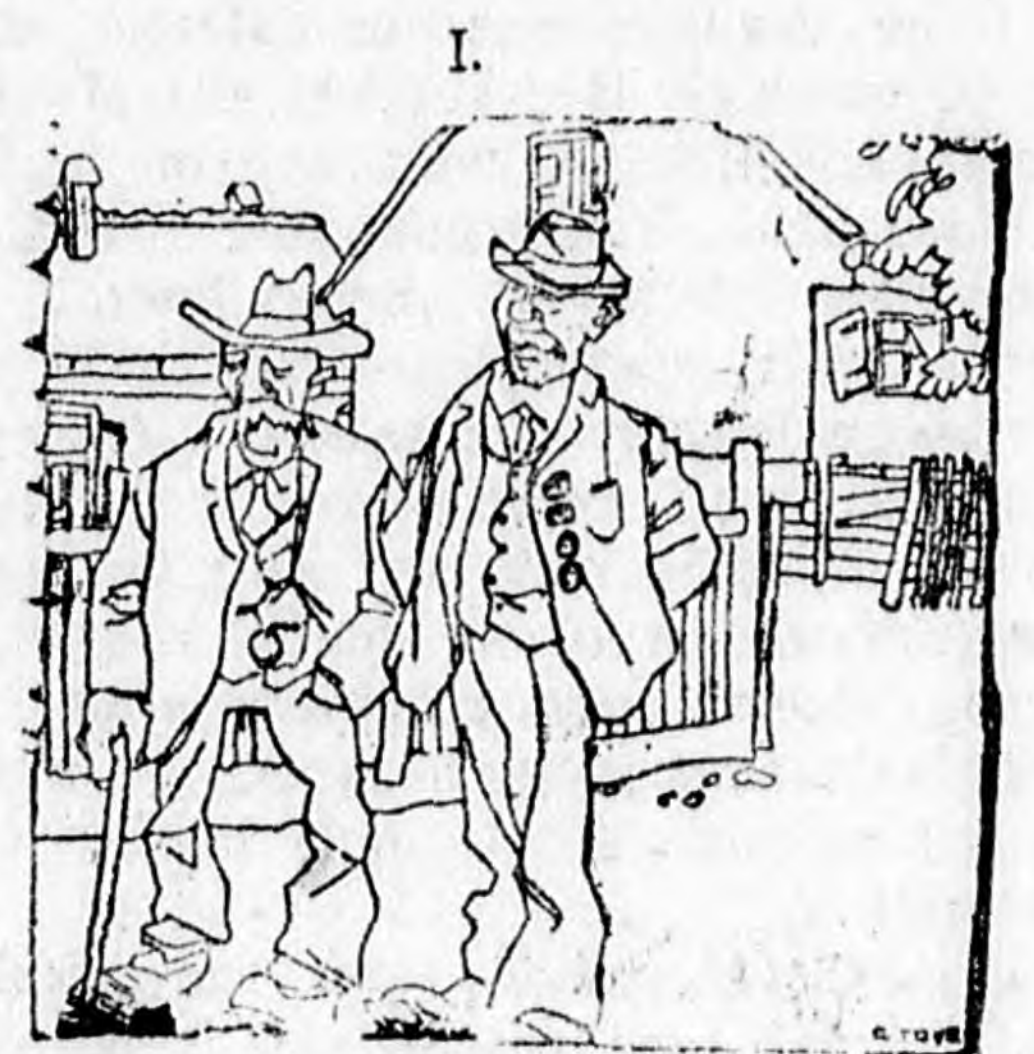
10. Mi a címe a Vajdaság magyar népirodalmi folyóiratának?

11. Mennyiben vitte előbbre a fizikai kutatásokat Pythagoras tantétele?

12. Ki találta fel a perpetuum mobilét?

Hatodik kintorna - pályázatunk

Az eddig hirdetett öt kintorna-pályázatunkra minden alkalommal elegendő számú pályamunka érkezett be, ami azt bizonyítja, hogy a közönség érdeklődéssel fogadta a Bácsmegeyi Napló öt pályázatát. Ezen a héten ismét négy, ez alkalommal könnyebb témájú képeket közlünk és újból kérjük a pályázókat, hogy munkáikat legkésőbb csütörtökig küldjék be.

II.

III.

IV.

Azok, akik ötödik kintorna-pályázatunkban könyvjutalmat nyertek, közülük címüket a Bácsmegeyi Napló könyvosztályával, hogy a jutalmukat elküldhessük.

Azzal — ill' a bereki vesd el magad! A három más eget neki iramodik, de nagy, hogy a pirnyó Hangyák, messzi.
 Nem más az, mint
 Vakond ur;
 Föld alatt él,
 Folyton tur,
 Mindig éhes,
 Mindig fal;
 Akit megcsíp,
 Mind meghall!

— Hova, hova, Hanga, Hanga szomszéd. Ilyen korán? ...
 ...Fussunk, meneküljünk, valahányan vagyunk! — lel-
 kendezett tovább a hangya néne — mert e környéken nagy a
 veszedelem. Mi tudom, hogy kivándorolunk egész boltyostul
 s kereshünk magunknak egy biztos helyet, ahova a tojásainkat
 lerakhassuk, mert itt már nincsen maradásunk.
 — Hát mitől riadtak ugy meg, Hanga szomszéd?
 kérdezte Mezei Egér bá a fület hegyezve.
 — Ugyan bizony! Talán nem látta keed azt a nagy, új
 palotát, amely a mi megkezdett boltyunk mellett az éjeli titte-
 ki magát a föld alá? Az alatt a tető alatt egy új lakó bujka;
 — látunk is egy pillanatra... Nagy ur lehet! Talpig fekete
 bárszobán; sarkantyus csizmában; torzonborz bajszsal.
 Szép fehér keztyűt visel a kezén, mellével a föld alatt folyo-
 sokat ás-és és folyton-folyvást tur-fur. Menekül is előle, aki
 csak mozoghat, mert mindent fölfal, amit utjában talál —
 még a szegény, tehetetlen földi gillisztaikat is!
 — Ugyan kérem, milyen nagy lehet az az ur?
 — Bizony van az háromszor akkora is, mint akár a leg-
 nagyobb keetek közül.
 — Jaj, jaj! cincim! földindulás, égszakadás! Szaladjunk
 ki a világból! Jer Cincim! Jer Picurkám, meneküljünk! Tu-
 dom én már, hogy ki az a rettenetes nagy ur!

Vakondok ur meg a kücsü

A Habostorta mult számában közölt rejtvény helyes meg-
 fejtése: *Szerpentin*.
 Helyesen megfejtették: Kanyó Beco, Papp Bözsi, Jánossy
 Pannika, Schulmann Flóra, Jakli Gizi és Kami, Komlós Csöpi,
 Szebellédy István, Koch J., Temunovics Ilonka, Birosev
 Jócó, Palfaynkovics Magda, Csányi Feri, Katica és Margitka,
 Berky Ily és Evi, Huszár Laci, Kocsmár József, Margarethen
 Ilonka és Imre, Imre Margit, Eskenágy Baby, Kolos Gyurka,
 Wámoscher Imriske, Mezei Lóránt, Kezbasics Vera, Kalcsán
 Mancsi, Mamusics József, Thury Irénke, Horváth Piros, So-
 mosi Vilma, Mazur Margit, Rodács Jenő, Mezei Miklós, Pin-
 tér Irénke, Hacker Zsuzsi.
 A jutalmat Kanyó Becó (Sombor, Dalmatinszka-utca 26)
 nyerte meg.

ÜZENETEK:

Pallaynkovics Magda: Dehogy is haragszom kis Mag-
 dám, ha irsz. Várom a leveled. *Berky Ily.* Kiváncsi vagyok a
 mesédre. Csak jó legyen ám, mert én csak a szép meséket
 szeretem, meg te is, ugye? *Mészáros Annuska.* Nem szoktam
 én a jó kislányokra haragudni. *Bukovenszky Emma.* Nagyon
 örülök, hogy te is belépsz a Habostorta táborába. Tárt karok-
 kal fogadunk. Első próbálkozásod azonban nem sikerült, de
 ez ne csüggedjen el. Majd irsz te jobbat is. *Szebellédy Ist-
 ván.* Közölném én kis barátom, ha jók lennének. Jobbakat
 küldj. *Papp Bözsi.* A keresztosor rejtvényed alkalomadtán
 jön, addig is türelem. *Hacker Zsuzsi.* Dehogy is haragszom
 én a kis olvasóimra. Csak irj máskor is nekem, én szeretem
 a szorgalmas kislányokat. A rejtvényeid — de most meg te
 ne haragudj — nem tudjuk használni. Jobbakat küldj. *Pintér
 Irénke.* Na látod, az egyiket közöljük is. A jelzett leveled nem
 került a kezembe. *Szöke Karcsi* és *Úveges Ferenc.* Mondtam
 már, hogy máskor irjátok ki, mi a rejtvény megfejtése. *Paul
 Tibike.* Balázs bácsi türelmesen vár addig, míg nagy fiu lesz
 belőled. Aztán beváltsd ám az ígéreted. *Fodor Erzsé.* Ej, ej,
 már megfelejtkeztél a Balázs bácsiról? Miért nem irsz? A *Hab-
 ostorta olvasóihoz.* Meghosszabbítjuk a határidőt és szeptem-
 ber 30-ikáig még lehet kérni Habostorta borítólapot. Csak a
 borítékra irjátok rá, hogy: *Borítólap*

(Vége.)
 pedig elhelyezték a kincseskamra kelloz közepében.
 közé. Boldog lett a herceg szép feleségével. A csoda-lovat
 hét éjjel tartott a vígasság, aranyat, ezüstöt szórtak a nép
 Volt öröm. Rakozók, fényes lakodalmat ültek, hét nap és
 ven perzsának még azon a napon a fejét vetette.
 vallott. Szörnyű haragra gyult a király, haját tépte, a zonosz
 Maga elé hivatva a perza bölcset, ez pedig mindent be-
 — Gonosz bübáros munka ez! — kiáltotta a király.
 Amulattól meredten bámultak utána a király és kísérete
 repültek.
 leányt, egyet fordított a csavaron, fűsön keresztül magasba
 totta. Akkor nyeregbe pattant a herceg, ölébe vette a király-
 mig a sűrű tömjénfüst a herceget és Sems Ulahart elbori-
 nagy tüzet gyújtottak, füstölökhöz addig hintették a lángot,
 Kivittette a király a lovat, kivitték a leányt, a jó körül
 szellem is elhagyja a leányt!
 borítárok, mikor a füst minket egészen eltakar, akkor a rossz
 majd a királyleányt hátára ültem, ti meg füstölökhöz füstbe
 — Vitesd ki a város szélire — folytatja a herceg — ott
 paripa, ha kívánod, tüstént elédbe hozatom.
 — Nagy tudós vagy idegen. Kincstáramban áll a fekete
 A király elamult s boldogan kiáltott:
 nem találjuk azt a paripát, addig meg nem győzünk!
 való fekete paripából szállt bele a rossz szellem, míg meg
 igazi ez a győgyulása. Ugy látom szeméből, hogy egy fából
 — Jó megismerem a leány betegségét. Ne hidd, hogy
 cegre, de az így szól:
 Megörült a király, ékelen nagy bizalommal nézett a her-
 — Mit kíván az én uram és parancsolóm?
 így szól:
 Sems Ulahar pedig szeliden hajolt meg a király előtt s
 — Uram, a leány már jobban van!
 Behívta a királyt s így szól:
 legényed, Kamr el Akmar! Utótt a szabadulás órája!
 — Nézz reám! Megsegített az Isten. En vagyok a vö-
 így szól:
 királyleány, akkor is sirt, zokogott. Kamr el Akmar pedig
 A király künn maradt, ő pedig belépett. Ott ült a szép
 tom meg az ördögösségtől — szól a herceg.
 — Már csak magam megyek be, másképp nem győzthá-
 sahar szobájába.
 A király tüstént felkelt, kézenfogta, nagy vitte Sems U-

HABOSTORTA
 A JÓ GYERMEKNEK!
 A sipláda szomoruan nyikorog,
 Szegény gazdájának a gyomra korog.
 Körülötte sajnálkozva megállanak,
 A sapkába egy-egy dinárt dobálnak.

...és hozzá! — Uram, királyom, meggyőzően én a leányt, csak ve-
szime elé.
ragasztott fényes arcára, bő talárba bujt, ugy járult a király
Földtörzött a herceg tudós doktorok, hosszú szakállat
vén egy szót sem szót róla.
vitéte. Hiszen nem tudta senki, mire való, se a leány, se a
rult a 16? Megmondták neki, hogy azt a király kincstárába
Semis Ulnahar, az ő menyasszonya. Kérdezte aztán, hová ke-
Most már tudta, hogy a királyleány nem lehet más, mint
táka leányt, mellettek tekintetéből való jó állt.
zösködött, hát meghallja azt is, hogy egy vén embertel talá-
gál venne, ha volna valaki, ki meggyőzőitana. Tovább kérde-
rosti emberektől, hogy a király egy bolond leányt tart, felesé-
palotájába várta a szabadságát. Meghallotta már jó előre a vá-
éppen abba a városba érkezett, ahol Semis Ulnahar a király
Történt pedig, hogy egy napon Kamir el Akmar herceg
de minden hibába.
kincsekét költött, messze földtől hívta a tudós doktorokat,
Tel, mi az idő, a királyleány nem győzött, a király
seggenti.
doktorát, tanácskoztak, ráolvasztak. Egyik sem tudott rajta
Elszomorodott a király, elhívatta országba minden tudósát,
sem lehetett vele beszélni.
zott, mintha gonosz lény szállta volna meg, egy okos szót
dott, így hát bolondnak tetette magát, kacagott, sirt, tört, zu-
pon megkérte a kezét. De a királyleány csak a hercegre gon-
jóval ellátta, rabnőket rendelt szolgálatra, még azon a na-
A király pedig palotájába vitte Semis Ulnahar, minden
körméről, kalodába zárták, megveszesszűztek, elvette jutalmát.
szett neki a szépséges királyleány. Lekapták az öregét tiz-
A király tisztelet parancsot adott, mert igen nagyon tet-
rabolt és idegen országba hurcolt engem!
— Uram, szabadság meg ettől a gonosz varázstól: el-
a király elé szaladt, leborult előtte s így kiáltott:
ros király. Mikor pedig odaérték, a királyleány felugrott.
a vén varázsló nem könyörült rajta. Egyszerre az uton lovas-
csapat közeledett, maga a király jött fényes kísérettel, a vá-
A királyleány elszápadt, szivétéppő zokogásban tört ki, de
lesz nálam!
kább válassz engem, mérhetetlen gazdag vagyok, jó dolgod
gyetlenül bántak velem. Ne is gondolj többet a hercegre, in-

part; közben pedig hertgett-bertgett:
bedugta fényes, nedves orrcsokáját, szimatolt és tovább ka-
A gödör már jó mély volt, de ő még egyre kapart; be-
megállapodott s ott nagy buzgón kaparni kezdett.
túrásokat figyelmesen megvizsgálva, egy friss halmocskánál
Nyomban el is határozta, hogy segít a bajon és a vakond-
lami nincs rendén s a legelső sétáján kiszimatolta, hogy itt va-
A Kücüll okos volt különben. Mindjárt látta, hogy itt va-
De ezt aztán fittogatta, mondogatta is derüire-borura.
— Bert! ...
tudott most is, mint annakelötte — hogy aszongya: Herti!
Nem igen ragadt rá a tudomány. Jóformán csak annyit
ban volt tanulni.
... Eközben pedig hazakerült a Kücüll, aki eddig a város-
a Vakond ur Irigalom nélkül föltalta.
Ami elő volt — elmenekült, ami nem birt menekülni, azt
vagy szakajtó-kosarat borogattak volna le raja.
földből. Olyan volt a talaj, mintha uton-utfélen apró üstöt,
rás. Lepten-nyomon emelkedett egy-egy kupalaku hant ki a
Azonközben el is szaporodott a környéken a vakond-tu-
nyugalom; nyugalmat; nyugalmat; nyugalmat; nyugalmat;
s kis pacsitárk rémült csapata, mindenütt fölzarvarták a mező
Amerre csak elvonult a hangyák hosszú sora, az ezerek
között...
puha, meleg fészekből! Itt világra nagy jelkendezve a buza
Uccu, bezzeg — nádak, erék! a három kis pacsitár is ki a
rike, jer, Csarika, szaladjunk ki a világból!
— Jaj, jaj! csip-csipi földindulás, érszakadás! Jer, Csip-
Vakond tur ki!
Különben a
Fussál te is,
— Jaj, hadd fussunk,
Két kis urfi?
Ked is, meg a
Eger bácsi,
HOVA, HOVA,
nekiabálodok!
megjédnék a messzire; aztán a legkosabb — a Pirike —
Három kis buksi pacsitár üldögt a puha fészekben —
tett pacsitárészekre bukkannak.
a szántóföldön átsurrannak, a virágzó buza között egy rej-
messzi elmaradnak a hátuk mögött. Ahogy a kertből ki — s

Egy bácskai fiu

viszontagságos utazásai az egész világon át

Irta Kubán Endre

— Nappal velem jössz olyan helyekre, ahol sok ember tartózkodik. Ha én ott valakinek a zsebéből kihuzok egy pénz-tárcát azt kezembe csusztatom, te pedig a zsákmánnyal ide-sietsz és megvársz.

Azután lefeküdtek. Pali igen nyugtalanul aludt azt ál-modta, hogy rendőrök tolvajlásán érték és a fogházba vitték.

Még alig pirkadt, amikor fölébredt. Azzal az elhatáro-zással kelt föl, hogy inkább éhen hal, de nem lesz zsebtolvaj. Aztán lassan feltápáskodott, nehogy valaki is fölébredjen a hajléktalanok közül és eltávozott. Föltette magában, hogy többé nem megy a hid alá aludni, nehogy a fiatalemberrel találkozzék.

Ismét céltalanul bolyongott a városban és már délidő ré-gen elmúlt, mikor a folyópart olyan részéhez ért, ahol sok nagy hajó volt kikötve. Elnézte a hajókat és különösen az tetszett meg neki, melynek árbócán hatalmas piros zászló lengett, a piros mezőben pedig félhold aranylott, a félhold körén belül pedig ragyogó csillag. Pali a partnak olyan ré-széire állott, ahol egészen szemben volt a hajóval. A hajó és a part között keskeny hid volt letéve, melyen sűrűn jártak a hajó emberei. Bő bugyogójuk volt, a fejükön pedig karimát-lan piros sapka ékeskedett. Pali mindebből azt látta, hogy ezek törökök, a hajó pedig török hajó.

Az egyik török, amint Pali mellett elment, ránézett és megszólította. Kilics Pali érthetetlenül nézett a törökre, aki-nek a szavát nem értette. A török akkor kezeivel mindenféle jelt csinált és úgy próbálta magát megértetni. Pali azt vette ki a jelbeszédből, hogy a török a hajóra hívja és a keskeny hidon készségesen követte a fedélzetre. Ott megnézte a ha-jót és a török közben csak tovább beszélt neki. De Pali csak a fejét rázta annak jeléül, hogy nem érti.

Szerencsére előkerült egy török matróz, aki tudott egy kicsit magyarul és egy kicsit szerbül és aki elmagyarázta Palinak, hogy mit beszélnek hozzá.

— Azt kérdezik, — mondotta, — hogy nem akarsz-e na-jóinas lenni?

PÁLYAZATUNK EREDMÉNYE

Legutóbbi vers-pályázatunkra sok sikerült pályázat ér-kezett, ezek közül a legsikerültebbeket alább közöljük:

Béka urfi kalandja Béka bácsi brekekés Jaj de nagyon szerencsés Talált tojást fehérét Mind a kö oly keményet Rája ugrik, hengergeti Félvilágot kineveti Azt se nézi merre megy Egy tojásnak neki megy Tojás dirren, tojás durran És belöle kis nyul bukkán Béka koma megijed S esze nélkül elsielt! Beküldte: Lederer László Béka koma esete Béka koma bre-keke Sétálni ment a rétre Majd megbotlott utjába Egy nagy fehér tojásba Béka koma bre-keke Vigan ugrált körüle A tojásnak megörült Mindjárt rá is penderült Béka koma bre-keke Elgurult jó messzire Heje-haja táncol már Szűk lesz neki a határ Béka koma bre-keke Nem sokáig örüle Széjjel pukkant a tojás Kibujt nyuszi kis pajtás! Beküldte: Vugrinesics Leonka gimn. I. b. tanuló Becskerek	Béka és a tojás Béka urfi brekeke Kisétált a zöld gyepre És amit ő ott talált Nagy szemekkel megcsodált Mi lehet ez? — gondolta Talán bizony egy gomba: Körül járta csodálta Hátha mégis egy labda! I abba biz ez brekeke Lesz majd játszás most velé! Igy gondolta az urficska És rá ugrott a tojásra Béka urfi megijedt Mert a tojás szétesett Kuvak, kuvak, brekeke Nagyot ugrott ő kelme Tapsifüles bámulta És a házat sajnálta Beküldte: Jánossy Pannika Titel Béka koma rólujárt Béka urfi a zöld mezőn Megpillant egy szép tojást S mindjárt el is jár ott rajta Egy jó ropogós csárdást Táncolt, táncolt béka urfi De megjárta ő kelme Mert ime a szép tojásból Nyul ugrott ki egyszerre! Beküldte: Szegő Juci és Deutsch Magda

— Azt bizony hába keresed, hiedelhetországra vagyunk! —
 Az öreg gonosz mosollyal felelt:
 — Hol van hát a király palotája!
 — Királyi udvar is. Semis Ulnahar pedig kérdezte:
 — Azalatt a gonosz varázslo leszállt lováról, lesegítette a
 asszonya nyomára nem akad.
 lyongott, feltette magába, addig nem nyugszik, míg meny-
 utának indult, sora járta a városokat; országról-országra bo-
 A herceg nem adta bukátra a fejt. Még azor a nap)
 ő lehetett a gonosz rabló.
 látták arra csatangolni: most már tudta a herceg, hogy csak
 gáltak az embereket, míg kiszült, hogy a vén perszát többen
 rálványt hába keresék. Addig keresek, kutattak, kérdez-
 Azalatt pedig elindult a fényes kíséret, de bizony a ki-
 sem álltak, míg egy nagy város elé nem érkeztek.
 fele repültek, hanem messze a várostól, idegen országba, meg
 vén csont mellé, de ahogyan nyeregbe, bizony nem a palota
 Semis Ulnahar nem sejtett semmi rosszat, felült a lóra a
 Ulnahar nem sejtett semmi rosszat, felült a lóra a
 gyok én, azért küldött, hogy téged a palotába vezessék.
 — Ulnahar, herceged küldött engem, lehívebb embere va-
 zos hangon így beszélt:
 tüstént készen állott. Odament a királyi udvarhoz s mézes-má-
 asszonya. Szívétől felcsapott a bosszu lángja, gonosz terve
 Mindjárt tudta, hogy nem lehet más, mint a herceg meny-
 ki módfelelt, hát meg mikor meglátta a szép királyi udvart,
 don engedett, éppen arra járt. Meglátta a lovat, megörült ne-
 Ugy történt pedig, hogy a vén persza, kit a király szaba-
 anyámmal.
 tek, egy jóvók érted majd pompás kísérettel atvámval és
 — Menj csak oda — szölt a herceg — én addig előre sie-
 állt egy szép lúkas, kert virult körülötte.
 város szélén egy puha pázsitra csendesen leszálltak. Epp ott
 szálltak, míg hazatértek újra Perszia lovására. Ott aztán a
 királyi udvart lovára emelte, fészaltak a felhők közé, száll-
 termeken. Még a tud mindenki, kaka se kálott. A herceg a
 kapta aranyhímű köpenyét, úgy onnant kézfogva végig a
 Semis Ulnahar pedig (egy hívta a királyi udvart) magára

Az ezeregyedik meséből

A csodáló története

Hallod-e te?...
 Herr!
 Kijöss-e már?
 Berr!
 Jól elbujt — mert
 Hek, hek, hek!
 Ha megcsiplek,
 Megeszlek!
 Hallja ezt a kertész. Nézi, nézi: közben gondolkodik...
 foltokat: igaz, hogy ez a földalati turo-furo pusztítja az ő
 virágainak, veteményének apró ellenségét — csimacsi, giliszt-
 tát, lódogarát, — de az is igaz, hogy a legszébb virágágyást
 fenekesüli forgatja fel, úgy, hogy már nem is gyözi helyre
 gerelyével, mire illegetni... Mégis csak jó lesz szabadulni
 tőle.
 Meg is biztatja a Kücüllit:
 Ugy, ugy szögám,
 Kücüll!
 Meg melyebben,
 Ott, ott!
 Itt a háló:
 Ugasd ki
 Az a gonosz
 Csontot!
 Kapar, kapar még nagyobb buzgósággal, egyszer csak
 nekimordul:
 Hol a háló?
 Herr!
 Ide vele,
 Berr!
 Most ugrik ki,
 Hóha, hóp!
 Itt van... megvan —
 Nyiff! — nyaff! topp!
 Ott volt biz az csakugyan! A Kücüllit kinyitotta a háló,
 a kertész meg beugratta a hálóba. Aztán talpon fogta s az
 egész világra csufiára a levegőben lóháva mutogatta azt a ha-
 talmas, bárszonykábátos fehérszálú, fekete nagy urat...
 Beleltek ökelmet egy kacsos bódorodozba s elkül-
 vették — mint a nagy kacsókat szokás — örökös fogságba.
 El most is: meg látatok, Ott kikkol az állatkertben.
 (Csak hogy most mit senki se fél ám tőle)

ki a kolompot vezérürüt a csipi-csókaik hatá-
 Kőrösön. Aztán ballagj szépen haza, feküdj le és reggel néz
 körül a birkaakólban. Csodát láatsz!

Tatár Dömötör szót fogadott. Ugy tett, ahogy Kőrösi
 uram ajánlotta. Kivezette a vezérürüt a csipi-csókaik határba,
 Otthon pedig kiírtette a birkaaklot, hogy az ingyen érkező
 birkákból mentől több férjen el benne.

Aztán lefeküdt, de álom nem igen jött szemére. Várta-
 várta a virradást. Mikor a nap végre előtört a keleti égbol-
 ton és széthintette az első sugarakat, a kapzsi Tatár felkelt
 és lábujjhegyen lépkedve ment a birkaakólba.

Ott várt rá a furcsa meglepetés. A birkaakól teljesen
 üres volt s csak a kolomp lógott a mestergerendáról egy lő-
 télen. A vezérürü nem volt sehol. Más birka még amugy sem.

Az irigy ember kétségbeesve szaladt Kőrösi uramhoz és
 elmondta, hogy mi történt. Szavát így fejezte be:

— A kolomp megvan, de a vezérürü sehol — kiáltotta
 verejtékkal a homlokán.

És vakarta a fejét, ahogy a káros emberek szokták. Ott
 is, ahol nem viszkett.

Kőrösi uram pedig így szólalt meg:

— Ugy látszik a te vezérürü veszendőben van. Csak
 egy módot tudok arra, hogy megkerüljön.

— Mi az a mód? — kérdezte Tatár nagy mohósággal.

— Az — válaszolta az öreg Kőrösi — hogy neked ma-
 gadnak kell a kolompot a nyakadba akasztanod és fényes
 nappal körüljárni a csipi-csókaik határt. Mire haza kerülsz, ott-
 hon találod a vezérürüt. Itt a kezem rá.

— Nyakamba teszem! — ordította a megijedt kapzsi em-
 ber sietve.

Ritkán nevettek a falusi emberek olyan józúen, mint mi-
 kor Tatár Dömötör nyakában a kolompot meglátták. Kérdez-
 ték is tőle:

— Mért akasztotta nyakába a kolompot?

— Hogy a vezérürümet haza csalogossam.

Az uccagyerekek végig szaladtak vele a falun.

Mikor este hazaért, otthon találta a vezérürüt... Csak
 épen egy cédula volt a vezérürü nyakába akasztva. A cédu-
 lán öreg betűkkel ez állott: Érd be a magadéval! Ne kivánd
 a más birkáját!

Azóta, ha valakit bolonddá tartanak azon a vidéken, csak
 azt mondják: nyakába akasztották a kolompot, mint Tatár
 Dömötörnek...

Pali vőlegény megörült, mert azt jelentette számára,
 hogy lesz rendes a gloriája, nem kell többet éhezni, hajlék-
 talanul csatangolni és nyomorogni. Örömmel mondta hát rá,
 hogy igenis, készségesen beáll hajóinasnak. Csak attól félt,
 hogy majd itt is kérnek tőle szülői beleegyezést. Azonban
 erre nem került a sor, hanem neki is a fejébe nyomtak egy
 piros sapkát annak a jeléül, hogy felvették.

A török matróz aztán egy nagy tál zsiros hust hozott,
 odatette Pali elé és azt kérdezte:

— Evet?

Evet törökül annyit jelent, hogy igen és a török tulaj-
 donképpen azt akarta kérdezni Palitól, hogy akar-e: igen?
 Pali viszont azt értette, hogy evett-e már és természetesen
 azt akarta rá válaszolni, hogy nem evett. De mert nem tudta
 még, hogy ezt törökül hogyan kell mondani, hát egyszerűen
 tagadólag a fejét rázta. Szerencse azonban, hogy a törökök-
 nél afejbólogatás nem jelent, a fejrázás pedig igent, tehát
 éppen megfordítva mint nálunk. Így aztán a török arra a
 kérdésre, hogy tetszik-e Pálnak az ételből, a tagadó fejrá-
 zásból azt értelmezte, hogy igen és a kezébe nyomta a tá-
 lat. Pali jóévtággal nekilátott az evésnek és csak akkor tette
 le az ételt, amikor az teljesen kiürült.

Ettől kezdve megkezdődött Kilics Pali részére a hajóina-
 sok szokásos élete, amit különben az olvasott utleírásokból
 már eléggé ismert. Takarította a hajót, sikálta a fedélzetet,
 segédkezett a matrózoknak, de még a konyhán a szakács-
 nak is. Közben pedig szorgalmasan igyekezett törökül ta-
 nulni. A szavakat, miket hallott, egy darab papirosra írta
 magának és attól matróztól, aki tudott vele beszélni, meg-
 kérdezte az értelmüket. Így aztán naponta megtanult egy
 csomó szót és mire egy hét eltelt, már egész tűrhetően ga-
 gyogott törökül.

A matrózok a hét folyamán szorgalmasan rakták be a
 sok árut a hajó belsejébe és elkövetkezett egy nap, amikor
 a hajó kapitánya kiadta a parancsot:

— Holnap reggel négy órakor indulás!

Másnap hajnalban a hajón Kilics Pali volt az első aki
 felébredt. Már ott volt a fedélzetén amikor a matrózok gyü-
 lekeztek. Fölszedték a kis hajódat amely a hajót a száraz-
 földdel összekötötte, utána pedig fölhúzták a horgonyt is.
 A hajó belsejében zugni kezdek a gépek és a hajó kéményei
 fekete füstöt okádtak. Hármasszáz hangzott azután,
 mezmozdult a hajó, eltávolodott a parttól és a Száva közepén

neve Konstantinápolyiak. Aztán pedig megmagyarázták, hogy Isztambul a török — Isztambul Isztambul! — segés képet és áhítattal sóhajtottak: matrózok örömmel nézték az előttük kibontakozó gyönyörű mesebeli város márványpalotái tüntek fel előttük. A török A hajó pedig tovább siklott a vizen és nem sokára egy lyet tréfásan dardanyelekmek keresztelt el. kormánys, — a Dardanelleik tengertengereiben vagyunk, ne- — Ne hívj nek, — avatkozott bele a dologra a sejt- Pali. — Micsoda dardanyelek? — kérdezte kíváncsian Kilics Juszuf. — Itt vannak a dardanyelek, — mondta nevetve Tüküli mentek egy hosszú tengertengerezen. sokára Bulgária partjai mellett haladtak, majd keresztül- Utját azután a hajó nem sokára a tengeren folytatta. Nem- tette azt. utána pedig a kormánys és a többi matróz is sorra meg- Ezzel a hajóskapitány kezét fogott a kis hajóimassal, meg. így megkeresztelték. Te a keresztelőt nagyszertűen állottad látja meg a tengert, belelöknek a matrózok a habokba, hogy meg, hogy ősi szokás szerint minden hajóimast, aki először — Fiam, ez volt a te hajóimasi keresztelőd! Mert tudd fogadta. A kapitány komoly hangon így szólt: Odafent a kapitánnyal az élen a hajó egész személyzete a hajóra, akár egy mokus. megkapaszkodott a kötélbe és olyan türgén kapaszkodott fel Tüküli Juszuf hosszú kötelet bocsátott le a hajóról. Pali engem. — Maskor tedd boldoddá a tarka cicát, Juszuf bácsi, ne pen olyan fehér, mint volt, nevetve kiáltott fel a hajóra: nem festette-e valoban feketére, de mikor látta, hogy az ep- Pali ijedten megnézte a karját, hogy a Fekete tenger vize jöled! — Aztán vigyázz, Pali, hogy szerencsen ne váljék be- áltott le hozzája: Ott látta a fedélzet szélén Tüküli Juszufot, aki vidáman ki- ott uszott a tenger színén, a hajóról nagy kacagás hangzott.

méltóságát teljesen hialadt fölfelé a Duna irányában. Ott ahol a Száva beleömlik a széles Dnuába, Pali a hajón a város felé fordult még egyszer. A fölkelő nap sugarai arany színnel vonták be a paloták tetőit, a fiu pedig kezével bucsut intve felsóhajtott:

— Isten veled te gyönyörű város, melyben engem olyan sok csalódás ért! Ki tudja látlak-e még valaha?...

Kilics Pali bizony akkor még nem sejtette, hogy még sokkal nagyobb csalódások és megpróbáltatások váraoznának reá a széles nagy világon.

Vig volt, mert munkája közben gyönyörködött a sok szép vidéken, amely a Duna két partján elébe tárult. A Duna egyre szélesebb és szélesebb lett és néhol bizony alig lehetett látni a két partját. Akkor már messze bent jártak Romániában és Paliék hajója több nagy kikötőben is megfordult. Azonban egyikben se tartózkodtak sokáig, mert hajójuk sehhol nem vett föl újabb rakományt.

Egyik napon Tüküli Juszuf matróz azzal fogadta Palit: — No, öcskös, holnap meglátod a Fekete tengert.

Ez a Tüküli Juszuf tréfás egy fickó volt. Egyre huncutságokon járt az esze. Szeretett olyanokat mondani, amittől mások nagyokat nevettek. Amellett azonban nagyon derék ember volt ám. Pali is hamarosan megbarátkozott vele. Sokat tanult tőle törökül és sok mindenfélét meg tudott tőle, mert Tüküli Juszuf szívesen szeretett magyarázgatni.

Most is, mikor bejelentette, hogy közelednek a Fekete tengerhez, meg akarta vicelni Palit.

— Aztán vigyázz, — mondotta neki, — hogy bele ne essél a Fekete tengerbe, mert aztán többé az édesanyád nem ösmér rád.

— Miért? — kérdezte Pali.

— Azért, mert a Fekete tenger vize olyan fekete, akár a szurok és aki egyszer megfürdött benne, szerecsenné változik.

Pali nem tudta, hogy Tüküli Juszuf komolyan beszél vagy pedig tréfál.

Másnap aztán Pali meglátta a tengert. A merre nézett: mindenütt csak víz és víz. Ott állott a hajó peremén és bámulta a tengert. Egyszerre csak érezte, hogy hátulról valaki megragadja és a tengerbe dobja. Nagy loccsanással érte Pali a vizet és a következő pillanatban már fent uszott a te- tején. Amíg ugyanis a hajó a Dunán haladt, a matrózokkal naponta fürdött és kitünően tanult meg uszni. Mikor most

— Körösi uram — kérdezte — mennyiért volna hajlandó Egvensesen a dologra tért: Masnap korán reggel be is állított a birkakupcehez. pot? szerezhetné meg Körösi uramtól ezt a csabos hangu kolomp- ber fejedben. Egész éjszaka azon gondolkozott, hogy miképpen Ezek a szavak nagy szegyet ütöttek az irigy, kapzsi em- jó pénzen tulajdok... uram — ingyen jutok a legszébb birkakhoz, amelyek azután tőle, míg csak a kolomp szól. Így — fejezte be szavát Körösi meghallja, mind oda siet a vezérürühöz és el nem szakad nak olyan csabítón csengő hangja van, hogy ahány birka az utra. A nyakába felakasztom a kolompot. Ennek a kolomp- — Hát ugy kerültek, hogy a vezérürüt egyedül viszem el — Hogy kerültek? ajándékba. Ugy kerültek. — Dehogy adták. Senki se boldog, hogy birkákat adjon Körösi furfangosan így válaszolt: — Hát ingyen adták? — csodálkozott Tatar Dömötör. krajaért se. — Nem fizettem én értük egy megveszekedett lyukas irigy ember. — Aztán nagy árt fizetett értük? — tudakolta tovább az — Mindenfelől, öcsém — hangzott Körösi rövid válasza. — Ugyan hol szerezte kigyelmed ezt a sok szép jószágot? Egyszer meg is kérdezte Körösitől: Banától felhajtott. Tatar Dömötör azokat a szép birkákat, miket Körösi uram a a levegőt is irigyli mástól. Képzelté, milyen irigyen nézte tar Dömötör nevű ember, ki ismeretes volt arról, hogy még tudott elmondani az utjáról. Volt a hallgatok között egy Ta- Mikor az öreg Körösi megjött a birkanyájával, sok tréfát nal visszateregte a nyájba. kilépett, azt egy kis fekete pulikutyva haragos ugatással azon- egy vezérürü lépdelt. Amelyik birka vagy bárány a sorból sárrett fatun keresztül. A birkák előtt kolomppal a nyakában Sokszor látták, hogy gyönyörű, göndör szőrű birkákat hajt a Az öreg Körösi nevezetes birkakupce volt az Alföldön. meghallgatni, mert én is jöt mulattam, mikor elbeszéltek. Nagyon tréfás historia az, amit most elmondok. Erdemes

A kolomp

REJTETTKÉP

Ho a kocsi gazdája?

kigyelmed eladni nekem azt a bizonyos kolompot? Nem sajnálnám érte a pénzt.

Körösi uram ijedt képet csinált.

— Jaj öcsém — mondotta — száz aranyért sem adom én azt, magamnak is három ezüst dinárom van. Egy cigányvajdától vettem.

— Hát nem adja el?

— Nem én. Nincs annyi pénz az egész Sárreten. Hiszen tökkel ütött lennék, ha áruba bocsátanám azt a holmit, amelynek annyi hasznát látom. Hanem azért nem akarom, hogy üres kézzel távozzál. Van-e valami jeles vezérürüd?

— De van ám! — ütötte Tatar Dömötör a mellét.

— Nohát akkor kölesön adom neked a kolompot egy napra. Szerezz vele annyi birkát, amennyit tudsz. Nem sajnálom tőled — a másét.

Körösi uram, mint afféle mókamester, így tanította ki az irigy, kapzsi embert:

— Akaszd a bűvös kolompot a vezérürü nyakába. Tereld

SZÉNA — DIÓ

Sveopće - trgovačko d. d. Zagreb

fióközlete: Novogradiska

ELAD: elsőrendű szénát és diót nagyban

Sürgőny cím Novogradiskán: Sürgőny cím Zagreb:

„NEUMANN”

„SISAKVEIS”

Távbeszélő sz.: 55. Távbeszélő: 1-54, 11-29.

»LA NATIONALE«

Francia Biztosító Társaság Alapított 1820-ban

Tartalékalap 800,000,000 frank

Kartellen kívül!

Iroda: VELIKIBEČKEREK, Wilsonov trg 3., Beno-ház, a Korona-szállóval szemben

KERÜLETI KÉPVISELŐK

Pančevo, V. Kikinda és Vršac részére előnyös feltételek mellett felvétetnek

25% Háztartások 25%

és iparosok figyelmébe!

Lakk- és festékáru detaliosztályunk átszervezése folytán az összes raktáron levő lakk- és festék-áru cikkek árait

25%-kal

leszállítottuk. Mindenki saját érdekében használja fel ezen ritka kedvező alkalmat, hogy szükségletét elsőrangú

padló-lakk,
firnis,
butorkak'ok,
fehér és színes email-lakk,
olajfesték minden színben,
ecsetek,
legfinorabb vegyi festékek

és az összes a szakmába vágó festékárúkban és festőszerekben beszerezze.

Meg nem felelő árakat kicserélünk!

Készpénz- Készpénz-
megtakarítás megtakarítás

KLEIN GEZA és FIAI
SUBOTICA

25%

25%

REUMA

Köszönőlevél

Dr. I. Rahlejev urnak

Beograd,
Kosovska 43.

Alulírott e hó 4-én kaptam 2 üveg RADIO BALSAMIKA gyógyszert. A gyógyszerrel azonnal használatba vettem és ez a legkiválóbb szernek bizonyult reuma ellen. Ezen az uton feletem ki leghálásabb köszönetem Önnek és kérem, hogy legyen szíves és küldjön nekem postai utánvételt még 2 üveg gyógyszerrel. Ez két ismétlő részére kell, akik szintén reumában szenvednek. — Lijija, 1927. június 7.

Franc Topolovšek

A Radio Balsamika gyógyszerrel készíti, forgalomba hozza és utánvétellel szállítja Dr. I. Rahlejev „Radio Balsamika” laboratoriuma Beograd, Kosovska 43.

Ajakstift

KHASANA

SUPERB

Ajkfesték

a csókálló ajk- és arcfesték, majdnem szintelen, egy pillanat alatt csodás, természetes, egyéni tapadó pirosságot ad, amely csak szappannal távolítható el. „Khasana-Superb” enyhe összetételénél fogva a szájnak csodásan szép vonalakot, életvidám szint és az arcnak rózsás és ifjú pirt kölcsönöz.

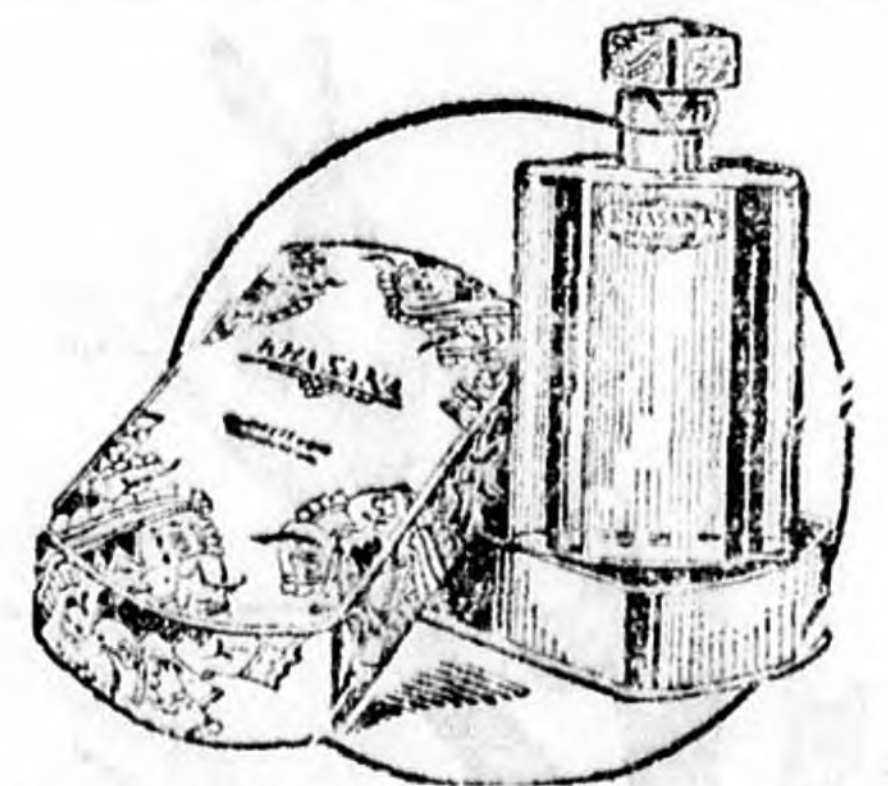
A „Khasana-Superb” teljesen új ezen a téren. Nem kopik. — Használata meg se látszik és ártalmatlan.

D. M. ALBERSHEIM

Frankfurt a/M. — London

Ujdonság! Khasana-Parfüm bájos üvegcsákban. Mind nüt kapható!

3715

Sómalom

újnan berendezett naponta öt vagon tejesítő-képessege, 100 méternyire a sómonopólitól, a vasútállomás és hajó kikötő közvetlen közelében, bármely vállalatnak megfelelő, jutányos áron elődó vagy megtelelő társakere tetik.

Bővebbet: Novisad, postafiók 22

043

Sajt iskolatáskák készítését

bőrből és vászonnál, valamint ridikülök lego'csobbán e akis a készítőnél kaphatók:

Schlager Henrik, Subotica

speciális köröndő: és bőrdru-kerekedőse, Aleksandrova ul.

3074

**A CUNARD LINE,
WHITE STAR LINE,
RED STAR LINE,
Kir. Hollandiai Lloyd**

a világ legnagyobb és leggyorsabb hajózási vállalatának vezérképviselése:

**Jugoslovenska Ekspres Agencija D. D.
Zagreb, trg I., broj 15**

Közvetít rendszeres személyszállításokat az Egyesült-Államokba, Kanadába, Argentiniába, Brazíliába, Cubába, Új Zeelandba, Afrikába és

családok

ingyenes szállítását Brazíliába

Alképviseltek:

BEOGRAD, Karadjordjeva 91/a
VEL-BEČKEREK, Svetosavska 601
SOMBOR, Karadjordjeva 8
SUBOTICA, Manojlovićeva 7, ahol

minden felvilágosítás díjtalanul kapható

A KOVÁCS-FELE
Nagyenyei Arckenőcs

Borax-szappan

évtizedek óta elismerten a legjobb és legártalmatlanabb arcszépítő és bőrfinomító szer. — Kapható minden gyógyszer-tárban, drogériában, és illatszertüzletben. — Főelárusító: **Drogeria Herel Subotica,** Aleksandrova ul. 1

Gazdaságok és köztegek

részére a leontökéletesebb raktári, szer-

kér- és sertés-, valamint komló-

mérlegeket gyárt versenyképes áro.

J. Sebestyén

mérleggyár

Subotica

Kérjen

ajánlatot!

KOPILOVICS BALÁZS
szűs,
SUBOTICA, SUDAREVIC UL. 2

Ajánlja legobb minőségű szőr-
méit, valamint mindenféle
szőrmeárut

Szőrmejavítások garancia mel-
lett szakszerűen és olcsón
cszközöltetnek

SZÉNKÉNEG

1-a, teljes áru, különle-
ges 100 kg-os hordó-
kal együtt, ab oszjéki
raktár szállít ató

SAM. KRAUSS I SIN
OSIJEK, III. Jelačićov trg 8

Elegáns
modern kivitelben ké-
szít férfi- és női
cipőket
javításokat izléses kivitelben
olcsón
gyorsan és pontosan végze

Dondó divatipézs
Zrinjski trg 33 7053

Elegáns
divatöltőnyők
Mandié Pál
ú: divatszabónál, Subotica,
Fra Jese trg (Borátok tem-
p oma mellett)
Oszl divatko lekelóm nagy
választék b megérkezeti

Órajavítások
Órák
a legjobb óra-
javító műhely-
ben kaphatók:

Thaa Hermann-nál
Sokolka (Combkő) u. 4

RÍZSÁNYI PÁL
épület- és bútorsztalos
Jugovićeva ulica 8.
(a Kakasakola mellett.)
Vállalja legolcsóbban és
izléses kidolgozásban bu-
torok, berendezések, por-
tálok- és épületmunkák
elkészítését. 7411

A legesekélyeb próbá
bevásárolás is meggyőzi
Önt arról, hogy a leg-
jobb és legolcsóbb
bort, pálinkát,
rumot, likőrt,
cognacot málnát,
valamint valódi főzött
esencet
csak is 9154

Klopfér Sándor
ujjonnan megnyit szes-
üzletében szerzheti be.
Jelačićeva ul. 5. (Weisz
kalapüz et mellett)

CHRYSANTHEMUMJAI
és őszi virágai csodás
teljes éget és nagyságot
érnek el, ha

KANIPOS
növénytápsóval öntöz öket.
Csomagja 12.50 és
42.- dinár.

SCHUMACHER ZOLTÁN
gyógyszerész és ve-
gyészeti laboratórium,
Crve ka, SHS.

Közepiskolai
tanár

szerb, horvát, német
nyelvtudással
vállalja
gimnáziumi és
polgári iskolai
diákok előkészítését
ezen iskolák bár-
melyik osztályára
Vidékre is elmegy
Cim a kiadóban 9130

Garantált vegytiszta
80%
ECETSÁV
boracét és esenc
legolcsóbban beszerezhető
Kurtesz Miloš
túsz-
és csemegekereskedésben
Subotica, huspiac
6779 Telefon: 4-83

90 dinártól
konyha és szobafestést, azon-
kívül előnyösen vállalt templom
és kápolnafestést
Horváth Almáski József
Skotus Viator ul. 75. 2544

STOMATIN

egyetlen, leghatásosabb és egyáltalán nem pótolható, kizárólag a leggyógy-
tartalmú növényekből készült gyógyszer mindennemű **gyomor- és bélbaj ellen,**
amely a legnagyobb sikerrel hat:

rossz emésztésnél; gyomorfekélynél; gyomorsav-tútelengésnél és más
gyomor- és bélbajnál; felbőgűéseknél; rendetlen és nehéz székél-
seknél; ájulásoknál; vértisztatlanságnál; étvágyhiánynál; gyenge-
segnél, álmatlanságnál, stb.

A **STOMATIN** az alatt a rövid idő alatt, amióta forgalomban van, **kedves,**
nélkülözhetetlen és pótolhatatlan lett mindazoknál, akik az elősorolt betegségek
valamelyikében szenvednek, amit legobbán igazolnak az alatt közölt levelek.

Egy üveg ára 75 dinár
Kapható minden nagyobb gyógyszerárban, drogériában és az előállítónál.
Vidéki szállítás **bérmentve.** Megrendelések és az összegek a következő címre küldendők:

LABORATORIUM „SALVATOR“
Apotekar
MR. PR.
Milan Bog. Kovačević
Beograd — Laudonova 52

A STOMATIN KÖSZÖNŐLEVELEI:

Tisztelt Kovačević ur!
Röviddel ezelőtt egyik barátom, aki tudta rólam, hogy gyomorbajban szenvedek,
ajánlotta nekem az Ön „**S**omatin“ különlegességét, mint rendkívül jó és biztos gyógyszert
minden gyomorbajnál és amely már ő is kigyógyította babájából. Minthogy én is már hosszú
idő óta **gyomorfekélyben szenvedtem** és mindenféle gyógymódot és gyógyszert megpró-
báltam, de minden eredmény nélkül, úgy hogy orvosaim azt ajánlották, hogy végezzek
magamot gyomorműtétet és amire én már majdnem el is határoztam magam, habár tud-
tam, hogy ezzel mennyi és milyen veszélynek teszem ki magam. A műtét előtt elhatároztam,
hogy kísérletet teszek az Ön „**Stomatín**“-jával, hátha ez gyógyulást hoz. Inni kezdtem
a „**Stomatín**“-t és már a második üveg után sokkal jobban éreztem magam. Hinni kezdtem
a meggyógyulásomban és a hatodik elfogyasztott üveg után beállott a teljes gyógyulás.
Ma már teljesen egészséges vagyok és amellet boldog, hogy megmenekültem ettől a nehéz,
veszélyes és elviselhetetlen bajtól, mint amilyen a **gyomorfekély.** Ma, amikor ismét egész-
séges, erős és munkaképes ember lett belőlem, csak ezt mondhatom: hálás köszönet Ön-
nek Kovačević ur az Ön ideális és kitűnő (vagy ahogy az apám ma mondja: „Isteni“)
gyógyszerért, a „**Stomatín**“-ért.
Beograd, 1927 augusztus 15. **MIHO PUŠIĆ,** hajótulajdonos

Joforgalmu vendéglő
a vasutállomással szemben
jutányos áron

eladó
azonnal átvehető és bekö-
lözhető. Érdeklődni a tulaj-
donosnál

Szántó Mihálynál
Vinkovci

**I-a mári vörös-
és**
fokhagymát
valamint különféle
burgonyákat
legolcsóbban ajánl
Braća Guttman
Subotica — Telefon 90

Lakás kiadó
egyedülálló új villában, két
szoba, előszoba, konyha, spelz,
pince stb. Azonnal beköltöz-
hető. Szép, egészséges fekvés,
hat percra a villamos végálló-
mástól. Lakó az egész gyü-
mölcs-, szőlő- és diótermést
elvezetheti és nagy konyha- és
haszonkerttel rendel ezik. Esel-
leg a ház eladó. Különösen
alkalmas kertgazdaságnak. Bő-
vebbet a tulajdonosnál:
Jahn, Novisad
Drányi-telep 145. sz.

PAPPNÉ
kozmetika és manikür-
szalon, Paja Kujundži-
ćeva (Wesselányi ut) 3
Törvényileg védett valódi
Pompadour kenőcs mely
egyedül biztos ártalmat-
lan szer a szemlők, máj-
foltok és pattanások ellen.
Arusi és postai szé-
küldése utánvétellel

Bácskai
Malom
képviselőt keresi Zag-
rebben székelő, jól be-
vezetett cég Zegrebre
és környékére. Szíves
ajánlatokat „**M a l o m**“
képviselői a kiadóba, a:
Pub licitas d. d. Zagreb,
Gundulićeva 11.
9166

Naponta triis
TEAVA J
felvágottak
csalánt 44-55
Rohicsi viz
s a különféle ásványvizek nagy-
ban és kicsinyben kapható
Herzl Vilmos
füszer- és csmegekészletben
Vilsonova ul. 3. Telefon 5-4

! SÍRKÓ !
Gránit- és márványból
minden kivitel en, —
versenyképes árákon
Virág Gyula
kőfaragónál
Fécske-Topola 8328

HADNAGY
asztalosmester készít épület-
munkát. Festett butorok
állandó raktára.
Javításokat vállal. SUBOTICA
1575 Petrogradska ul. 6

Tankönyvek
árjegyzékét ingyen küldi bár-
kinek magyar- vagy német-
nyelvű iskolák részére
Lipsitz i Lampe
könyvkiadó Subotica 7891

TÜZIFA
Pükkhasáb, száraz 30.—
dinár, bükkhasáb fel-
aprítva 34.— dinár
100 kg-ként házhoz szál-
litva. 9210
Makso Schlanger
Skotus Viator 82. Račeva 9
Telefon 6-48

„ZMAJ“
anódbattériák
60, 90, 120 volt, kerítés e-
kapcsolással, mindennemű
zseblámpák, tériak, nedvs,
száraz, öntő elemek, dobo-
zok zseblámpákhoz, égők.
Szállítás gyári áron.
„ELTA“
vezérlévkészlet — Beograd
Zmaj od Nođja 13. (A volt
nagyplacon.) Táviralcím:
Elta Beograd. Telefon 24-06.
8429

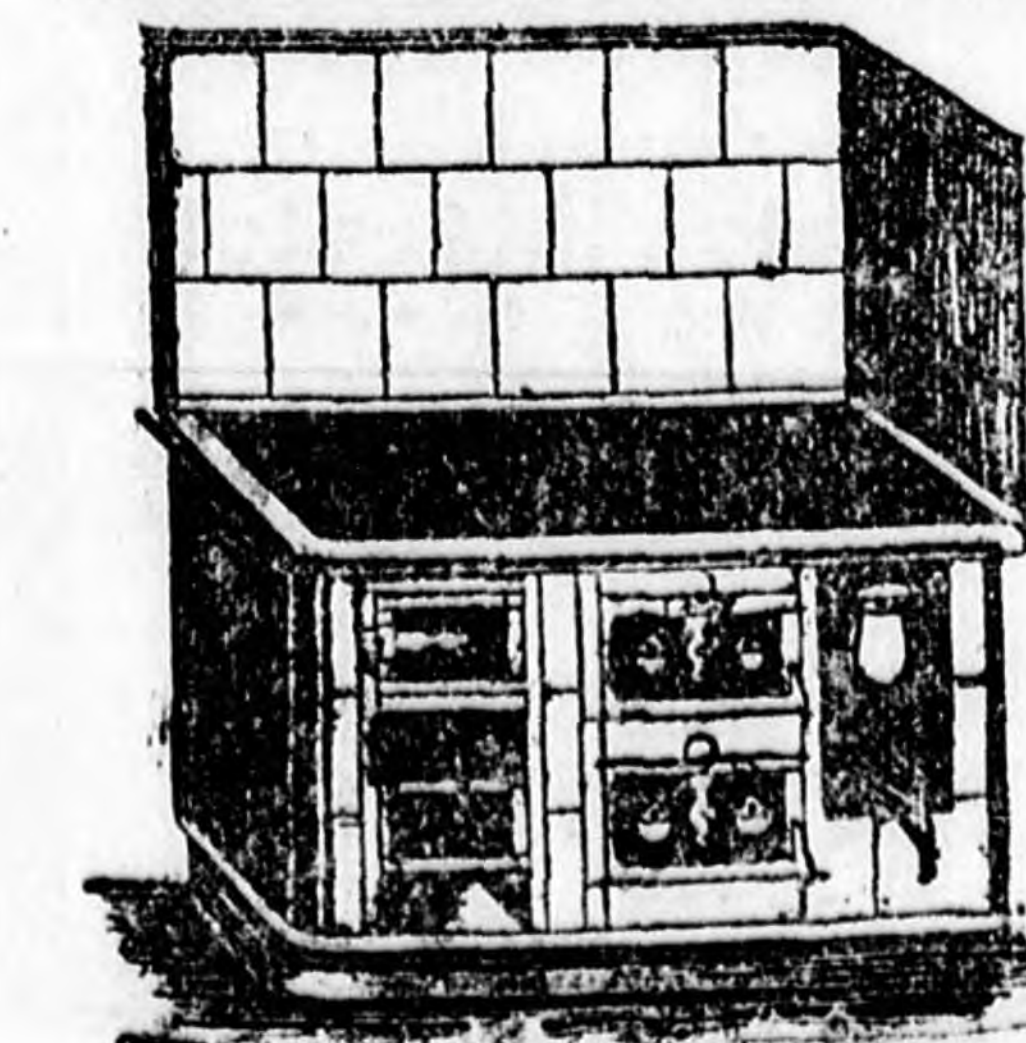
HA
kárpitós munkára
van szüksége foraul-
jon bizalommal
FARKAS kárpitoshoz
Subotica Zmaj Javin trg
(Minerv palota mellett.)
Ahol már heti részlet-
fizetésre kaphat
szelont, madracot.

Szülőtérnök figyelmébe!

Nagy választék forroló-
tót- és egyéb
eszközökben
és dugókban.
Kicsinyben és
nagyban kapható
özv. Gerber Jakabné
első suboticiai esernyőkészítő
műhelyén
Subotica, B. Sudarević ul. 32

ABLAKÜVEG
minden méretben legolcsóbban
kapható
Drag. Obradović
üvegyári lerakat
Beograd, Knez Milana ulica 31.
U oševa Pivnica

Szolid áron és precizen
FEST
TISZTIT
WIHART
Subotica, Sokolska 3.

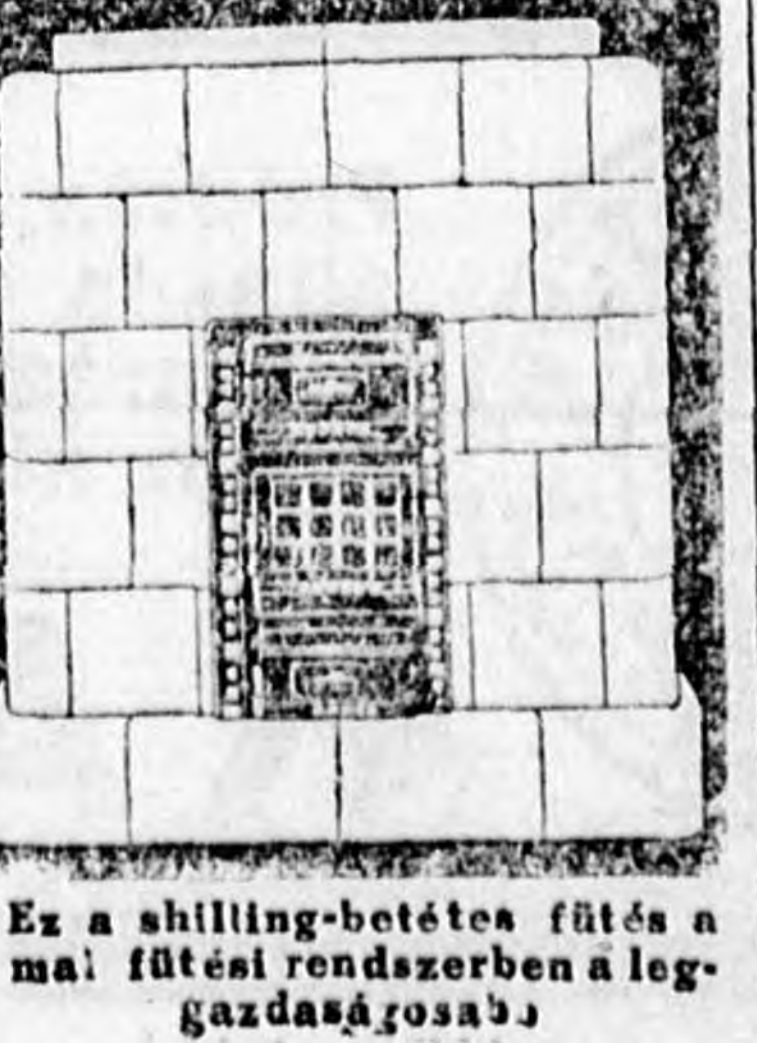
HADNAGY
ISTVÁN
szabó
készít polgári
és minden
híffekezeti
papi ruhákat
Subotica,
Sućiceva ulica 10
2651

TEODOR SANITER, SUBOTICA

Pašićeva u. 10. Állandó raktár bármily színű Pašićeva u. 10
**Cseréncályhák, Kandallók, Takaré-
tüzhelyek és Faence fűtők**

Fajance faiburkolati lapok és fajance vízvezetési cikkek (cöset, mos-
dók, pissoirok, fali kutak), 1—5 színű cementlapok Vojvodinában
a legszebbek. Szines Mettlachi padozatlapok, keramitlapok. Tűzmentes
téglá és schamotte-por. — Nedves lakások száraz á tételére szükséges
Watproof világszab. elszigetelő anyag

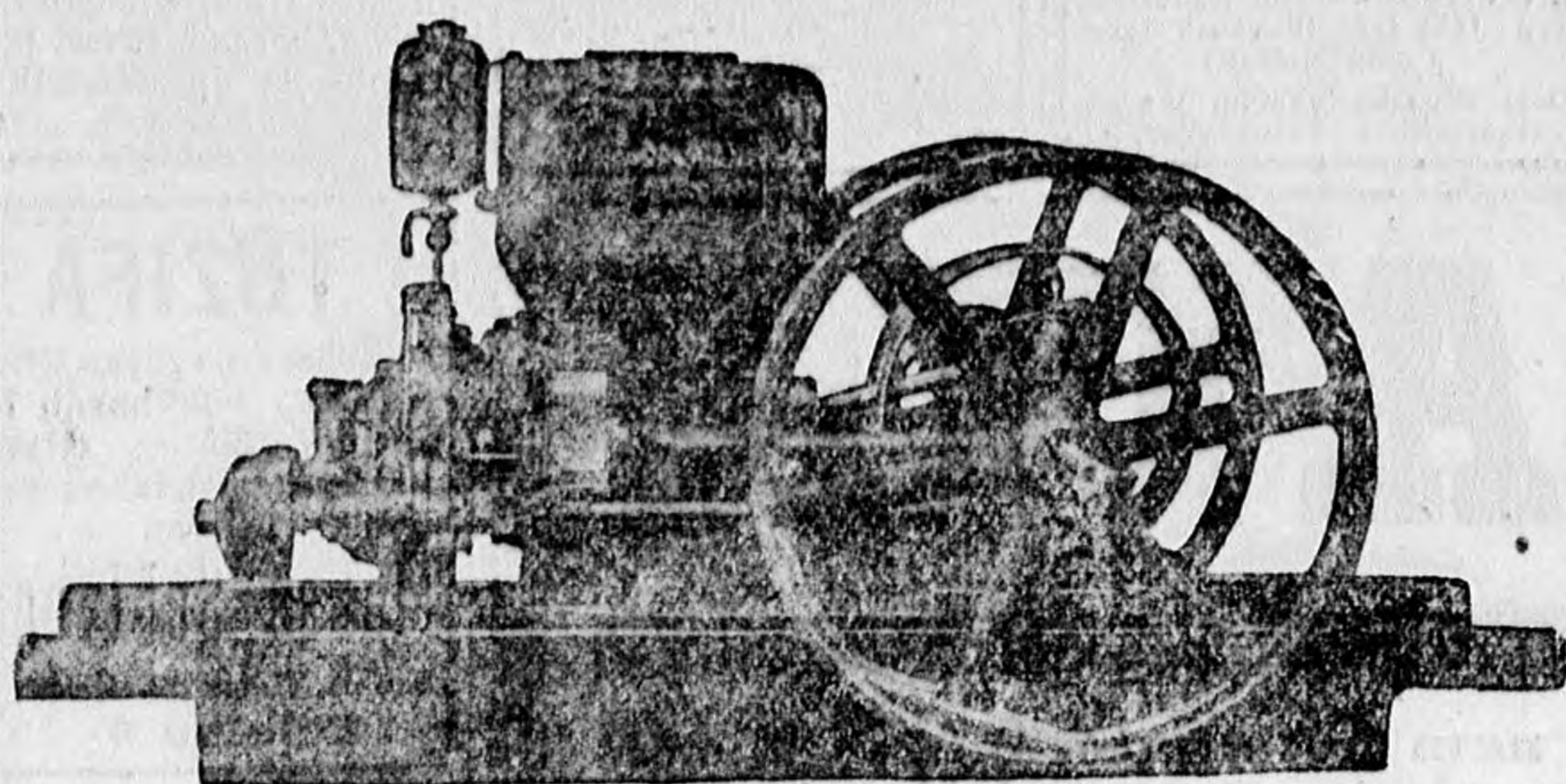

Ez a shilling-betétes fűtés a
mai fűtési rendszerben a leg-
gazdaságosabb

Perinum
fenyőszoborszesz a
reuma
legnagyobb ellensége.
Kapható mindenütt

Ruston & Hornsby Ltd., Lincoln, Anglia

Petróleum motorok

Egyszerű
kezelés!

Nyersolaj motorok

1 1/2, 2 1/2, 4 és 6 HP

2 1/2, 6, 9 és 10 1/2 HP

Szivógáz-motorok

2 1/2, 6, 9 és 10 1/2 HP

Szilid konstrukció, csekély tüzelőanyag fogyasztás!

Jugoszláviai vezérképvislet:

H. & Ch. VOEGELI, BEOGRAD

Knez Mihajlova 50

Telefonszám 4-19.

Sombori alképvislet

Aman Ferenc, Apatinski put 44.

6025

Akar Ön jó és olcsó könyvet?

Akkor fáradjon be a „Bácsmegyei Napló” könyv-
osztályába, ahol a legmagasabb igényeket is kielégítik

Brill

a cipőkrémek gyöngye!

„DALMA”

(ezelőtt Buzollé & Co)

**MARASZKINÓ- ÉS LIKÓRGYAR K. F. T.
SPLIT**

Vojvodinai képvislet: Allmentarija ügynökség és bizomány, Novisad

Kitüntetések: London, Páris, Liege, Wien, Róma, Zagreb, Split
Kivitel: Argentiniába, Ausztráliába, Chilébe, Cubába, Egyiptomba,
Keletre

Fiókok az amerikai Egyesült-Államokban és Kanadában.

Világhírű különlegességek: maraszkinó, vermut, prosek,
cognac és gyümölcszörpök

Allandóan raktáron: belföldi, francia és holland likőrök
pálinkák, desszertborok, stb.

Kérjen árjegyzéket!

Kérjen mintákat

Nagykereskedőknek előnyárak!

Buzánál kizárólag

PORZOL

porpácolószert használjon.

Az előirt pácolási eljárás pontos be-
tartása egyenletes gyors kelést, üszög-
mentességet, terméstöbbletet biztosít.

Rozs, árpa, zabnál

HIGOSAN

nedves csávázószert használjunk.

Francia, holland, dán, svájci, osztrák, román, cseh stb. hivatalos intézetek
által is elismerve. Ezeket a szereket a topcsideri Vizsgáló és Ellenőrző
Állomás kipróbálta és a Földmívelés- és Vizügyi Minisztérium 31863/4.
szám alatt engedélyezte a szerek gyártását és forgalombahozatalát.

KASZTEL

tvornica kemijsko-farmaceutskih
proizvoda d. d., KARLOVAC

Novisadi lerakat Wilsonov trg 6

Novisadi rendelések címzése:
„KASZTEL” D. D. Novisad
Postafiók 4

